Kallelse/Föredragningslista

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Tid: Torsdag 22 februari 2022, kl 13.00

Plats: Ryttmästaren, Förvaltaren

- Upprop
- Justering
- Dagordning
- Fråga om jäv

	Ärenderubrik *Föredragande/beredningsansvarig*	Dragning Tid (max)	Sidnr
1.	Information från förvaltningschefen *Rune Brandt*	15 min	
2.	Ansökan om stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten – Restaurang Bygden *Anna-Karin Löfgren*	5 min	Sid 3
3.	Ansökan om stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten – Västra Paviljongen *Jenny Wallin*	10 min	Sid 13
4.	Miljösanktionsavgift *Karin Dahlin*	10 min	Sid 58
5.	Remiss: Program för hållbar landsbygdsutveckling *Doris Grellmann*	10 min	Sid 62
6.	Miljö- och hälsoskyddsnämndens årsrapport till kommunstyrelsen för 2023 *Rune Brandt, Fredrik Hedlund*	20 min	Sid 113
7.	Information • Klimat- och energirådgivning *Mirella Persson, Eduardo Pettersson* • Klimatekot *Mirella Persson, Eduardo Pettersson*	 10 min 10 min	

8.	Kurser och konferenser • Presidiedagar SKR 22-23 april • Sveriges miljökommuners vårmöte, Stockholm 14–15 maj		
9.	Övriga frågor		
10.	Beslutsförteckning över delegerade ärenden		Sid 142
11.	Avslutning		

UMEÅ KOMMUN

SKRIVELSE

Datum
2024-02-05

Ärendenr
2023-5489

Fastighet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Remiss: Program för hållbar landsbygdsutveckling

Förslag till beslut
Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att avge remissvar enligt förslaget.

Förslag till remissvar

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att Landsbygdsprogrammet är välskrivet, förankrat och genomtänkt. Följande kompletteringar under respektive rubrik styrker den ekologiska hållbarhetsdimensionen ytterligare.

Koppling till andra styrdokument

Det saknas flera styrdokument som har en tydlig koppling till landsbygden. Under översiktsplanerna bör även fördjupningen om vindkraft i Umeåregionen och kommunens översyn av vindkraft nämnas. Under året 2024 kommer det tas fram en energiplan där flera åtgärder för en hållbar energiförsörjning berör landsbygden. I kommunens krisberedskapsplan finns det utpekade service- och trygghetspunkter på landsbygden som är viktiga pusselbitar för krisberedskapen. Under målområde 4 som handlar om hållbara transporter och infrastruktur hänvisas under rubriken vatten och avlopp till Umeå kommuns vattentjänstplan och samt en kommunal utvecklingsstrategi för vatten och avlopp som kan vara bra att nämna även här, eftersom de är viktiga styrdokument gällande vatten och avloppsfrågor på landsbygden.

Övergripande strategier

I slutet på avsnittet lyfts betydelsen av en intern samordning och samverkan mellan kommunens nämnder och verksamheter. Förtydliga gärna hur den interna samordningen och samverkan ser ut eller behöver utvecklas.

Målområde 1: Attraktiva livsmiljöer fokuserar på skapandet av attraktiva livsmiljöer genom en hållbar bebyggelsestruktur som stöttar lokal utveckling service och kollektivtrafik.

Det saknas att närheten till fina naturmiljöer, hävd kulturlandskap samt rena bäckar, åar och sjöar bidrar till attraktiva livsmiljöer som lockar många att bo på landsbygden. Här är det viktigt att stötta lokalbefolkningen och lokala utvecklingsgrupper i att värna om sitt närområde. Detta kan ske både genom kunskapsöverföring och

Umeå kommun
Miljö- och hälsoskydd
Postadress 901 84 Umeå
Besöksadress Skolgatan 31A
Tel växel nat 090-16 10 00
Tel växel int +4690-16 10 00
E-post miljoochhalsoskydd@umea.se
Webbadress www.umea.se
Org nummer 212000-2627

landskapsvårdande insatser för att bevara kulturlandskapet och biologisk mångfald. Åtgärder som förutom att främja artmångfalden skapar en fin landskapsbild, sammanhållning och stolthet över sitt närområde. Det blir på detta vis mera naturligt att kommunicera natur- och kulturfrågor med de som driver areella näringar, i byaplaner och andra lokala initiativ och planer som driver utvecklingen.

Målområde 2: Ett starkt lokalt näringsliv

Under målområdet 2 nämns att kommunens energirådgivare har erbjudit hjälp till företag på landsbygden att energieffektivisera och minska sitt klimatavtryck. Det är också viktigt att uppmärksamma vilka utmaningar den pågående klimatförändringen innebär och varför det blir allt viktigare att främja en naturlig motståndskraft genom att bevara fungerande ekosystem och tillämpa naturbaserade lösningar. Här kan Umeå kommun stötta företag och lokala initiativ med information och rådgivning angående åtgärder för biologisk mångfald, naturbaserade lösningar samt frågor kring energieffektivisering, som bör tas upp som en prioriterad åtgärd under målområde 2 på sida 23. Ansvariga nämnder kan vara kommunstyrelsen samt miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Målområde 4: Hållbara transporter och infrastruktur

Texten i tredje avsnittet under rubriken Vatten och avlopp bör kompletteras med ”Utanför det kommunala avloppsnätet hanteras avloppsvatten i enskilda eller gemensamma avloppsanläggningar som fastighetsägarna ansvarar över. Gemensamma anläggningar kan i många fall vara att föredra ur både ett ekonomiskt och miljömässigt perspektiv. För att säkerställa att dessa enskilda och gemensamma avloppsanläggningar lever upp till miljöbalkens krav på rening så utför kommunen, miljö- och hälsoskyddsnämnden, tillsyn”.

Målområde 5: Främjar hållbar tillväxt och god livskvalitet genom aktiv lokal utveckling och lokalt engagemang

Under stöttning av lokala initiativ bör det även nämnas att det inom många byar finns engagemang och resurser för initiativ som ökar biologisk mångfald och naturupplevelser, skapar vandringleder, besöksmål och bevarar kulturmiljöer. Aktiviteter som skapar en attraktiv närmiljö och stolthet över området. Det finns ett bra exempel från Skellefteå där länsstyrelsen i Västerbottens län, kommunen, en byaförening och ett företag gått ihop för att gynna artrika gräsmarker, se https://www.sverigesmiljomal.se/larande-exempel/byaforening-haller-liv-i-oppna-landskap-i-skelleftea/. Initiativ som främjar samverkan mellan olika aktörer, ökar byarnas attraktivitet och skapar besöksmål som gynnar en småskalig besöksnäring i byn som alla bybor och gäster kan dra fördel av. Umeå kommun kan stödja dessa typer av initiativ genom att stötta föreningar att söka bidrag, till exempel lokala naturvårdsbidrag https://www.naturvardsverket.se/bidrag/lona/.

Ärendebeskrivning
Strategisk utveckling vid Umeå kommun har tagit fram ett landsbygdsutvecklingsprogram som Miljö- och hälsoskyddsnämnden bereds tillfälle att yttra sig över. Syftet med programmet är att skapa bra förutsättningar för en ekologisk, social och ekonomisk tillväxt på landsbygden. Programmet visar hur kommunens landsbygdsmål enligt översiktsplanen och övriga styrande dokument kan omsättas i praktisk handling.
Remissen är utgår från det befintliga programmet för landsbygdsutveckling som beslutades 2018 och arbetet med revideringen har skett mellan 2022–2023. Fokus har varit att förankra programmet i hela kommunorganisationen och med boende, byaföreningar och verksamma på landsbygden. Umeå kommuns landsbygdsutvecklingsråd har fungerat som en särskild remissinstans.

Programmet utgår från det övergripande målet att Umeå landsbygd ska vara en attraktiv plats för boende, näringsliv, föreningar och besökare och där hållbar tillväxt, livskvalitet och samverkan är i fokus. Programmet är indelat i fem tematiska målområden: livsmiljöer, näringsliv, offentlig service, infrastruktur och transporter samt lokal utveckling. Fokus för prioriterade frågor ligger på de områden där Umeå kommun har rådighet eller kan bidra stöttande. Utgångspunkten är dock att landsbygdsutveckling skapas tillsammans och att ingen aktör har ensam rådighet. Trepartnerskapet mellan ideell, privat och offentlig sektor utgör kommunens arbetsmodell för landsbygdsutveckling.
Förslaget till remissvar har tagits fram i samverkan med enheterna miljöskydd och miljöutveckling vid Miljö- och hälsoskydd.

Beslutsunderlag
Program för hållbar landsbygdsutveckling i Umeå kommun, remiss-version

Beredningsansvarig
Rune Brand, samhällsbyggnadsdirektör

Beslutet ska skickas till
Strategisk utveckling, Umeå kommun elin.lindqvist@umea.se

Denna skrivelse är registrerad i Miljö- och hälsoskydds elektroniska system och har hanterats digitalt.

Miljö- och hälsoskydd

UMEÅ KOMMUN

Innehåll

Förord **3**

Vad menar vi med landsbygd? **4**

Om programmet **5**
Vad är landsbygdsprogrammet? 5
Varför ett landsbygdsprogram? 5
Hur har programmet tagits fram? 5
Koppling till andra styrdokument 6
Koppling till Agenda 2030 7
Genomförande och uppföljning 7

Övergripande mål **8**

Övergripande strategier **8**
Utvecklad samverkan och samordning 8
Ökad kunskap och uppmärksamhet 9

Målområde 1: Attraktiva livsmiljöer **11**
Prioriteringar fram till 2030 för Attraktiva livsmiljöer 15

Målområde 2: Starkt lokalt näringsliv **17**
Kommersiell service 18
Areella näringar 19
Turism och besöksnäring 22
Prioriteringar fram till 2030 för Starkt lokalt näringsliv 23

Målområde 3: Väl fungerande offentlig service **25**
Prioriteringar fram till 2030 för Väl fungerande offentlig service 29

Målområde 4: Hållbara transporter och infrastruktur **31**
Hållbara transporter 31
Infrastruktur 34
Prioriteringar fram till 2030 för Hållbara transporter och infrastruktur 38

Målområde 5: Aktiv lokal utveckling **40**
Prioriteringar fram till 2030 för Aktiv lokal utveckling 45

Vad kan det privata och ideella stötta med? **46**

Förord

De senaste åren har mycket hänt inom landsbygdsutvecklingen i vår kommun. Numera har vi ett landsbygdsutvecklingsråd – en egen lokal expertgrupp där politik, idéburen sektor, näringsliv och universiteten samlas. Rådet hjälper till att granska och följa upp kommunens arbete med landsbygdsfrågor, så att vi blir ännu bättre tillsammans.

Vi har också förstärkt det regionala samarbetet inom landsbygdsutveckling, inte minst genom det nya leaderområdet Idériket Umeåregionen 2030. Sedan 2019 ingår Umeå kommun i det av FN-organet UNESCO utsedda biosfärområdet Vindelälven-Juhttátahkka, vilket skapar goda möjligheter att vara föregångare i den hållbara omställning som måste till. En pandemi har också satt Sveriges alla landsbygder i strålkastarljuset på ett helt annat sätt än tidigare. Det märktes inte minst i Umeå kommun, där fler än någonsin flyttade från tätort till landsbygd år 2020. Den oro som nu finns i världen har också satt landsbygder i tydligare fokus, inte minst då många vill öka produktionen av livsmedel lokalt. Det ger oss tryggare försörjning och därtill nyttigare och godare mat.

Mycket har också hänt med hjälp av ideella och privata krafter på Umeå landsbygd. Åren 2018–2022 har hela 80 lokala utvecklingsprojekt beviljats Umeå kommuns landsbygdsstöd, motsvarande 1,9 miljoner kronor. Projekten har resulterat i nya mötesplatser, utställningar, kulturarrangemang, upprustning av badplatser och friluftsområden, skyltning av leder, nya lokala samarbeten, förstudier och marknadsföring av besöksmål - för att nämna några exempel.

Det är ingen överdrift att säga att landsbygdsutvecklingen i Umeå kommun bärs upp av det lokala engagemanget, kreativiteten och kunskapen som finns i våra 130 byar.

Med detta program vill vi säkerställa att de goda förutsättningar som finns för utveckling på Umeå landsbygd tas tillvara på alla plan: såväl i byarna som inom kommunorganisationen. Det handlar både om att politiker och tjänstepersoner bär med sig ett tydligt landsbygdsperspektiv i sina dagliga arbeten, men också att de lokala krafterna ges goda förutsättningar att driva utvecklingen i sina bygder.

Till sist vill jag säga att vi alla är beroende och har stor nytta av att landsbygden i vår kommun utvecklas väl. För er som bor och verkar på landsbygden vill jag citera kommunens landsbygdsstrateger: kom ihåg att lokalsamhällets kraft är du! Tillsammans utvecklar vi Umeås livskraftiga landsbygd.

Mikael Berglund (S)
Ordförande Umeå kommuns landsbygdsutvecklingsråd

Vad menar vi med landsbygd?

Umeå kommun definierar landsbygd som hela kommunen förutom de stora tätorterna Umeå (inklusive Ersmark och Röbäck), Sävar, Holmsund, Obbola och Hörnefors. Detta innebär att hela 93 procent av kommunens yta är landsbygd och cirka 16 procent av kommunens invånare bor på landsbygden. Det motsvarar cirka 21 000 landsbygdsbor.

93 %

procent av kommunens yta är landsbygd. Cirka 16 procent av kommunens invånare bor på landsbygden.

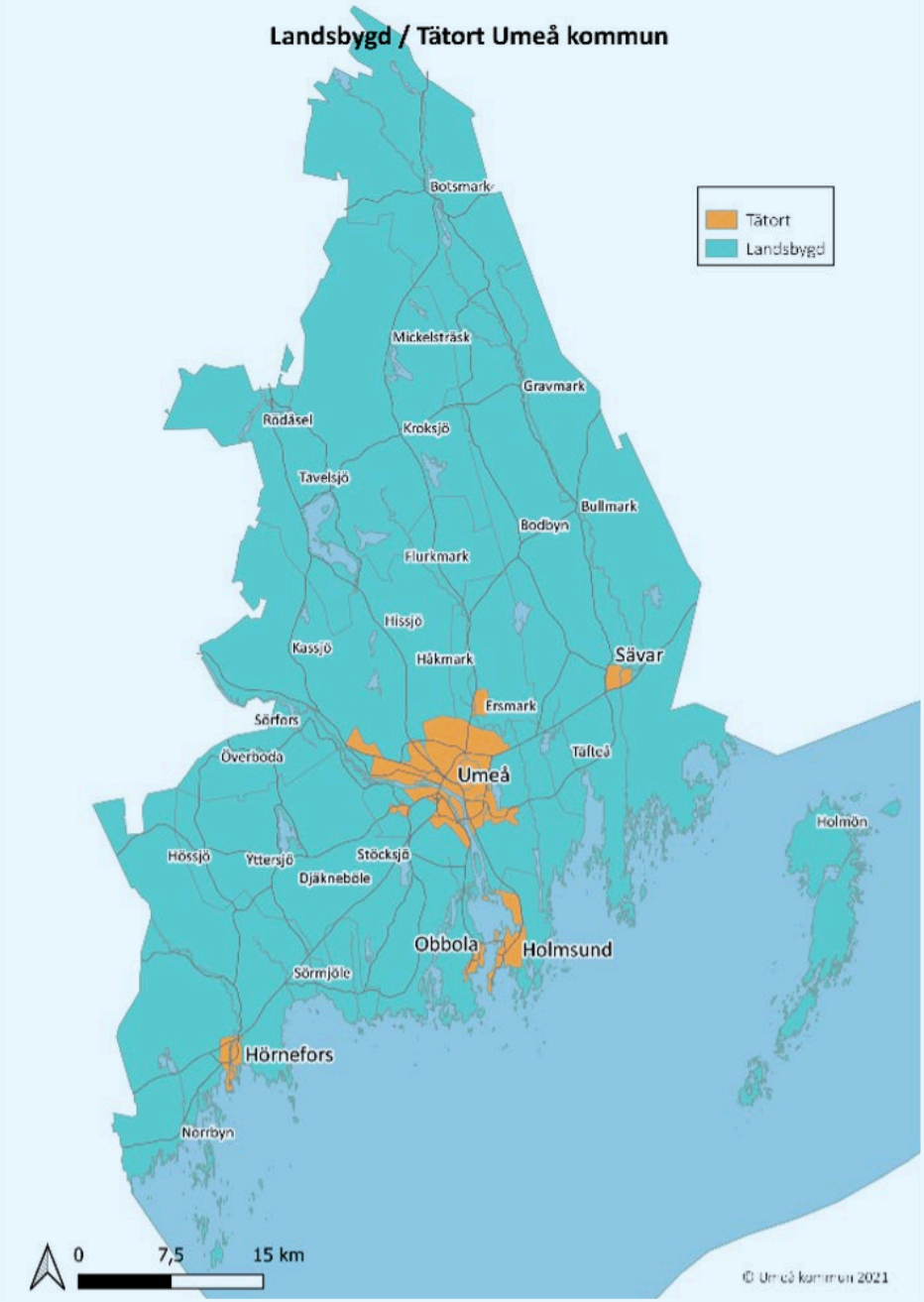

Om programmet

Vad är landsbygdsprogrammet?

Umeå kommuns arbete med landsbygdsutveckling vägleds av detta program, *Program för hållbar landsbygdsutveckling*. Här beskrivs vilka övergripande strategier kommunen ska jobba med för att nå en hållbar landsbygdsutveckling, samt vilka initiativ som kan stärka kommunens landsbygdsmål.

Programmet är indelat i fem tematiska målområden. Dessa är **livsmiljöer**, **näringsliv**, **offentlig service**, **infrastruktur och transporter** och **lokal utveckling**. Målområdena går in i varandra och är ömsesidigt stärkande. Varje målområde beskrivs i ett eget avsnitt. Avsnitten avslutas med en sammanfattande tabell som visar kommunens viljeriktning och prioriteringar inom målområdet fram till 2030.

Programmet fokuserar på de områden som kommunen har rådighet över eller där kommunen kan bidra stöttande. Stort fokus läggs på samverkan och samordning av kommunens egna verksamheter, men också samverkan med ideell och privat sektor. Utgångspunkten är att landsbygdsutveckling skapas tillsammans och att ingen aktör har ensam rådighet.

Som ett sätt att öka kunskapen om Umeå landsbygd så finns i programmets slut en länk till en bilaga som beskriver landsbygden och dess olika områden på ett kortfattat sätt.

Varför ett landsbygdsprogram?

Umeå kommun har en vision om att bli 200 000 invånare till år 2050. Tillväxten ska dessutom ske på ett hållbart sätt. Redan idag sker en tredjedel av kommunens befolkningstillväxt på landsbygden och i de stora tätorterna Sävar, Holmsund, Obbola och Hörnefors – något som spås fortsätta. Det innebär att Umeå landsbygd och de stora tätorterna väntas växa till cirka 60 000 invånare år 2050.

För att kunna möta den förväntade tillväxten är det viktigt att kommunens resurser och planering samordnas utifrån landsbygdens särskilda förutsättningar och olika målgruppers behov. Detta program ramar in det arbete som behöver göras för att Umeå landsbygd fortsatt ska vara en attraktiv plats där hållbar tillväxt och god livskvalitet är i fokus.

Program för hållbar landsbygdutveckling antogs första gången av Kommunfullmäktige år 2018 tillsammans med en särskilt översiktsplanedel för landsbygden, *Tematiskt tillägg för landsbygden*. Planen och programmet kompletterar varandra. Översiktsplanedelen anger kommunens målsättningar för landsbygdsutveckling och redovisar också vilka planförutsättningar som finns på landsbygden, exempelvis i form av grönstruktur, värdefull och känslig natur, naturresurser som jord- och skogsbruk, med mera. Programmet handlar i sin tur om hur kommunens landsbygdsmål kan omsättas i praktisk handling.

Hur har programmet tagits fram?

Åren 2022–2023 har programmet från 2018 reviderats. Det har skett genom dialoger och workshops på flera nivåer. Det handlar både om intervjuer med föreningar och företagare på Umeå landsbygd samt workshops med politiker och tjänstepersoner från olika kommunala verksamheter. Här kan nämnas Strategisk utveckling, Fritid, Skola, Socialtjänst, Äldreomsorg, Näringsliv, Fastighet, med flera. Umeå kommuns landsbygdsutvecklingsråd har också haft en särskild roll som remissinstans.

Under dessa dialoger/workshops har många idéer och förslag på åtgärder kommit fram men som inte finns med i detta program. Detta eftersom programmet ska hållas på en övergripande nivå. Förslagen har tagits om hand och kommer användas som ett viktigt underlag i det fortsatta arbetet att genomföra programmet.

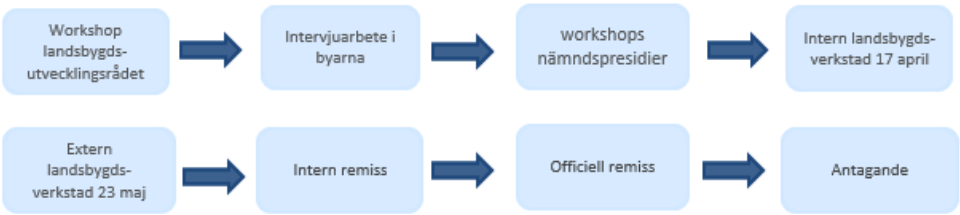

Figur 1. Processkarta över revideringen av landsbygdsprogrammet, 2022–2024.

En kunskapsrapport från 2022 som visar hur utvecklingen sett ut på Umeås landsbygd de senaste åren har varit ett viktigt kunskapsunderlag gällande statistik och trender[1]. Umeå kommuns landsbygdsutvecklingsråd har haft en särskild roll som remissinstans.

Fokus för revideringsarbetet har varit att urskilja vilka frågor och insatser som är viktigast att fokusera på kommande år för att nå kommunens landsbygdsmål. Målformuleringarna från 2018 är därmed oförändrade.

Koppling till andra styrdokument

Program för hållbar landsbygdsutveckling har koppling till ett flertal styrdokument som berör landsbygden.

Översiktsplan Umeå kommun ligger till grund för all planering av byggande och långsiktig mark- och vattenanvändning. Den är inte juridiskt bindande, men starkt styrande för efterföljande planering. Översiktsplanen består av ett stort antal teman, fördjupningar och tillägg, varav flera berör landsbygden. Översiktsplanen håller samman dessa olika delar och sammanfattar kommunens övergripande intentioner kring markanvändningen.

Tematiskt tillägg för landsbygden är en översiktsplanedel som anger kommunens målsättningar för landsbygdsutveckling och riktlinjer för markanvändningen. Även översiktsplanedelen för landsbygdsutveckling i strandnära läge (så kallad LIS-områden) är ett tematiskt tillägg med särskilt bäring på landsbygden.

Utöver dessa finns ett antal översiktsplanedelar som gäller för geografiska områden och som berör landsbygden, så som *Fördjupning för kusten*, *Fördjupning för Sävar*, *Fördjupning för Hörnefors*, *Fördjupning för Yttersjö* och *Fördjupning för Älvslandskapet*. Sedan 2021 pågår ett arbete med en Fördjupning för Täfteå. Alla delar av översiktsplanen nås via kommunens webb www.umea.se/oversiktsplan.

Landsbygdsprogrammet har också tydliga kopplingar till Kommunfullmäktiges inriktningsmål med tillhörande program, som *Program för tillväxt och Program för Social hållbarhet*.[2] Även *Umeås lokala miljömål* med tillhörande åtgärdsprogram, avfallsplanen samt näringslivs- och besöksmålsstrategier har betydelse för programmets genomförande.

Plan för kommersiell service på Umeå landsbygd antogs 2019 och är en del av landsbygdsprogrammets genomförande. Planen är ett verktyg för kommunens långsiktiga arbete med kommersiell serviceutveckling på landsbygden och syftar bland annat till att öka kunskapen om dagligvarubutikers betydelse för lokalsamhällen. Serviceplanen pekar ut orter som är strategiskt viktiga för varuförsörjningen på Umeås landsbygd och ökar kommunens handlingsberedskap i servicefrågor.[3]

Även styrdokument på regional nivå har beaktats under framtagandet. Här kan särskilt nämnas *Umeåregionens landsbygdsutvecklingsstrategi* från 2021 som Bjurholm, Nordmaling, Robertsfors, Umeå, Vindeln, Vännäs och Örnsköldsvik kommuner tagit fram gemensamt.[4] Programmet har även en nära koppling till Leader Idériket Umeåregionen 2030:s lokala utvecklingsstrategi samt Västerbottens regionala utvecklingsstrategi.

Foto: Nathalie Näslund

[1] Kunskapsrapport Umeås livskraftiga landsbygd (2022): www.umea.se/landsbygdsfakta
[2] Läs mer om inriktningsmålen och programmen här: www.umea.se/budget (under ”Planeringsdirektiv”)
[3] Läs serviceplanen på www.umea.se/landsbygd (under ”Planer och program”)
[4] Ta del av Umeåregionens gemensamma landsbygdsutvecklingsstrategi här: www.umea.se/landsbygdssamverkan

Koppling till Agenda 2030

Program för hållbar landsbygdsutveckling bidrar till de globala hållbarhetsmålen Agenda 2030. Agendan består av 17 mål som FN:s medlemsländer antagit gemensamt och som ska uppfyllas till år 2030. Målen syftar till att: avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor i världen, främja fred och rättvisa och lösa klimatkrisen. I begreppet hållbar utveckling integreras de tre dimensionerna av hållbarhet: ekologisk, social och ekonomisk.

Alla behövs för att de globala målen ska bli verklighet. I en av Tillväxtverkets rapporter från 2022 konstateras att majoriteten av de globala hållbarhetsmålen är direkt och indirekt beroende av arbetet på lokal och regional nivå. Förmågan att både definiera och prioritera insatser utifrån platsbaserade förutsättningar är avgörande för hur framgångsrikt arbetet med de globala målen blir. På så sätt kan arbetet med landsbygdsutveckling och mer utvecklade landsbygdsperspektiv fungera som en hävstång för att öka takten i omställningen till ett hållbart samhälle.[5]

Genomförande och uppföljning

Kommunstyrelsen är den politiska nämnd som ansvarar för landsbygdsutveckling, men arbetet är nämndsöverskridande och många verksamheter inom kommunorganisationen bidrar både direkt och indirekt till programmets genomförande. Grunden för genomförandet är att alla verksamheter inom Umeå kommun ansvarar för att ta med programmets prioriteringar in i sin egen verksamhetsplanering.

I syfte att hålla programmet aktuellt så ska det uppdateras varje mandatperiod. Detta så att Umeå kommun får bra förutsättningar och verktyg att fortsätta jobba för en livskraftig och hållbar landsbygd. Programmet ska också följas upp årligen inom ramen för kommunens programstyrning.

Hållbar landsbygdsutveckling är summan av en mängd olika aktörers arbete och insatser. I arbetet behöver jämlikhet och inkludering kopplat till olika målgruppers behov vara vägledande perspektiv. Det är viktigt att såväl uppföljningar som revideringar av kommunens landsbygdsprogram görs i dialog med utvecklingsaktörer och intressenter på Umeå landsbygd. Umeå kommuns landsbygdsutvecklingsråd har en särskild roll i att hjälpa till med uppföljningen av programmet. Det sker genom kontinuerliga samtal med kommunala verksamheter.

[5] Vägledning för livskraftiga landsbygder, Tillväxtverket (2022).

Foto: Nathalie Näslund

”Detta program ramar in det arbete som behöver göras för att Umeå landsbygd fortsatt ska vara en attraktiv plats där hållbar tillväxt och god livskvalitet är i fokus.”

Övergripande mål

Umeå kommuns övergripande mål för landsbygden är att Umeå landsbygd ska vara en attraktiv plats för boende, näringsliv, föreningar och besökare, där hållbar tillväxt, god livskvalitet och samverkan mellan landsbygdsaktörer står i fokus.

Det övergripande målet kan brytas ned i fem tematiska målområden: livsmiljöer, näringsliv, offentlig service, infrastruktur och transporter samt lokal utveckling. Dessa fem målområden presenteras i egna avsnitt längre fram i programmet.

Övergripande strategier

För att nå det övergripande målet så arbetar Umeå kommun med landsbygdsutveckling på flera olika sätt. Arbetet tar grund i två övergripande strategier som beskrivs nedan.

Utvecklad samverkan och samordning

För att arbetet med landsbygdsutveckling ska bli framgångsrikt och hållbart på riktigt krävs en öppen, effektiv samverkan och samordning med ideell, privat och offentlig sektor. Detta trepartnerskap är Umeå kommuns arbetsmodell för landsbygdsutveckling.

Samordning och samverkan kan se ut på flera olika sätt:

- Med privata och ideella aktörer på Umeå landsbygd – för att skapa utveckling tillsammans, exempelvis genom byaplaner
- Med andra kommuner inom Umeåregionen – för att stötta lokal utveckling och göra samordningsvinster inom offentlig service
- Med andra regionala och nationella aktörer – för att främja utvecklings- och stödmöjligheter för landsbygds aktörer
- Med universiteten – för att öka kunskapen om landsbygder och dess utveckling, delta i olika projekt med byar som testbäddar, med mera

Samarbetet inom Umeåregionen är särskilt viktigt när det gäller samordning av offentlig service, infrastruktur och mobilitet och stödmöjligheter från till exempel EU. Lokala utvecklingsgrupper och andra aktörer i Umeåregionens landsbygder har sedan länge ett etablerat samarbete över kommungränserna och här har kommunerna en viktig roll att stötta det arbetet.

Internt i Umeå kommun är Kommunstyrelsen ansvarig nämnd för landsbygdsutveckling, men ansvaret för många av de specifika frågorna i programmet ligger på andra nämnder och verksamheter. Därför är intern samordning och samverkan A och O.

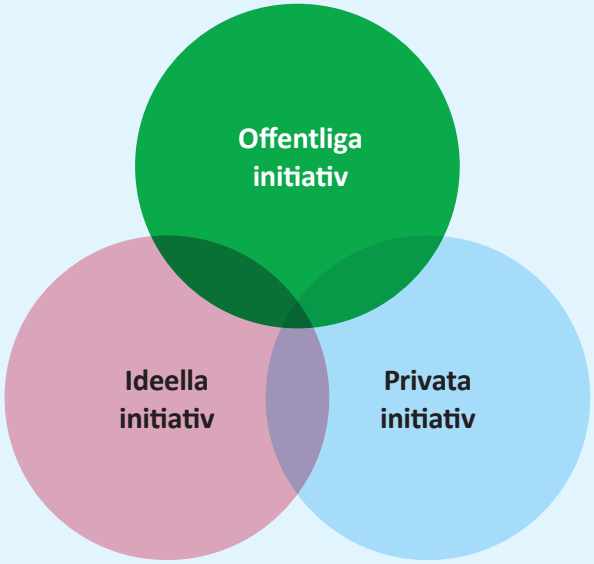

Hållbar landsbygdsutveckling skapas tillsammans!

Ökad kunskap och uppmärksamhet

För att öka uppmärksamheten om vad som händer på landsbygden och visa på hur landsbygdsutveckling bidrar till hela kommunens hållbara tillväxt, är det viktigt att kommunen regelbundet stöttar och uppmärksammar olika landsbygdsaktörers utvecklingsinitiativ, arrangemang och projekt. Samtidigt kan kommunen själv ta initiativ till, utveckla och arrangera evenemang, möten och projekt som synliggör Umeå landsbygd.

Umeå kommun har sedan flera år en särskild landsbygdswebb (www.umea.se/landsbygd) där det varje månad publiceras artiklar som synliggör goda och spännande initiativ som pågår i byarna. Här samlas också all information om hur kommunen jobbar med landsbygdsutveckling. För den som vill finns möjlighet att prenumerera på nyheterna.

Genom att synliggöra det positiva som händer på landsbygden så kan dess mångfald, unika värden och resurser lyftas fram på ett tydligare sätt. Det är viktigt för att utmana de alltför ofta stereotypa bilder och föreställningar som finns kring landsbygd. Inte sällan porträtteras landsbygder som omoderna och problemfyllda, medan städer och centralorter ses som självklara platser för utveckling och framgång. Även språk och bildval har stor betydelse för hur platser uppfattas.

Hur vi ser på en plats påverkar också hur vi ser på varandra, oss själva och våra handlingsutrymmen. När landsbygders självklara roll för framtida utveckling och tillväxt i stället synliggörs, så syns även det ömsesidiga beroende som finns mellan land och stad. Kommunikation och attitydarbete är därför en strategiskt viktig aspekt i arbetet med landsbygdsutveckling. Umeå kommun upprättar årligen en kommunikationsplan för landsbygdsutveckling med detta i fokus.

En annan förutsättning för hållbar landsbygdsutveckling är att kommunens verksamheter beaktar landsbygdsperspektivet. Tillväxtverket har tagit fram ett metodstöd för detta som handlar om att ”putsa de geografiska glasögonen” – att helt enkelt öka kunskapen om geografiers olika förutsättningar och möjligheter. Det kan exempelvis handla om att följa upp hur olika föreningsstöd fördelas mellan olika typer av geografier eller att införa ett geografiskt perspektiv i verksamhetsplaneringen.[6]

[6] Vägledning för livskraftiga landsbygder, Tillväxtverket (2022).

Foto: Matilda Audas Björkholm

”Genom att synliggöra det positiva som händer på landsbygden så kan dess mångfald, unika värden och resurser lyftas fram.”

Foto: Fredrik Larsson

1

Attraktiva livsmiljöer

Målområde 1: Attraktiva livsmiljöer

Målsättning

Skapa attraktiva livsmiljöer genom en hållbar bebyggelsestruktur, som stöttar lokal utveckling, service och kollektivtrafik. På samma sätt som i staden och tätorterna uppmuntras en blandning av upplåtelseformer, bostadstyper och storlekar.

Foto: Nathalie Näslund

Möjligheten till naturnära boenden med stora utrymmen är vanliga anledningar till att många väljer att bo på Umeå landsbygd. Gemenskap, lugn, möjligheter till odling, djurhållning och ett aktivt friluftsliv är också värden som uppskattas. I takt med att distansarbete blir allt vanligare får allt fler möjlighet att bo på landsbygden, vilket blev särskilt tydligt under coronapandemin år 2020 då fler än någonsin flyttade från tätort till landsbygd i Umeå kommun.

Idag bor över 21 000 invånare på Umeå landsbygd, vilket motsvarar 16 procent av kommunens totala befolkning. Procentuellt sätt är befolkningsutvecklingen starkare på landsbygd jämfört med tätort.

Bostäder byggs och säljs i de flesta landsbygdsområden

Nya bostäder byggs i de flesta delar av kommunens geografier och på landsbygden är det särskilt populärt att bygga runt de stora sjöarna Tavelsjön, Bjännsjön och Stöcksjön. I vissa landsbygdsområden har bostadsbyggandet dock stått stilla i flera år, framför allt i kommunens norra delar. Bostadsförsäljningar sker dock i alla delar av landsbygden och här finns inga problem med tomma hus, så kallade ”ödehus”.

Behov av ett mer varierat bostadsutbud

Hela 98 procent av alla bostäder på Umeå landsbygd är småhus. I flera av de större byarna finns önskemål om flerbostadshus som kan möjliggöra för framför allt äldre att bo kvar i sina hembygder. Ett tillskott av lägenheter skulle skapa viktiga flyttkedjor, där äldre personer som flyttar från sina hus till en lägenhet i byn öppnar upp för nya och yngre människor att flytta in. En sådan flyttkedja stärker dessutom lokal service som förskola och skola.

Bristen på flerbostadshus och hyresrätter gör att olika grupper av människor riskerar att exkluderas från möjligheten att bo på landsbygd. Det kan exempelvis vara studenter, unga vuxna, singelhushåll eller låginkomsttagare. För att så många som möjligt ska kunna bosätta sig i alla delar av kommunen behövs bostäder som passar olika grupper av människor i olika skeenden av livet. Kommunen ser därför positivt till att exploatörer tar initiativ till och utvecklar detta på Umeå landsbygd. Kommunen kan även ta egna initiativ för att stärka en sådan utveckling, exempelvis genom att detaljplanelägga strategiska platser eller att öka andelen kommunala tomter på landsbygden.

Mer kunskap behövs om landsbygdens tillväxt

Fastighetspriserna har ökat i hela kommunen och på landsbygden är det framför allt i de tätortsnära delarna och i sjö- och kustnära lägen som utvecklingen varit som starkast.[7] Att priserna är lägre i andra delar av landsbygden gör att det kan vara svårare att få lån hos banker för att bygga nytt.

Bankers restriktiva inställning kan förklaras av att marknadsvärdet många gånger är lägre på landsbygd jämfört med tätort, samtidigt som kostnaden för att bygga är densamma vart det än sker. Att det finns färre referensobjekt i form av bostadsförsäljningar gör också att det kan vara svårare för bankerna att sätta korrekta marknadsvärden för landsbygdsfastigheter.

Det finns även en uppfattning hos lokala utvecklingsgrupper på Umeå landsbygd att banker kan vara mer restriktiva med att låna pengar till föreningar. Det blir särskilt problematiskt på landsbygd där föreningar många gånger är viktiga utvecklingsaktörer och fastighetsägare. Inte sällan finns en ovana och kunskapsbrist hos finansiärer om alternativa ägarstrukturer, finansieringslösningar och bostadsformer, vilket försvårar bostadsbyggandet i områden med svag bostadsmarknad.

Umeå kommun har en viktig roll i att fortsätta informera banker om hur hela kommunen växer och hur ökade fastighetspriser trycks utåt från Umeå stad och allt längre ut på landsbygden. Med ökad kunskap och förståelse för landsbygdens utveckling kan möjligheterna till bostadsbyggande möjliggöras i fler delar av Umeå landsbygd. Det här är särskilt viktigt för de norra delarna av kommunen där bostadsbyggandet stått stilla en längre tid.

[7] Bostadspriser och lönsamheten att bygga i Umeå kommun (2018)

Möjligheten till naturnära boenden med stora utrymmen är vanliga anledningar till att många väljer att bo på Umeå landsbygd.

Foto: Fredrik Larsson

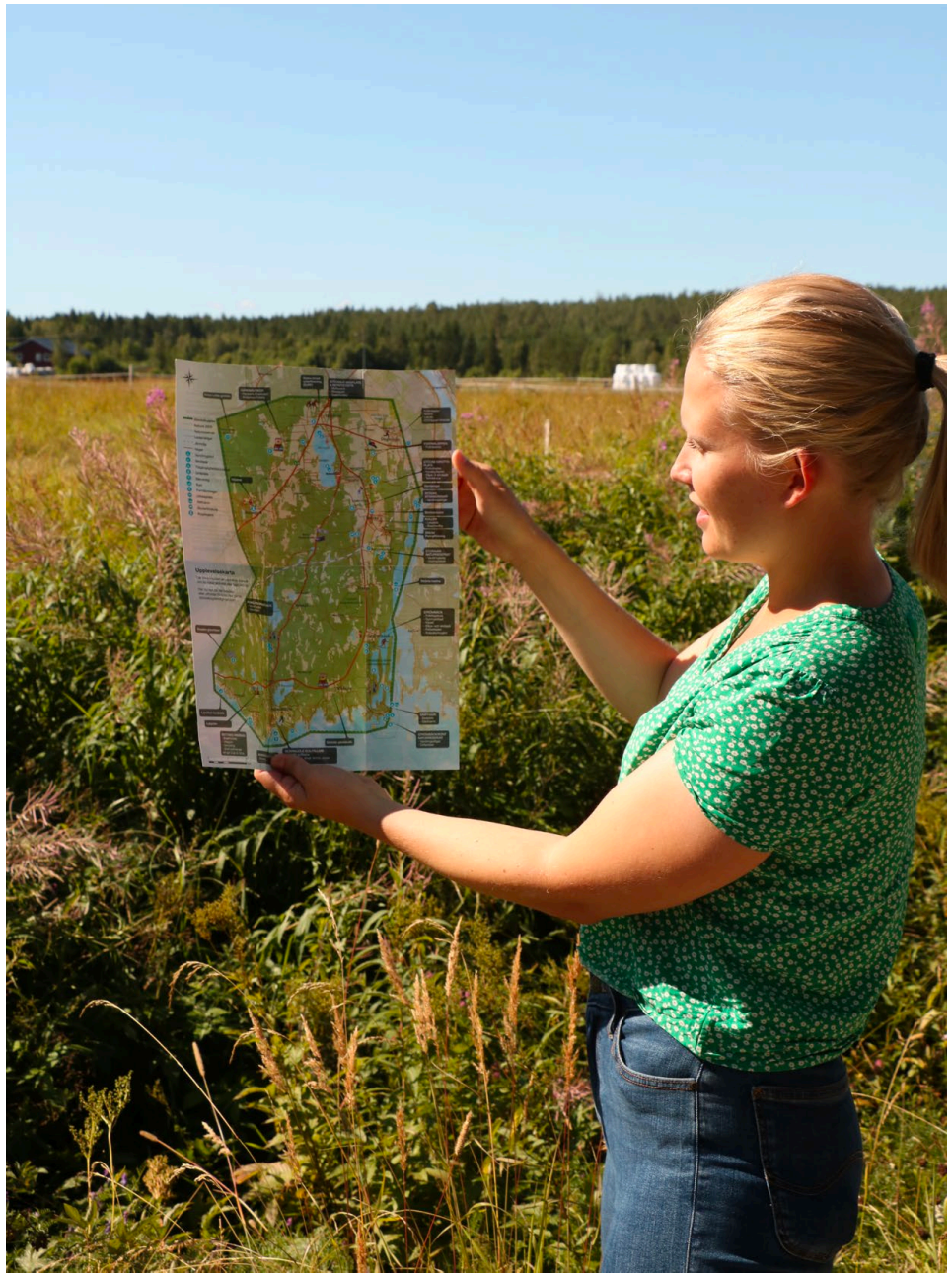

Långsiktig planering främjar hållbara strukturer

I Umeå kommuns översiktsplan beskrivs hur den framtida bebyggelseutvecklingen väntas se ut och här har Umeå landsbygd en viktig roll. I planen konstateras att kommunens grundinställning till ny bebyggelse på landsbygden generellt sett är positiv. Här finns också riktlinjer för exempelvis allmän lämplighetsprövning och andra områden inom en attraktiv livsmiljö som friluftsliv, teknisk försörjning, offentlig service, besöksmålsutveckling, service, kollektivtrafik med mera.

Förutom riktlinjer och skrivningar i översiktsplanen måste hänsyn även tas till bland annat Plan- och bygglagen samt Miljöbalken i den efterföljande planeringen och genomförandet. Sammantaget skapar hanteringen förutsättningar för att främja en långsiktig och hållbar bebyggelsestruktur som en del av en attraktiv livsmiljö på Umeå landsbygd.

Lokala initiativ och planer driver utvecklingen

Kommunens fysiska planering är endast en del av bebyggelseutvecklingen – det här gäller på landsbygd precis som i tätort. Det är de enskilda initiativen från lokala utvecklare, exploatörer, markägare och lokala utvecklingsgrupper som driver bebyggelseutvecklingen framåt och som skapar attraktiva boendemiljöer på Umeå landsbygd.

Kommunen har dock en viktig roll i att stötta de enskilda initiativen, ex. genom att tillhandahålla lättillgänglig information om byggande på landsbygd, samordna nödvändig kompetens och att lotsa rätt inom kommunorganisationen. Här är kundtjänst inom plan och bygg en viktig ingång, som ger rådgivning om byggande och information om hur planeringsprocesserna fungerar.

Även byaplaner, eller så kallade lokala utvecklingsplaner, är viktiga för att främja attraktiva livsmiljöer och bidra till en långsiktig och hållbar bebyggelsestruktur på Umeå landsbygd. I byaplaner kan boende och verksamma genom sin expertis och platskännedom samla lokala önskemål och synpunkter kring byggande och utveckling på ett tydligt sätt. Byaplanerna lyfter ofta andra viktiga delar som bidrar till attraktiva livsmiljöer, såsom servicebehov, transporter och friluftsliv. Byaplaner utgör viktiga kunskapsunderlag för kommunen, som har en roll i att beakta och väga in dessa i sin planering. Läs mer om byaplaner under målområdet ”Aktiv lokal utveckling”.

Kommunen kan också stötta och främja lokala initiativ som handlar om att sköta, bevara och utveckla värdefulla naturmiljöer. Det kan handla om att värna om ängsmarker och bekämpa invasiva arter, vilket bidrar till attraktiva livsmiljöer och gynnar den biologiska mångfalden.

Foto: Matilda Audas Björkholm

Prioriteringar fram till 2030 för Attraktiva livsmiljöer

I tabellen nedan sammanfattas vilka frågor som är särskilt viktiga för Umeå kommun att fokusera på fram till 2030 för att nå målet om attraktiva livsmiljöer på Umeå landsbygd. Det är upp till varje ansvarig nämnd att implementera prioriteringarna i sina verksamheter.

Prioriterade frågor fram till 2030	Ansvarig nämnd
Bidra till ett mer diversifierat bostadsbyggande på Umeå landsbygd	Kommunstyrelsen, Byggnadsnämnden
Främja byggande i landsbygdsområden med svag bebyggelseutveckling	Kommunstyrelsen, Byggnadsnämnden
Arbeta för att möjliggöra finansiering av bebyggelse på Umeå landsbygd	Kommunstyrelsen
Utveckla samverkan på såväl lokal som regional nivå för attraktiva livsmiljöer på Umeå landsbygd	Kommunstyrelsen
Utveckla rådgivning och information kring byggande på landsbygd	Byggnadsnämnden

De globala hållbarhetsmålen Agenda 2030

Genom att arbeta med Attraktiva livsmiljöer bidrar vi till följande av de globala hållbarhetsmålen Agenda 2030:

Foto: Nathalie Näslund

2

Starkt lokalt näringsliv

Målområde 2: Starkt lokalt näringsliv

Målsättning

Utveckla och stärka det lokala näringslivet som motor för hållbar landsbygdsutveckling.

Foto: Nathalie Näslund

Lokal näringslivsutveckling är motorn för hållbar utveckling på Umeå landsbygd. Ett starkt lokalt näringsliv skapar inte bara engagemang och driv i bygden, utan möjliggör även nya företagsetableringar, lokala arbetsplatser, service och minskat transportbehov.

Mellan åren 2011 och 2020 har antalet företag ökat på Umeås landsbygd. I de flesta landsbygdsområden handlar det om en ökning med 200–300 nya företag, men även i områden där ökningen vart som lägst är den procentuella ökningen stor. De branscher som sysselsätter flest invånare på landsbygden är vård och omsorg, utbildning, byggverksamhet, tillverkning och handel.[8]

Innovativ upphandling kan stötta lokala företag

För att stötta och stimulera det lokala näringslivet på Umeå landsbygd är det viktigt att kommunen fortsätter att utveckla den lokala och regionala upphandlingen av varor och tjänster, särskilt inom livsmedelsområdet och tekniskt underhåll. En viktig insats handlar om att sänka tröskeln för fler företagare att delta i offentliga upphandlingar. Det kan exempelvis handla om att erbjuda utbildningar och information om kommunens inköpsprocesser, samt lyssna in hur behoven, årshjulen och utbuden ser ut bland företagen i syfte att förenkla upphandlingsunderlagen. Efter sådana upphandlingar kan exempelvis förskola, skola och äldreomsorgen utgöra viktiga kunder för dagligvaruhandeln, vilket efterfrågas av många butiker på Umeå landsbygd.

Det finns flera exempel från kommuner som jobbar med innovativ upphandling för att stärka den kommersiella servicen. Bland annat genom skafferiavtal där dagligvarubutiker får i uppdrag att leverera livsmedel till förskola, skola och äldreomsorg utifrån vad som finns att tillgå i butikens så kallade ”skafferier”. På så vis stärks landsbygdsbutikerna som viktiga servicenav i byarna.

[8] Kunskapsrapport Umeås livskraftiga landsbygd (2022): www.umea.se/landsbygdsfakta

Lokal och innovativ upphandling kan också handla om att möjliggöra mer lokalproducerad mat inom offentliga verksamheter, vilket även stärker vår självförsörjningsförmåga och går i linje med kommunens miljömål. Idag finns flera digitala plattformar som kan nyttjas för att koppla samman lokala producenter och beställare, exempelvis Länsstyrelsens verktyg Matkompassen.

Upphandlingsenheten, Måltidsservice och Näringslivsavdelningen har viktiga roller i att möjliggöra för fler lokala företag att dra nytta av offentliga upphandlingar och skapa win-win effekter som stärker landsbygdsutvecklingen.

Kommunen stöttar och lotsar

Andra sätt som kommunen kan stötta det lokala näringslivet är genom att ordna näringslivsträffar och företagsbesök, delta i företagsnätverk, samverka med branschorganisationer, informera om olika typer av stöd och finansiering och lotsa rätt inom kommunorganisationen och till andra myndigheter. En tydlig samordning internt mellan kommunala verksamheter underlättar också företagens kontakt med kommunen.

De senaste åren har Umeå kommuns näringslivsavdelning genomfört en mängd uppskattade företagsbesök genom konceptet ”kaffedialog” där företagare kan lyfta olika frågor över en kopp kaffe. Kommunens energirådgivare har också erbjudit hjälp till företag att energieffektivisera och mäta sina koldioxidutsläpp.

Digitaliseringen skapar jobbmöjligheter på landsbygd

Fastän andelen sysselsatta är högre på landsbygd jämfört med tätort, har de allra flesta sysselsatta i kommunen sin arbetsplats i någon av de stora tätorterna. Den starka digitaliseringstrend som nu pågår, och som fick en rejäl skjuts under corona-pandemin, skapar fler möjligheter till företagande på Umeå landsbygd.

Distansarbete blir allt vanligare och när boende på landsbygden kan jobba hemifrån så stärks också den lokala servicen. Många ser fördelar med att slippa pendla och frigöra mer tid till familj och fritid. Här kan lokala initiativ i samverkan med kommunen bidra till att skapa fler möjligheter till distansarbete genom så kallade coworking-hubbar eller gemensamma kontorsytor, något som flera byar upplever intressant. Som ett sätt att underlätta distansarbete har Umeå kommun testat att erbjuda kontorsplatser i Hörnefors kommunhus för kommunanställda.

Kommersiell service

Kommersiell service som dagligvarubutiker, post- och paketombud och drivmedelsanläggningar är viktiga för lokalsamhället och inte minst för näringslivet. Idag finns nio dagligvarubutiker på Umeås landsbygd, varav flera sett en positiv utveckling senare år. Under corona-pandemin ökade inköpen i de flesta av butikerna, mycket tack vare att distansarbete gjordes möjligt för fler.

På Umeås landsbygd liksom i andra tätortsnära landsbygder, konkurrerar dock handeln och servicen i hög grad med staden och tätorternas utbud. En del av butikerna har utmaningar med att få verksamheterna att gå runt och är beroende av de regionala servicestöd som butiker i serviceglesa områden kan erhålla. Även oroligheter i omvärlden med ökade energikostnader, råvarupriser och inflation drabbar butikerna hårt.

Foto: Nathalie Näslund

”Distansarbete blir allt vanligare och när boende på landsbygden kan jobba hemifrån så stärks också den lokala servicen.”

Kommunens roll för serviceutveckling

Umeå kommun har en viktig roll i att säkra och stärka den kommersiella servicen på landsbygden. Butikerna är viktiga servicegivare och naturliga mötesplatser att träffas i och kring. I flera av butikerna hjälper ideella krafter till för att stötta med allt från varuplock till marknadsföring, vilket visar på det stora engagemang som finns för butikerna lokalt.

Flera av butikerna erbjuder utkörning av matkassar i form av hemsändning, vilket är en viktig service för boende på landsbygd som inte kan handla själva. För dessa utkörningar får butikerna ekonomisk ersättning av Umeå kommun och Region Västerbotten. Hemsändningen är en uppskattad service, inte minst bland äldre, samtidigt som butikerna stärks.

Kommunen har också en viktig roll att kartlägga och utnyttja de samordningsmöjligheter som finns mellan offentlig och kommersiell service och att medverka i utvecklingen av nya serviceformer tillsammans med lokala aktörer. Här ingår även det regionala servicesamarbetet som en viktig del, inte minst för att tillsammans informera och aktivt arbeta med de stödmöjligheter som finns på serviceområdet.

Dialogen med Region Västerbotten, som erhåller olika finansiella stöd till kommersiell service, är särskilt viktig. Idag finns ett avståndskriterium kopplat till stöden som gör att butiker med mindre än 10 km till närmaste dagligvarubutik inte kan söka. Det gör att en tätortsnära landsbygd som Umeås drabbas hårt, där vissa butiker som behöver investera inte har råd att satsa.

Som ett sätt att stärka kommunens långsiktiga arbete med serviceutveckling antogs år 2019 en serviceplan, *Plan för kommersiell service på Umeå landsbygd*. Serviceplanen pekar ut orter som är strategiskt viktiga för varuförsörjningen på landsbygden och lyfter viktiga insatser och åtgärder som kommunen kan jobba med för att stärka den kommersiella servicen.[9]

Digitaliseringens möjligheter för kommersiell service

Handeln och servicen på Umeå landsbygd förändras över tid genom såväl digitalisering som ändrade inköpsmönster. Det kan handla om försämringar på vissa områden, men också nya servicelösningar. Exempelvis i Stöcke testar byns lokala förening en modell där boende kan handla via Coops E-handel och hämta ut sina matkassar i byns allaktivitetshus. Det är en unik modell för dagligvaruförsörjning på landsbygden som kombinerar e-handel med en lokal servicepunkt.

Det har också blivit allt vanligare att driva delvis obemannade butiker, så kallade hybridbutiker. En hybridbutik innebär att kunder, med hjälp av självscannings-kassor och smarta kamerasystem, kan handla fastän ingen personal är på plats. Det gör att fler kan handla på tider som passar de själva, samtidigt som butikerna sparar in personalkostnader. Ica Nära Hissjö drivs idag som en hybridbutik och fler butiker på Umeå landsbygd är intresserade av att testa konceptet. Potentialen med hybridbutiker kan vara särskilt stor i orter med stark besöksnäring och kan också vara en lösning för andra slags företag, exempelvis gårdsbutiker.

Areella näringar

De platsbundna näringarna jord- och skogsbruk samt rennäringen är centrala delar av Umeås näringsliv och bidrar till lokal livsmedelproduktion, en stark regional skogsnäring och en mängd småföretag. Det öppna odlingslandskapet och de stora skogarna är populära rekreationsområden för såväl landsbygdsbor som besökare. Områdena bidrar med naturvärden och ekosystemtjänster och utgör några av de viktigaste förutsättningarna för en attraktiv boendemiljö på Umeå landsbygd.

Foto: Nathalie Näslund

[9] Läs serviceplanen på www.umea.se/landsbygd (under ”Planer och program”)

I omställningen till en fossilfri och biobaserad samhällsutveckling och ett hållbart samhälle spelar jord- och skogsbruk en nyckelroll, såväl genom effektivare livsmedelsproduktion som utveckling av förnybara material, biobaserad energi och andra produkter baserade på råvaror från jord- och skogsbruk. Svenskt jordbruk har idag lägre klimatpåverkan än många andra jordbrukssystem, använder mindre antibiotika och har bättre djurskydd. Mycket spännande forskning sker just nu kring framtidens livsmedelssystem och nya grödor anpassade för våra breddgrader.

Klimatförändringar innebär stora utmaningar för jordbruket, både globalt och lokalt. Medan många viktiga globala jordbruksområden får allt svårare att producera livsmedel på grund av torka eller översvämningar har Västerbotten relativt goda förutsättningar att utveckla jordbruket, även om extremväder väntas även här. Ett varmare klimat innebär också högre risk för spridning av skadedjur och växter. Därför blir det allt viktigare att främja en naturlig motståndskraft genom att bevara fungerande ekosystem med en hög biologisk mångfald och att främja naturbaserade lösningar. Här kan Umeå kommun stötta företag och lokala initiativ med exempelvis rådgivning kring dessa frågor. Kommunen bidrar också genom att bevara sammanhängande områden med brukningsvärd jordbruksmark och värdefulla naturmiljöer i sin planering.

Jordbruksföretagen minskar i antal

De senaste tio åren har antalet jordbruksföretag i Umeå kommun och Västerbottens län minskat. I takt med detta har även antalet förvärvsarbetare inom jordbruket minskat och det råder stor brist på utbildad arbetskraft inom slakt, styckning, förädling och industri. Hög medelålder bland de aktiva lantbrukarna gör också att många står inför ett ägarskifte.

Här har Forslundagymnasiet en nyckelroll för kompetensförsörjningen inom de gröna näringarna i hela norra Sverige. Forslunda erbjuder gymnasieutbildningar inom lantbruk, djurvård och hästhållning samt yrkeshögskoleutbildningar inom bland annat driftledare lantbruk och ridlärare. Skolan bedriver också ett KRAV-certifierat jordbruk och har olika sorters ladugårdsdjur.

Livsmedelsförsörjningen behöver öka

Trots nedgångar inom sektorn syns ett växande intresse för lokalproducerad mat, inte minst genom de många gårdsbutiker som finns på Umeå landsbygd samt Umeås REKO-ring som är den näst största i Sverige med sina 17 000 medlemmar. Det ökade intresset för närproducerat har också lett till nya spännande odlingsförsök, exempelvis hydroponisk odling som innebär att odla i vatten i stället för jord.

Foto: Fredrik Larsson

Kommunen har en viktig roll i att skapa bra förutsättningar för lokal livsmedelsproduktion och jordbruksnäringen, dels genom översiktsplaneringen (utpekade av odlingsmark, riktlinjer om att säkra förutsättningar för fortsatt jordbruk), dels samverkan med berörda myndigheter och aktörer. Kommunen kan exempelvis ta initiativ till och stötta projekt som bidrar till genomförandet av Västerbottens regionala livsmedelsstrategi, samt medverka till att ett regionalt nav för näringen skapas med fokus på forskning, utveckling, innovation och kunskapsförsörjning. Under 2023–2026 gör kommunen en särskild satsning för stärkt livsmedelsnäring tillsammans med Region Västerbotten och ett flertal andra kommuner. Kommunen för också kontunerliga dialoger med jordbruksföretagen för att öka kunskapsläget om branschens möjligheter och behov.

Innovation och nya lösningar är också viktigt för att hantera utmaningarna. Här finns kreativa exempel att inspireras av, exempelvis kommuner som köpt in kor och direktupphandlat tjänsterna om bete och skötsel av lantbrukare.

Det är viktigt att verka för en långsiktigt tryggad jordbrukssektor med sikte mot själv-försörjning. Det skapar en högre krisberedskap och gör oss mer robusta vid oroligheter på världsmarknaden som kan sätta distributionssystem ur balans.

Foto: Fredrik Larsson

Visste du att...

År 2020 antogs Umeå kommuns lokala miljömål där fyra har särskild bäring på areella näringar:

- År 2025 ska arealen brukad jordbruksmark, betesmark och kärnområden för rennäringen inte ha minskat jämfört med 2019 års nivå
- Senast år 2025 erbjuds minst 50 procent lokalproducerade livsmedel inom kommunens verksamheter och bolag
- Senast år 2025 erbjuds 50 procent ekologiska livsmedel i kommunens verksamheter
- Senast år 2025 har alla grundskolor tillgång till skolskog och odlingsmöjligheter

En regional skogsnäring

För en fortsatt stark lokal och regional skogsnäring har kommunen en viktig roll att stötta näringslivsutvecklingen för små och stora skogsföretag och skapa bra förutsättningar genom översiktsplanering. Kommunen kan även medverka i existerande lokala och regionala samarbetsformer för utveckling av skogsnäringen, exempelvis Västerbottens regionala skogsprogram.

Vinterbetesmarker för rennäringen

Inom Umeå kommun finns stora områden som utgör vinterbetesmarker för rennäringen och fjällsamebyarna Ran, Ubmeje Tjeälddie, Vapsten, Gran och Svaipa. Rennäringen är en dynamisk näring vars verksamhet varierar beroende på naturens förutsättningar och förändringar i klimatet. Kärnområden, flyttleder, svåra passager och trivselområden har avgörande betydelse för möjligheterna att bedriva renskötsel. Här har kommunen en roll i att samordna samhällsutvecklingen med rennäringens behov och på bästa sätt säkra förutsättningarna för fortsatt utveckling av rennäringen. Hur detta görs är fastlagt i översiktsplanens riktlinjer och skrivningar.

Foto: Carl-Johan Utsi

Foto: Nathalie Näslund

Turism och besöksnäring

Turismen växer sig allt starkare på Umeå landsbygd. Här finns allt från havsbad till caféer, gårdsbutiker, vandrarhem, campingar, vandringsleder, multisport-ytor och mycket mer. Turismen på landsbygden är viktigt för att den skapar förutsättningar för service och näringsliv och stärker därmed bygders attraktivitet.

I kommunens översiktsplan finns utpekade besöksmål av olika karaktär, framför allt längs kusten och Ume- och Vindelälven. Här finns också en samlande kommunövergripande beskrivning av resurser för utveckling. Tanken är att de många natur- och kulturmiljöerna, rekreationsområdena, anläggningar och resurser kan fungera som bas för en utvecklad turism och besöksnäring. Inte minst den kustnära turismen i kommunen har stor utvecklingspotential.

Kommunen har en viktig roll i att stötta lokala initiativ för utveckling av besöksnäringen, exempelvis genom tidig dialog och rådgivning med näringslivsutvecklare och destinations-bolaget Visit Umeå. Samverkan internt samt med andra myndigheter, besöksnäringsföretag och serviceaktörer är också viktigt för att utveckla besöksmål utifrån platsgivna resurser. Ett fortsatt engagemang i regionala samarbeten som Umeåregionen, Biosfärområde Vindelälven-Juhttátahkka och Region Västerbotten med flera är också av vikt.

Prioriteringar fram till 2030 för Starkt lokalt näringsliv

I tabellen nedan sammanfattas vilka frågor som är särskilt viktiga för Umeå kommun att fokusera på fram till 2030 för att nå målet om ett starkt lokalt näringsliv. Det är upp till varje ansvarig nämnd att implementera prioriteringarna i sina verksamheter.

	Prioriteringar till 2030	Ansvarig nämnd
Generellt	Utveckla offentlig lokal och regional upphandling av varor och tjänster inom livsmedel och underhållstjänster	Kommunstyrelsen
	Sprida och tillgängliggöra information om stöd- och utvecklingsmöjligheter för företagare på landsbygden	Kommunstyrelsen
	Stötta utvecklingen inom digitalisering, till exempel IT-infrastruktur och nya tjänster, för att förbättra förutsättningar för lokalt näringsliv och besöksnäring	Tekniska nämnden
Kommersiell service	Samverka på såväl lokal som regional nivå för att stärka och utveckla kommersiella servicen på Umeå landsbygd	Kommunstyrelsen
	Utveckla långsiktiga arbetssätt och strukturer internt för hur kommunen ska jobba med kommersiell service på Umeå landsbygd	Kommunstyrelsen, Äldrenämnden, Individ- och familjenämnden
Areella näringar	Främja kompetensförsörjningen inom areella näringar för att säkra lokal livsmedelsproduktion	Kommunstyrelsen, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
	Inom ramen för regional livsmedelsstrategi medverka till att skapa regionalt nav för jordbruksnäringen och ta särskilda initiativ inom områdena forskning, utveckling och innovation samt kunskapsförsörjning	Kommunstyrelsen, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Besöksnäring	Utveckla skärgården för att främja en hållbar turism och förutsättningar för besöksnäring	Kommunstyrelsen
	Samverka internt samt med destinationsbolag, andra myndigheter och lokala aktörer för att utveckla besöksmål på Umeå landsbygd	Kommunstyrelsen
	Utveckla samarbetet inom Biosfärområde Vindelälven- Juhttátahkka kring turism och friluftsliv	Kommunstyrelsen

De globala hållbarhetsmålen Agenda 2030

Genom att arbeta med Starkt lokalt näringsliv bidrar vi till följande av de globala hållbarhetsmålen Agenda 2030:

Foto: Nathalie Näslund

3

Väl fungerande offentlig service

Målområde 3: Väl fungerande offentlig service

Målsättning

Säkra tillgång till väl fungerande offentlig service och utöka samordning och samverkan mellan olika serviceaktörer.

Foto: Fredrik Larsson

En välfungerande offentlig service är viktigt för landsbygdens hållbara tillväxt och för en god livskvalitet bland nuvarande och framtida invånare, liksom för näringslivet och besökare. Inom offentlig service ansvarar kommunen exempelvis för skola och barnomsorg, socialtjänst och omsorgsverksamheter, teknisk service och fritids- och kultutbud. De kommunala bolagen har viktiga roller med ansvar för exempelvis vatten, avlopp och avfall (Vakin) och energiförsörjning (Umeå Energi).

Som princip ska den kommunala servicen behandlas lika över hela kommunen, vilket innebär att den baseras på det befolkningsunderlag som finns i varje område. Umeå landsbygd och staden har dock olika förutsättningar: på landsbygden är det större gleshet, längre avstånd, färre människor och arbetsplatser liksom procentuellt sett både fler äldre och barnfamiljer än i staden. För att den offentliga servicen ska fungera på bästa sätt behöver den därför planeras, organiseras och genomföras utifrån de platsspecifika förutsättningar som finns på landsbygden.

I kommunens översiktsplan spås tillväxt i fem utpekade tillväxtstråk på landsbygden där utvecklingen redan idag är stark. Stråken sammanfaller med kollektivtrafiklinjer och service i form av skolor och handel. I översiktsplanen finns också riktlinjer för hur en stöttande bebyggelsestruktur kan stärka befintlig service, samt hur kommunens större tätorter, inklusive serviceutbudet, ska utvecklas i framtiden.

Samordning av kommunala verksamheter

Landsbygdens specifika förutsättningar gör att samordning och samverkan mellan många olika aktörer blir extra viktig. Kommunen bör alltid sträva mot att på bästa sätt samordna de kommunala verksamheter som finns på en plats. En viktig insats handlar om att samordna en gemensam information till boende och verksamma på landsbygden vid exempelvis planeringsprocesser eller serviceförändringar.

Samordning kan också handla om att utveckla möjligheterna till kombinationstjänster inom kommunen, exempelvis att en deltidsanställning på den lokala skolan kombineras med en annan deltidsanställning inom kommunal verksamhet. Det kan även handla om kompetensutveckling av personal eller logistik och transporter som möjliggör för fler att arbeta på landsbygden, exempelvis kommunala bilpooler inom skola och omsorg.

Kommunens fastigheter och lokaler på landsbygden nyttjas ofta av bygdens olika föreningar och aktörer och därför är det viktigt att lokalerna används på ett effektivt och jämlikt sätt. Här finns en potential i att samnyttja lokalerna på fler sätt utifrån de behov som finns lokalt, exempelvis via smarta låssystem. Då kan lokaler tillgängliggöras för fler aktiviteter på kvällar och helger. På samma sätt kan lokala behov samordnas med kommunens när fastigheter renoveras eller nya lokaler tillskapas. Likaså kan kommunala verksamheter effektivisera service genom att samordna sina funktioner i gemensamma fastigheter, som i Bullmark där den nya skolan delar lokaler med hemtjänsten.

Samarbeten för serviceutveckling

När det kommer till offentlig service är samarbetet inom Umeåregionen centralt. Genom att samverka över kommungränserna kan kommunal verksamhet effektiviseras och servicen till invånarna förbättras. Ett gott exempel är kommunernas biblioteksamarbete, där böcker kan lånas och lämnas tillbaka i vilket bibliotek som helst i regionen.

Även samverkan med regionen och staten är viktigt, särskilt för landsbygdsområdena med svagare befolkningsutveckling och/eller med långa avstånd till de större tätorternas serviceutbud.

Samarbete med kommersiella och ideella aktörer är också viktigt och kan leda till förbättrade och nya serviceformer i gränslandet mellan offentlig, kommersiell och ideell service. Här behöver kommunen fungera som en möjliggörare och god samarbetspartner för aktörerna inom utvecklingsfrågor, investering, drift, underhåll samt utbud av aktiviteter och arrangemang.

För att stärka det lokala närings- och föreningslivet och samtidigt utföra offentliga lokala tjänster på ett effektivt och hållbart sätt, har kommunen en roll i att främja lokal upphandling av offentlig service, exempelvis underhållstjänster.

Foto: Umeå kommun

”De betydelsefulla roller och funktioner som skolan har för den lokala utvecklingen är både som mötesplats och identitetsskapare i bygden.”

Foto: Nathalie Näslund

Breda roller och funktioner

Väl fungerande skola, förskola och pedagogisk omsorg i trygga, funktionella miljöer är viktiga för barn och unga som vistas och får sin undervisning där. Samtidigt är verksamheterna en viktig del av vardagspusslet för barnfamiljer. Det här gäller på alla platser i Umeå kommun. På Umeå landsbygd kan de kommunala verksamheterna dock få fler och bredare roller och funktioner, eftersom det, till skillnad från i staden, oftast endast finns en kommunal skola eller förskola inom ett stort geografiskt område. Det är helt enkelt viktigt att tänka platsspecifikt när den offentliga servicen ska organiseras, planeras och genomföras på Umeå landsbygd.

Samtidigt har grundskolan ett lagstadgat uppdrag som utgår från alla barns rätt till en utbildning av hög kvalitet och likvärdiga förutsättningar att nå de mål som är framskrivna i skollag och läroplan. För att åstadkomma detta i hela kommunen behöver skolverksamheten samordnas på vissa orter, exempelvis gällande tillgång till utbildade lärare och funktioner inom elevhälsan. Uppdraget om likvärdig utbildning är det som i första hand styr kommunens planering av utbildning, i andra hand närheten mellan hem och skola. Det här är en avvägning som blir särskilt påtaglig i serviceglesa områden.

De betydelsefulla roller och funktioner som skolan har för den lokala utvecklingen är både som mötesplats och identitetsskapare i bygden. Efter offentlig upphandling kan skolan och förskolan också vara en viktig kund till det lokala näringslivet som lanthandeln och bygg- och hantverksföretag. Även andra kommunala verksamheter inom socialtjänst och äldreomsorg kan ha liknande lokala roller och funktioner på Umeå landsbygd.

Vård- och omsorg samt utbildning är de branscher som sysselsätter allra flest invånare på landsbygden. För- och grundskolan utgör den största andelen av lokala arbetsplatser. Förändringar inom offentlig service, och särskilt på skolområdet, påverkar därför inte bara de som använder servicen, utan även antalet lokala arbetsplatser.

De breda roller och funktioner som kommunala verksamheter har på Umeå landsbygd är viktiga att diskutera och beakta när struktur, utbud och eventuella förändringar inom verksamheterna diskuteras och föreslås.

Ökad beredskap för utbyggnad av för- och grundskolor

De senaste åren har det blivit allt vanligare att skollokaler inte räcker till i kommunens tillväxtbyar. Det gäller framför allt i tätortsnära byar som Stöcke, Sörmjöle och Kasamark, men även i byar med längre avstånd till Umeå, som i Tavelsjö och Rödåsel.

Det här upplevs som ett stort problem bland vårdnadstagare som många gånger valt att flytta till byn just för närheten till skolan. Det är därför viktigt att kommunen arbetar proaktivt för att möta landsbygdens tillväxt, exempelvis genom höjd planberedskap för utbyggnad av förskolor och skolor. Särskilt då processerna kring exempelvis markköp och planering är komplexa och tar lång tid.

Kultur och fritid

Kommunens fritids- och kulturutbud, anläggningar och lokaler som idrottshallar, bibliotek och fotbollsplaner fyller många funktioner. Här finns aktiviteter för barn och unga, rekreationsmöjligheter för boende och besökare, mötesplatser och samlingslokaler.

Generellt sett är det framför allt i de stora tätorterna som kommunen äger och underhåller fritidsanläggningar. På landsbygden handlar det främst om idrottsplatser i anslutning till skolorna, samt ett antal badplatser. Oftast drivs och underhålls fritidsanläggningar på landsbygden i förenings-regi, många gånger med driftstöd från kommunen. Därför är det viktigt att stötta lokala initiativ, exempelvis ungdomsverksamhet i byar med långa avstånd till kommunala fritidsgårdar.

Mobila verksamheter en potential

Sedan många år har Umeå kommun en biblioteksbuss som besöker allt från skolor, förskolor, familjedaghem och bostadsområden på landsbygden. På sommaren stannar den även vid badplatser, sommarstugeområden och andra träffpunkter.

En annan populär mobil verksamhet är Mobil Mötesplats, kommunens ambulerande fritidsgård som sedan 2019 arrangerat pop up-fritidsgårdar och aktiviteter för unga på landsbygden. Mobil mötesplats, vars målgrupp är 13–17 åringar, har sedan 2023 ett uppdrag att även besöka årskurs 6 som ett led att nå ut till fler ungdomar på landsbygden.

De mobila verksamheterna fyller en viktig funktion genom att nå många byar där viss offentlig service saknas. Här finns stor potential i att utveckla fler mobila tjänster som stärker den offentliga servicen. I många byar efterfrågas exempelvis fler aktiviteter för barn och unga, inte minst kulturaktiviteter. Här kan mobila koncept och ny digital teknik överbrygga avstånd och bredda serviceutbudet, ex. genom livesändning av kulturarrangemang och synliggörande av aktiviteter via digitala skärmar.

Digitaliseringens möjligheter för ökad service

Digitalisering av offentlig service är en stor möjlighet för att erbjuda bättre och mer tillgänglig service för boende på landsbygd. Det handlar både om att förenkla för invånare att komma i kontakt med och utföra ärenden hos kommunen, men också om olika tjänster som vårdplanering och uppföljningssamtal. Runt om i landet finns flera exempel på hur digital teknik kan möjliggöra vård i serviceglesa områden, exempelvis via så kallade samhällsrum i samlingslokaler som möjliggör enklare provtagning eller läkarbesök på distans.

Kommunen har en roll i att arbeta aktivt med digitalisering av offentlig service, men även att skapa bra förutsättningar för digital utveckling på landsbygden genom välfungerande IT-infrastruktur som bredband och mobiltäckning. Det kan exempelvis handla om att möjliggöra fjärrundervisning, låta kommunens lokaler på landsbygden fungera som serviceplatser för kontakt med kommunen, webbsända föräldrautbildningar med mera.

Specifikt för äldre kan en välfungerande äldreomsorg med utvecklad välfärdsteknologi betyda större möjligheter att bo kvar på hemorten, nära anhöriga. Kommunen har en viktig roll i att fortsätta utveckla hjälpmedel som digitaliserad nattillsyn, digitala larm och andra tjänster, till exempel i samarbete med Region Västerbotten och enheten Glesbygdsmediciniskt centrum. Här kan byar på Umeå landsbygd fungera som testpiloter för nya utvecklade välfärdsteknologier för äldre.

Foto: Nathalie Näslund

Foto: Nathalie Näslund

Prioriteringar fram till 2030 för Väl fungerande offentlig service

I tabellen nedan sammanfattas vilka frågor som är särskilt viktiga för Umeå kommun att fokusera på fram till 2030 för att nå målet om en väl fungerande offentlig service. Det är upp till varje ansvarig nämnd att implementera prioriteringarna i sina verksamheter.

Prioriterade frågor fram till 2030	Ansvar nämnd (verksamhet)
Stärka de stora tätorterna och tillväxtstråken utanför staden som viktiga servicenoder för omgivande landsbygd	För- och grundskolenämnden, Individ- och familjenämnden, Äldrenämnden, Fritidsnämnden, Kulturnämnden, Tekniska nämnden, Kommunstyrelsen
Stärka samordningen mellan kommunala verksamheter och utveckla samverkan med kommersiella och ideella aktörer för förbättrad service på Umeå landsbygd	För- och grundskolenämnden, Individ- och familjenämnden, Äldrenämnden, Fritidsnämnden, Kulturnämnden, Tekniska nämnden, Kommunstyrelsen
Utveckla regional samverkan för stärkt service på Umeå landsbygd	För- och grundskolenämnden, Individ- och familjenämnden, Äldrenämnden, Fritidsnämnden, Kulturnämnden, Tekniska nämnden, Kommunstyrelsen
Öka attraktiviteten och förutsättningarna för att klara kompetens-försörjningen på landsbygden inom skola, vård och omsorg	Personalnämnden, För- och grundskolenämnden, Individ- och familjenämnden Äldrenämnden
Säkerställ beredskap för utbyggnad av förskolor och skolor i kommunens tillväxtbyar	För- och grundskolenämnden, Tekniska nämnden
Tillgängliggöra och samnyttja kommunens lokaler och tjänster utifrån lokala behov och på ett jämlikt sätt	Tekniska nämnden, För- och grundskolenämnden, Individ- och familjenämnden, Äldrenämnden, Fritidsnämnden, Kulturnämnden
Nyttja digitaliseringens möjligheter för utvecklad service, exempelvis vård, undervisning, kultur och fritid, sociala träffpunkter och mobila verksamheter	För- och grundskolenämnden, Individ- och familjenämnden, Äldrenämnden, Fritidsnämnden, Kulturnämnden, Tekniska nämnden
Utveckla samverkan med lokalsamhället för att öka fritids- och kulturaktiviteter på landsbygden	Fritidsnämnden, Kulturnämnden, Kommunstyrelsen
Föra diskussioner om kommunala verksamheters roll och funktion på Umeå landsbygd – exempelvis som mötesplatser med aktiviteter, arbetsplatser och kunder till lokalt näringsliv	För- och grundskolenämnden, Individ- och familjenämnden, Äldrenämnden, Fritidsnämnden, Kulturnämnden, Tekniska nämnden

De globala hållbarhetsmålen Agenda 2030

Genom att arbeta med Väl fungerande offentlig service bidrar vi till följande av de globala hållbarhetsmålen Agenda 2030:

Foto: Fredrik Larsson

4

Hållbara transporter och infrastruktur

Målområde 4: Hållbara transporter och infrastruktur

Målsättning

Öka möjligheterna till hållbart resande och robustheten i infrastrukturen för förbättrad kommunikation.

Foto: Fredrik Larsson

Transporter och infrastruktur är grundläggande delar av en hållbar landsbygdsutveckling. Det skapar förutsättningar för en stor arbetsmarknadsregion och ger goda möjligheter att bo, verka i och besöka Umeå landsbygd. Hit hör både kollektivtrafik och vägar för gång, cykel, bil och buss, men även infrastruktur som bredband, mobiltäckning liksom teknisk infrastruktur för vatten, avlopp, avfall, återvinning och energiförsörjning.

Umeå kommuns översiktsplan innehåller en övergripande trafikstrategi där bland annat målsättningar för gång- och cykeltrafik, spårbunden kollektivtrafik och prioriterade kollektivtrafikstråk anges. I översiktsplanen beskrivs även hur bebyggelseutvecklingen på Umeå landsbygd kan planeras för att stötta och stärka befintlig infrastruktur och kollektivtrafik. Översiktsplanen innehåller även riktlinjer för den tekniska infrastrukturen.

Hållbara transporter

I landsbygder är bilen oftast både en förutsättning och en stor utmaning. Bilen behövs i stor utsträckning för att kunna lösa vardagspusslet med skola, förskola, inköp, fritidsaktiviteter och arbetspendling. Den utgör också en trygghet för att kunna transportera sig dit en ska, oavsett väglag.

Utmaningarna med biltransporter är samtidigt stora. De bidrar i stor utsträckning till kommunens klimatpåverkan och ökar trängsel- och luftproblemen i Umeå tätort. De kräver också mer underhåll av vägar än kollektiv trafik och är en stor post i hushållsbudgeten för de flesta. Bilåkande gör också att mer hälsofrämjande transporter som gång och cykel används mer sällan.

Majoriteten av de som är sysselsatta och som bor på Umeå landsbygd arbetspendlar till någon av kommunens stora tätorter. Statistiken visar att landsbygdsborna gör betydligt större andel av sina resor med bil än boende i tätort.[10]

[10] Resvanor i Umeå – så reste vi i kommunen hösten 2022: www.umea.se/rapporter

Flera faktorer spelar in till denna bild. Landsbygdens särskilda förutsättningar med färre människor på en större yta gör att kollektivtrafiken inte är konkurrenskraftig överallt, samtidigt som många byar saknar säkra gång- och cykelvägar.

Utmaningarna med biltransporter är samtidigt stora. De bidrar i stor utsträckning till kommunens klimatpåverkan och ökar trängsel- och luftproblemen i Umeå tätort.

Klimatneutral kommun till 2040

Umeå kommun har antagit lokala miljömål som säger att transporternas klimatpåverkan i Umeå ska minska, dels genom att det hållbara resandet ökar, dels att drivmedlen är fossilfria till år 2030. Umeås tätort ska vara klimatneutral till 2030 och hela kommunen ska vara klimatneutral till 2040, det vill säga nettonoll utsläpp av växthusgaser. Biltransporterna behöver därmed minska och ersättas av mer hållbara resmönster bland såväl invånare, näringsliv och andra aktörer i hela kommunen.

Utvecklingen av laddinfrastruktur är särskilt viktig för att genomföra skiftet från fossilbränsledrivna fordon till elfordon. Inte minst på landsbygden, där det kommersiella intresset att bygga ut är svagare än i tätort. Här har Umeå kommun, i samverkan med såväl lokala som regionala aktörer, en viktig möjliggörande roll. Det finns flera goda exempel på kommuner som jobbat aktivt med utbyggnad av laddinfrastruktur, exempelvis i Örnsköldsvik där kommunen tillsammans med BioFuel Region pekat ut landsbygdsområden med behov av publika laddstationer.

Det finns också potential i att utveckla energigemenskaper på Umeå landsbygd. Energigemenskap innebär att närliggande byggnader kopplas samman i ett mindre system där energi kan produceras, delas, återvinnas och till och med lagras. Runt om i landet finns goda exempel på ekonomiska föreningar, byalag, jordbruksföretag och grannar som gått samman för att energieffektivisera, sänka energikostnader och gynna klimatet, exempelvis via gemensamma solcellsparker. En lokal produktion och konsumtion stärker beredskapen i lokalsamhället samtidigt som belastningen på elnätet minskas. Umeå kommun jobbar i flera nätverk för att stötta byar på Umeå landsbygd som vill starta energigemenskaper.

Foto: Nathalie Näslund

96

”Utvecklingen av laddinfrastruktur är särskilt viktig för att genomföra skiftet från fossilbränsledrivna fordon till elfordon.”

Öka möjligheten att resa kollektivt

Längre körsträckor och glesare kundunderlag gör det mer komplext att tillgodose de behov av kollektiv trafik som finns på Umeå landsbygd. För arbetspendlare kan exempelvis restiden vara en viktigare faktor än turtätheten. För yngre personer kan turtätheten vara desto viktigare, framför allt under helger och skollov. Gymnasieelever boende på landsbygd är en grupp som kan drabbas särskilt hårt i de fall kollektivtrafiken inte är väl utbyggd, detta eftersom gymnasieelever inte har rätt till skolskjuts. För elever som bor minst 6 kilometer från skolan finns dock möjlighet att ansöka om busskort, men det förutsätter att det finns kollektivtrafik att tillgå.

Foto: Therese Burström

I flera byar finns också önskemål om busslinjer som går mellan byar och inte endast i riktning till och från staden. Komplexiteten kräver en väl planerad och genomförd kollektivtrafik, inklusive skolskjutsar och helgtrafik.

I Umeå kommuns kollektivtrafikprogram (2021)[11] finns ett övergripande mål om att öka möjligheten till hållbart resande på landsbygden. Mer konkret ska detta ske genom att antalet påstigande i kollektivtrafiken ökar med 12 procent i kommunens tillväxtstråk fram till år 2025. Tack vare trafikförbättringar syns redan nu en positiv trend med fler resande inom kollektivtrafiken i vissa stråk, exempelvis Tavelsjö och Hissjö. Antalet resande med kollektivtrafik på landsbygden generellt är också betydligt högre än innan pandemin.

I kollektivtrafikprogrammet lyfts förslag på åtgärder som ska förbättra förutsättningarna för ett ökat kollektivt resande på landsbygden. Till exempel att inventera otrygga platser i kollektivtrafiken, att bygga väderskyddade cykelparkeringar vid busshållplatser i tillväxt-stråkens tätorter och att utreda möjligheterna med pendlarparkeringar för bil och cykel.

Andra insatser som kan öka det kollektiva resandet på landsbygden handlar om att möjliggöra samåkning i större utsträckning, eller göra det möjligt att gå, cykla eller åka buss en del av resan till jobbet, skolan och fritidsaktiviteterna. Även anropsstyrd trafik som ringbilar kan fungera som komplement till kollektivtrafiken, inte minst i anslutning till stora besöksmål. Idag pågår många spännande försök kring autonom och anropsstyrd trafik som på sikt kan få stora effekter för resandet på landsbygder.

I flera byar på Umeå landsbygd finns ett starkt intresse att vara en drivande kraft i omställningen till ett fossilfritt och hållbart samhälle. Här kan kommunen stötta genom att ta initiativ till nya mobilitetsprojekt med byar som testbäddar, samt inkludera landsbygden i pågående satsningar som samåkningsprojekt och olika delningsplattformar.

[11] Ta del av Umeå kommuns kollektivtrafikprogram här: www.umea.se/kollektivtrafikprogram

Nya pendlingsmöjligheter med Norrbotniabanan

Norrbotniabanan är järnvägen som planeras mellan Umeå och Luleå och som kommer att bidra till snabbare och miljövänligare resor längs kusten. Idag finns beslutade stationslägen i Sävar, Robertsfors, Bureå och Skellefteå. Stationsläget i Sävar kommer innebära stora möjligheter till arbetspendling för Sävar och omgivande byar i kommunens norra delar. Med Norrbotniabanan blir det möjligt att resa Sävar-Umeå på cirka tio minuter. Stationsläget i Sävar blir ett viktigt inslag i det tillväxtscenario som finns för Sävar, med en förväntad befolkningsökning på 6 000 personer fram till år 2050.

Besöksnäring, friluftsliv och kommunikationer

Väl fungerande kommunikationer och infrastruktur är en förutsättning för att besöksnäringen i kommunen ska kunna utvecklas på bästa sätt. Kollektivtrafik, parkeringar och information är grundläggande för att besöksmålen ska vara tillgängliga för så många som möjligt. Det gäller även för friluftsområden, där kommuninvånarna spenderar stor del av sin fritid. Idag saknas kollektiva transportmöjligheter till flera besöksmål på Umeå landsbygd och det efterfrågas också bättre turtäthet under framför allt helger och lov. Det är därför viktigt att kommunens verksamheter och bolag samverkar med varandra, men även med destinationsbolag samt lokala och regionala aktörer.

Inte minst transporterna till och från Holmön måste förbättras för att säkra Holmön som ett fortsatt levande skärgårdssamhälle året runt, samt som ett attraktivt besöksmål för hela länet. De senaste åren har Holmön haft en positiv befolkningstillväxt och intresset att bosätta sig på ön är stort bland framför allt yngre personer. Det skapar pendlingsbehov för både arbete och skola. Dagens trafiksituation hämmar öns utveckling. Arbetet att nå en långsiktig lösning för Holmötrafiken måste fortsätta med full kraft kommande år och här krävs samordning med ett flertal aktörer.

Norrbyskär är ett annat kustnära besöksmål med stor potential och där insatser inom transporter och infrastruktur kan göra ön tillgänglig för fler besökande. Åren 2022–2024 pågår ett omfattande saneringsarbete där föroreningar från träskyddsmedel som användes under öns sågverksepok ska saneras från marken. Parallellt med saneringen pågår ett stort planeringsarbete att utveckla Norrbyskär som besöksmål.

En utveckling och satsning på lokala besöksmål ökar kommunens attraktivitet för såväl besökare, kommuninvånare som näringsliv, samtidigt som resor till långväga resmål kan bytas ut mot lokala.

Infrastruktur

De flesta vägar på Umeå landsbygd ägs av staten och enskilda. Kommunen ansvarar endast för en mindre del av vägarna inom lite större tätorter. Däremot är det ofta kommunen som tar emot lokala önskemål och synpunkter. Kommunen har här en roll att prioritera bland relevanta förslag och spela in till framför allt Länstransportplanen, där åtgärder i statens vägnät de kommande åren redovisas. På så sätt kan idéer och önskemål från landsbygdsaktörer få en plats i utvecklingsarbetet i transportnätet. På samma sätt är det viktigt att kommunen tillhandahåller lättillgänglig information om hur ansvarsfördelningen och handläggningen ser ut, speciellt eftersom det oftast rör sig om långa tidsperspektiv inom infrastrukturområdet.

Behov av gång- och cykelvägar

För att främja cykelpendling som ett alternativ till bil eller buss behövs bättre och säkrare cykelkopplingar, både inom och mellan byar samt till Umeå tätort. Den största potentialen till cykelpendling till Umeå tätort finns inom en tvåmilsradie. Idag finns endast ett par separata gång- och cykelvägar som går hela vägen från staden till tätorter och byar: sträckan Sävar–Umeå, Innertavle–Umeå samt den nya gång- och cykelvägen Stöcksjö–Umeå via Röbäck. Fler satsningar är dock på gång som kommer innebära förbättringar i gång- och cykelvägnätet och att fler kopplingar mellan byar och till och från staden görs möjliga. Ett exempel är en ny gång- och cykelväg från Forslunda till Hissjö.

Foto: Fredrik Larsson

Foto: Nathalie Näslund

99

Visste du att...

Föreningar kan söka stöd via Leader Idériket Umeåregionen 2030 för satsningar på smarta landsbygder?

Smarta landsbygder handlar om att byar i samverkan utvecklar hållbara och kreativa lösningar på lokala utmaningar, oftast med innovation och digital teknik till hjälp. Det kan exempelvis vara att använda lokala tillgångar på ett smartare och mer resurseffektivt sätt. Smarta landsbygder gynnas av samarbete och nätverkande med andra platser - såväl i landsbygd som stad.

Läs mer på: www.ideriket2030.se/strategi

Vatten och avlopp

Många boende på landsbygden får vatten via vattenföreningar som i sin tur är avtalskunder till det kommunala bolaget VAKIN. Under senare år har det förekommit att nyinflyttade nekats inträde till vattenföreningar, något som skapat problem för såväl enskilda som byar i stort. Problematiken grundar sig i att flera landsbygdsområden, framför allt vid kusten, haft en stor omvandling av fritidshus till permanentboende samtidigt som VA-infrastrukturen planerats för ett begränsat behov av vatten.

Sedan 2022 kan nyanslutningar till vattenföreningar godkännas om tillräcklig kapacitet finns i det allmänna vattennätet. Vattenföreningens ordförande skickar då en ansökan till Vakin som utreder möjligheten till anslutning. Umeå kommuns vattentjänstplan beskriver hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses på ett långsiktigt sätt.

År 2022 antogs en ny kommunal utvecklingsstrategi för vatten och avlopp som syftar till att skapa goda förutsättningar för tillväxt, uppnå hållbara avloppslösningar och säkra dricksvattentillgång i hela kommunen. En principiell inriktning är att ingen storskalig utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp planeras utanför befintliga områden, med undantag för Täfteåskäret. I stället ska kommunen göra tillsyn på enskilda avlopp för att säkerställa att dessa lever upp till miljöbalkens krav på rening. Tillsynen planeras vara genomförd senast år 2027. Tillsynen är inget nytt i sig – att ha ett fungerande eget avlopp är ett lagkrav och det är verksamhetsutövaren själv som är skyldig att kontrollera att anläggningen uppfyller reningskraven. Det nya handlar snarare om den omfattning som tillsynen kommer utföras på.

Idag finns uppskattningsvis cirka 5700 små avloppsanläggningar som skulle kunna ha en bristfällig rening och som kan orsaka risker för människors hälsa och miljö. Eftersom det är vanligt med egna avloppsanläggningar på landsbygden kan många fastighetsägare påverkas.[12]

[12] Läs mer om tillsyn av avloppsanläggningar här: www.umea.se/egetavlopp

Avfall och återvinning

Avfallshantering är en viktig del för ett hållbart samhälle och genom att minimera, återvinna och återbruka kan påverkan på miljön och klimatet minska. Under 2021 antog Umeåregionens kommuner en gemensam avfallsplan. Den handlar om hur alla som bor i Umeåregionen ska kunna hantera avfall på ett hållbart sätt. Planen har tre mål, att:

- förebygga avfall
- använda resurser effektivt och hållbart
- jobba med återvinning så att råvaror kan användas i nya produkter.

Planen visar hur både kommunerna ska jobba för detta och hur invånare i regionen kan göra för att bidra till en mer hållbar avfallshantering.

För att göra det lättare för fler att återvinna sitt förpackningsavfall har en ny lagstiftning kommit på plats som ska möjliggöra fastighetsnära insamling. Det innebär att senast 1 januari 2027 ska Sveriges invånare kunna sortera sina förpackningar hushållsnära. Det nya systemet ska bidra till en effektivare avfallshantering och minskade koldioxidutsläpp. Hur insamlingen ska gå till är ännu inte klart, men Vakin arbetar med frågan.

Foto: Nathalie Näslund

”Digitalisering och ny teknik erbjuder fler möjligheter att arbeta på distans, starta nya företag, bedriva e-handel, effektivisera verksamheter och utveckla nya serviceformer.”

Foto: Fredrik Larsson

IT-infrastruktur och digitalisering

Nya möjligheter följer med den ökande digitaliseringen och ny teknik erbjuder fler och utvecklade möjligheter att arbeta på distans, starta nya företag, bedriva e-handel, effektivisera verksamheter och utveckla nya serviceformer. Digitaliseringen är också en mycket viktig faktor för hela samhällets klimatomställning. Därför är god bredbandstäckning och snabbt, fungerande bredband (fast och/eller mobilt) centralt för att kunna bo och verka på Umeå landsbygd. Här har kommunen och Umeå Energi en viktig roll i att driva på bredbandsutbyggnaden på landsbygden och att samarbeta med marknadsaktörer för förbättrad mobiltäckning.

Bredbandstäckningen för Umeås landsbygd är i sin helhet god och ur ett nationellt perspektiv har kommunen en ganska hög bredbandstäthet. Det finns dock landsbygdsområden som fortfarande saknar tillgång till bredband. Oftast är det svårare att bygga ut fiber i dessa områden, vilket delvis beror på höga kostnader och svårigheten att beviljas stöd för utbyggnaden, men också att intresset att ansluta sig bland boende ibland är lågt. Statliga bidragsmedel som erbjuds för utbyggnad av fibernät på landsbygder räcker inte för att ansluta alla boenden över hela landet. Eftersom marknadens aktörer bygger fiber där det går att generera vinst så görs detta främst i större tätorter där det inte kostar för mycket.

Umeå Energi har en viktig roll för bredbandsutbyggnaden på Umeå landsbygd. Med hjälp av Umeå Energis fibernät UmeNet har ett fiberbaserat ortssammanbindande nät byggts i alla skolorter och ett flertal byar. Åren 2014–2022 har fibernätet byggts ut ytterligare med hjälp av bidrag från Jordbruksverket och Tillväxtverket. Bolaget har som ambition att fortsätta söka stöd för att bygga ut fiber ytterligare.

Byanäten är också viktiga aktörer som för står för en stor del av bredbandsutbyggnaden på Umeå landsbygd. I kommunen finns närmare 35 byanätsföreningar som i egen regi grävt och anslutit byar till fiber. I takt med att digitaliseringen i samhället ökar ställs också högre kvalitets- och underhållskrav på bredbandsnäten, vilket på sikt kan bli en utmaning för byanät med begränsade ekonomiska resurser. Här har Umeå kommun en roll i att stötta byanäten, exempelvis genom rådgivning och i ansökningsförfaranden.

Prioriteringar fram till 2030 för Hållbara transporter och infrastruktur

I tabellen nedan sammanfattas vilka frågor som är särskilt viktiga för Umeå kommun att fokusera på fram till 2030 för att nå målet om hållbara transporter och infrastruktur. Det är upp till varje ansvarig nämnd att implementera prioriteringarna i sina verksamheter.

	Prioriteringar till 2030	Ansvarig nämnd
Hållbara transporter	Främja hållbara transporter på landsbygden genom att sänka tröskeln att resa kollektivt, samt testa nya mobilitetslösningar tillsammans med byar	Tekniska nämnden, Kommunstyrelsen, Umeå kommunföretag
	Säkra en långsiktig lösning för Holmötrafiken som möjliggör utveckling enligt kommunens beslutade strategi för Holmön	Kommunstyrelsen
	Förbättrade kommunikationer till kommunens besöksmål, frilufts- och naturområden	Tekniska nämnden, Fritidsnämnden, Umeå kommunföretag, Visit Umeå
	Underlätta arbetspendling från tätort till landsbygd för att säkra kompetensförsörjning inom skola, vård och omsorg	Personalnämnden, För- och grundskolenämnden, Individ- och familjenämnden, För- och grundskolenämnden
	Samverka internt samt med regionala aktörer kring kollektivtrafik och kollektivt resande	Tekniska nämnden, Kommunstyrelsen, Umeå kommunföretag, Visit Umeå
Infrastruktur	Utveckla laddinfrastrukturen på landsbygden i samverkan med regionala aktörer	Tekniska nämnden, Kommunstyrelsen, Umeå Energi
	Utveckla infrastruktur som möjliggör en ökad digitalisering på Umeå landsbygd, exempelvis bredbandsutbyggnad	Tekniska nämnden, Kommunstyrelsen, Umeå Energi

De globala hållbarhetsmålen Agenda 2030

Genom att arbeta med Starkt lokalt näringsliv bidrar vi till följande av de globala hållbarhetsmålen Agenda 2030:

Foto: Fredrik Larsson

Foto: Nathalie Näslund

5

Aktiv lokal utveckling

Målområde 5: Aktiv lokal utveckling

Målsättning

Främja hållbar tillväxt och god livskvalitet genom aktiv lokal utveckling och lokalt engagemang.

Foto: Nathalie Näslund

Engagerade människor och ett aktivt civilsamhälle är centralt för en hållbar tillväxt i Umeå kommun - på landsbygd såväl som i tätort. Engagemanget på landsbygden är ofta brett och spänner över flera frågor samtidigt: byautveckling, näringsliv, kultur- och fritidsaktiviteter, kommunikationer, skola, service, med mera.

Det ideella engagemanget på Umeå landsbygd genererar många värden för såväl boende som verksamma. Det handlar både om livskvalitet, folkhälsa och socialt kapital, men också om attraktivitet, lokal service, arbetsplatser och aktiviteter för bygden. Byaföreningar, utvecklingsgrupper, idrottsklubbar och församlingar samlar landsbygdsbor, tillhandahåller lokaler och mötesplatser och sköter dessutom många praktiska frågor som underhåll av vägar och fritidsanläggningar.

Stöttning av lokala initiativ

Det är viktigt att kommunen stöttar och skapar goda förutsättningar för den ideella sektorn, så att de på bästa sätt kan bidra till den lokala utvecklingen på Umeå landsbygd. Det handlar exempelvis om att informera om kommunens föreningsstöd och följa upp hur dessa fördelas geografiskt över kommunen. Det handlar också om att erbjuda rådgivning till föreningar inom olika teman, exempelvis inkludering, generationsväxling och digitala arbetssätt. På samma sätt kan kommunen samverka inom olika projekt och samarbeten för att på bästa sätt vara en möjliggörande kommun. Det lokala utvecklingsarbetet kan också stärkas genom samarbete mellan byar – här kan kommunen ha en förmedlande roll så att kunskap, erfarenheter och idéer sprids till fler.

Det ideella engagemanget på Umeå landsbygd tar sig i uttryck på olika sätt och genom olika typer av organisationer. Förutom ideella föreningar är samfälligheter, ekonomiska föreningar, stiftelser och bygdebolag vanliga aktörer som driver den lokala utvecklingen. Flera av dessa har dock inte möjlighet att söka kommunens föreningsstöd som främst är ämnat för ideella allmännyttiga föreningar.

Det är därför viktigt att kommunen stöttar och möjliggör på de sätt som går så att alla organisationer på landsbygden har möjlighet att driva initiativ och utveckling lokalt. På samma sätt är det viktigt att se till enskilda platsers särskilda förutsättningar.

De senaste åren har Umeå kommun erbjudit ett särskilt landsbygdsstöd som kan sökas av fler typer av organisationer och föreningar än endast ideella. Stödet är enkelt att söka och handläggs av kommunens landsbygdsutvecklare tillsammans med Föreningsbyrån. Under våren 2023 togs ett beslut om att förlänga landsbygdsstödet åren 2023–2027, vilket skapar goda förutsättningar för Umeå kommun att stötta lokala initiativ kommande år.[13]

När det kommer till föreningsliv och lokalt utvecklingsarbete har även Länsstyrelsen, universitet, övriga lärosäten och studieförbunden en viktig främjande roll. Resultatet av många goda krafters gemensamma arbete kan vara nya serviceformer, utvecklingsprojekt, näringslivsutveckling och olika lokala aktiviteter.

Fler kultur- och fritidsaktiviteter på landsbygd

Via intervjuer som gjorts med såväl boende som verksamma i flera av byarna på Umeå landsbygd framgår att många önskar fler organiserade fritids- och kulturaktiviteter på landsbygden, framför allt för unga. Idag får många pendla in till tätorter eller staden för att ta del av aktiviteter som sport och nöje. Genom att erbjuda fler aktiviteter på plats kan onödiga bilresor minska och livskvalitén öka i Umeås många byar. Här finns en stor potential i att nyttja digital teknik för att öka kulturutbudet på landsbygden, exempelvis genom livesändning av arrangemang i klubbstugor och bygdegårdar. En utökad samverkan mellan Umeå kommuns kulturskola, lokala föreningar och studieförbund kan både tillgängliggöra befintliga kulturaktiviteter och leda till nya spännande kultursatsningar på landsbygden.

Bredda engagemanget

Många föreningar vittnar om att det är svårt att få nya personer att engagera sig, framför allt bland yngre. Det ideella engagemanget är ofta personberoende och bärs ibland upp av ett fåtal individer. Här kan kommunen ha en stöttande roll i att bredda föreningsverksamheten hos fler och nya målgrupper, så att det ideella engagemanget blir långsiktigt hållbart. En viktig insats är att stärka ungas egna organisering och ta vara på deras idéer och önskemål. Mobil mötesplats, kommunens egen ambulerande fritidsgård och Föreningsbyrån har nyckelroller för detta.

[13] Läs mer om Umeå kommuns landsbygdsstöd här: www.umea.se/landsbygdsstod

Foto: Umeå kommun

Sedan många år tillbaka erbjuder Umeå kommun en möjlighet till föreningar att ta hjälp av feriejobbare under sommaren vars lön bekostas av kommunen. Även detta kan vara ett sätt att sänka tröskeln för fler unga att få kunskap om de lokala föreningarna och möjligheterna med att engagera sig lokalt i sina hemorter.

Samverkan för lokal utveckling

Samverkan på såväl lokal, regional som nationell nivå är en förutsättning för en aktiv lokal utveckling. De senaste åren har Umeå kommun fördjupat flera viktiga samarbeten som har stor betydelse för landsbygdsutvecklingen.

På lokal nivå kan nämnas Umeå kommuns landsbygdsutvecklingsråd, som är ett dialogforum mellan politiken, ideella sektorn, näringslivet och universiteten. Rådet granskar och följer upp kommunens arbete med landsbygdsfrågor och är kommunens expertgrupp på området.

På regional nivå är samarbetet mellan Umeåregionens kommuner av särskilt vikt. År 2021 antogs en gemensam landsbygdsutvecklingsstrategi som visar inom vilka områden som kommunerna har störst nytta av att samverka inom. Strategin fungerar som en vägvisare och gemensam grund i olika samverkansprojekt. Även inom ideell och privat sektor har föreningar och företagare långa traditioner av att samarbeta över kommungränserna.

År 2022 bildades Umeåregionens nya leaderområde **Idériket Umeåregionen 2030**.[14] Leader är en metod där privat, ideell och offentlig sektor arbetar tillsammans för lokal utveckling. Genom leaderområdet kan föreningar, företag och organisationer söka pengar för utvecklingsprojekt som stärker landsbygderna i Bjurholm, Nordmaling, Robertsfors, Umeå, Vindeln och Vännäs kommuner.

Umeå kommun är också en del av **Vindelälven-Juhttátahkka**[15] som utsågs till biosfärområde år 2019. Biosfärområden är modellområden för hållbar utveckling och en del av UNESCO:s globala nätverk. Vindelälven-Juhttátahkka omfattar Laisälven, Vindelälven och Umeälvens avrinningsområden samt kommunerna Arjeplog, Sorsele, Lycksele, Vindeln, Vännäs och Umeå. För Umeå kommun fungerar biosfärområde Vindelälven-Juhttátahkka som ett paraply för de många utvecklingsinitiativ som finns i och runt Umeälvslandskapet, speciellt kopplat till lokal utveckling, besöksmål, natur- och kulturvärden samt minoritetsfrågor.

[14] Läs mer om Idériket Umeåregionen 2030 på www.ideriket2030.se
[15] Läs mer om Biosfärområde Vindelälven-Juhttátahkka på www.vindelalvenbiosfar.se

Foto: Nathalie Näslund

Foto: Nathalie Näslund

”Byaplaner är ett sätt för boende och verksamma att tycka till om utvecklingen av sin plats. Det handlar om att kartlägga vilka resurser, service, värden, möjligheter och utmaningar som finns i bygden.”

Förutom samverkan med organisationerna som listas ovan finns flera andra aktörer som är betydelsefulla för landsbygdsutvecklingen och som erbjuder olika typer av stöd till föreningar på landsbygden. Här kan nämnas Bygdegårdarnas riksförbund, Hela Sverige Ska Leva, RF-SISU, Coompanion och olika studieförbund.

Byaplaner

Byaplaner är ett sätt för boende och verksamma att tycka till om utvecklingen av sin plats. Det handlar om att kartlägga vilka resurser, service, värden, möjligheter och utmaningar som finns i bygden. Byborna själva har den bästa kunskapen om detta och vet vilka utvecklingsfrågor som är viktiga och hur de ska prioriteras. Därför ligger ansvaret för att arbeta fram en byaplan på varje lokal utvecklingsgrupp, men kommunen och andra aktörer kan stötta arbetet på olika sätt. Exempelvis genom att sprida goda exempel, utgöra processtöd vid workshops och bidra med statistik och underlag.

Eftersom byaplanen ska ses som en viljeriktning för byns framtida utveckling så är det viktigt att arbetet föregår under demokratiska former. Det handlar om att så många som möjligt får vara med och tycka till, så att olika målgruppers perspektiv finns representerade. Arbetet leder ofta till ökad social sammanhållning och att fler känner sig delaktiga i bygdens utveckling.

Umeå kommuns översiktsplanedel för landsbygden fastslår att byaplaner ska vägas in i kommunens översiktsplanering och verksamhets- och budgetplanering. På samma sätt är det viktigt att byaplanerna beaktar och väger in kommunens planering, så att båda parter drar åt samma håll och samarbetar på bästa sätt. Här är det viktigt att Umeå kommun arbetar fram tydliga rutiner för hur byaplanerna tas om hand internt samt följer upp hur arbetet med planerna fortgår lokalt.

Visste du att...

Det finns många stöd som föreningar kan söka för att genomföra aktiviteter, arrangemang, utvecklingsprojekt och samarbeten? Åren 2023–2027 erbjuder Umeå kommun dessutom ett särskilt stöd till föreningar på landsbygden.

Läser om landsbygdsstödet:
www.umea.se/landsbygdsstod

Foto: Fredrik Larsson

Prioriteringar fram till 2030 för Aktiv lokal utveckling

I tabellen nedan sammanfattas vilka frågor som är särskilt viktiga för Umeå kommun att fokusera på fram till 2030 för att nå målet om aktiv lokal utveckling på Umeå landsbygd. Det är upp till varje ansvarig nämnd att implementera prioriteringarna i sina verksamheter.

Prioriterade frågor fram till 2030	Ansvarig nämnd
Stärka och bredda engagemanget inom ideell sektor över generationer och till fler målgrupper	Fritidsnämnden, Kulturnämnden, Kommunstyrelsen
Utveckla samverkan med andra stödgivare som till exempel Bygdegårdarnas riksförbund, Hela Sverige Ska Leva, RF-SISU, Coompanion och studieförbund	Fritidsnämnden, Kulturnämnden, Kommunstyrelsen
Utveckla samverkan med regionala aktörer som Länsstyrelsen, Idériket Umeåregionen 2030 och Biosfärområde Vindelälven-Juhttátahkka	Fritidsnämnden, Kulturnämnden, Kommunstyrelsen
Utveckla uppföljning av hur kommunens föreningsstöd fördelas geografiskt	Fritidsnämnden, Kulturnämnden, Kommunstyrelsen
Utveckla och tydliggör hur byaplaner tas om hand internt i hela kommunorganisationen	Alla nämnder

De globala hållbarhetsmålen Agenda 2030

Genom att arbeta med Aktiv lokal utveckling bidrar vi till följande av de globala hållbarhetsmålen Agenda 2030:

Foto: Nathalie Näslund

Vad kan det privata och ideella stötta med?

Från tidigare dialoger med boende och verksamma på Umeå landsbygd har flera förslag lämnats på hur privata och ideella aktörer kan bidra till de olika målområdena. Här är några exempel:

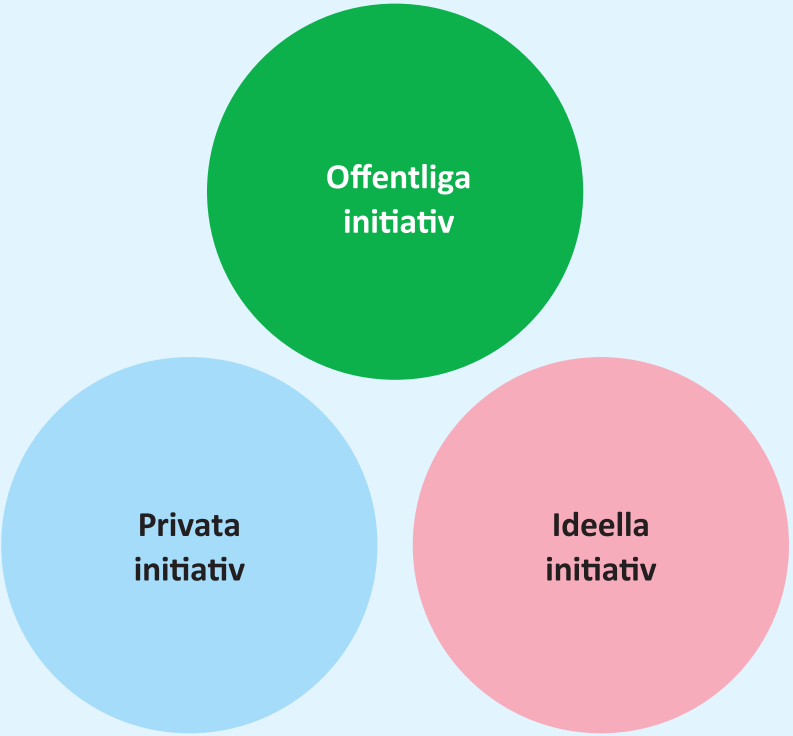

Målområde 1: Attraktiva livsmiljöer

- Tillhandahålla mark för byggande och utveckla lokala bebyggelseinitiativ
- Arbeta fram byaplaner som viktigt underlag för ny bebyggelse
- Värna om naturmiljöer
- Samverka kring markskötsel, båtplatser, samlingslokaler, vägar mm.

Målområde 2: Starkt lokalt näringsliv

- Handla lokalt och använda lokala entreprenörer
- Marknadsföra och ge tips om lokala företag
- Starta och driva företag lokalt
- Utveckla företagsnätverk
- Medverka i kommunens upphandling av varor och tjänster

Målområde 3: Väl fungerande offentlig service

- Utveckla nya serviceformer i samverkan med kommunen
- Starta föräldrakooperativ
- Investera i och sköta drift av förskola, skola och äldreboenden
- Upplåta mark för bebyggelse
- Ta initiativ till lokala fritids- och kulturaktiviteter

Mål 4: Hållbara transporter och infrastruktur

- Organisera samåkning
- Utveckla nya idéer för hållbart resande i samverkan med kommunen

Mål 5: Aktiv lokal utveckling

- Arbeta fram byaplaner som visar vilken utveckling boende och verksamma önskar för bygden
- Ta initiativ till aktiviteter och utvecklingsprojekt lokalt
- Bredda engagemanget och inkludera flera målgrupper i det lokala utvecklingsarbetet

Vill du veta mer om Umeå landsbygd?

Läs mer om Umeås olika landsbygdsområden i programmets bilaga: ”Våra områden på Umeå landsbygd”
Läs kunskapsrapporten om Umeås livskraftiga landsbygd från 2022: www.umea.se/landsbygdsfakta

Prenumerera på Umeå kommuns landsbygdsnyheter och läs mer om landsbygdsutveckling här: www.umea.se/landsbygd

Program för hållbar landsbygdsutveckling i Umeå kommun

REMISS-VERSION 2023

Text:
Jennie Bergvall Kalén
Utvecklingsstrateg landsbygdsfrågor
Strategisk Utveckling
Umeå kommun

Linn Alexandersson
Utvecklingsstrateg landsbygdsfrågor
Strategisk Utveckling
Umeå kommun

Foto: Umeå kommun där inget annat anges.
Omslagsbilder: Matilda Audas Björkholm, Fredrik Larsson och Nathalie Näslund

Besök vår webbplats: www.umea.se/landsbygd

UMEÅ KOMMUN

UMEÅ KOMMUN

SKRIVELSE

Datum
2024-02-09

Ärendenr
2023-821

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämndens årsrapport till kommunstyrelsen för 2023

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att

1. godkänna årsrapporten för 2023.
2. godkänna uppföljning av internkontrollplanen för 2023 och bedömer att den interna styrningen och kontrollen är ändamålsenlig.

Ärendebeskrivning

Nämndens årsrapport ska ge en sammanställning, uppföljning och bedömning av följande:
- nämndens grunduppdrag
- tilläggsuppdrag
- ekonomi- och personalförhållanden
- nämndens interna kontroll

Enligt kommunallagen ska kommunstyrelsen upprätta en årsredovisning som ska överlämnas till fullmäktige för fastställande senast den 15 april året efter det verksamhetsår som avses. Årsredovisningen baseras på uppgifter från kommunens nämnder och bolag. Innehållet styrs av kommunallagen, lagen om kommunal bokföring och redovisning samt av de riktlinjer som utfärdas av Rådet för kommunal redovisning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2024-02-09
Miljö- och hälsoskyddsnämnden – Årsrapport 2023 till kommunstyrelsen
Bilaga 1 – Verksamhetsuppföljning
Bilaga 2 – Uppföljning av miljö- och hälsoskyddsnämndens internkontrollplan

Beredningsansvariga
Rune Brandt, stadsbyggnadsdirektör
Fredrik Hedlund, miljö- och hälsoskyddschef
Erika Nilsson, enhetschef Miljöutveckling
Nils Gilenstam, enhetschef Miljöskydd
Petra Thilman, enhetschef Livsmedelssäkerhet och serveringstillstånd

Beslutet ska skickas till
Kommunstyrelsen, ksdiarium@umea.se
SLK ekonomi, anette.sjodin@umea.se

Rune Brandt
Stadsbyggnadsdirektör

Miljö- och hälsoskyddsnämnden - Årsrapport 2023

Verksamhetsrapport 2023

Nämndens grunduppdrag

Miljö- och hälsoskyddsnämnden	Bedömning
Nämndens grunduppdrag i sin helhet.	*I viss grad uppfyllt.*

Bedömning och motivering

Nämnden gör bedömningen att grunduppdraget under 2023 i viss grad har uppfyllts. Nämnden gör för första gången under den senaste 5-årsperioden ett ekonomiskt underskott. Underskottet blev cirka 1,8 mnkr och beror huvudsakligen på ett personalärende.

I verksamheten finns inga större avvikelser och arbetet under året följer i huvudsak upprättad plan. Inom några områden har tillsyn/kontroll inte genomförts enligt plan och några områden utmanas av rådande lågkonjunktur.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

NKI – Nöjd Kund Index

Nämnden har inom samtliga tre områden (miljö- och hälsoskydd, livsmedel och serveringstillstånd) som följs i undersökningen Insikt genom SKR höga eller mycket höga resultat. Särskilt glädjande under året är att resultatet för NKI serveringstillstånd ökat till 79 från en låg nivå året före. Bilden nedan visar även NKI bygglov med en blå linje som ligger utanför nämndens ansvarsområde.

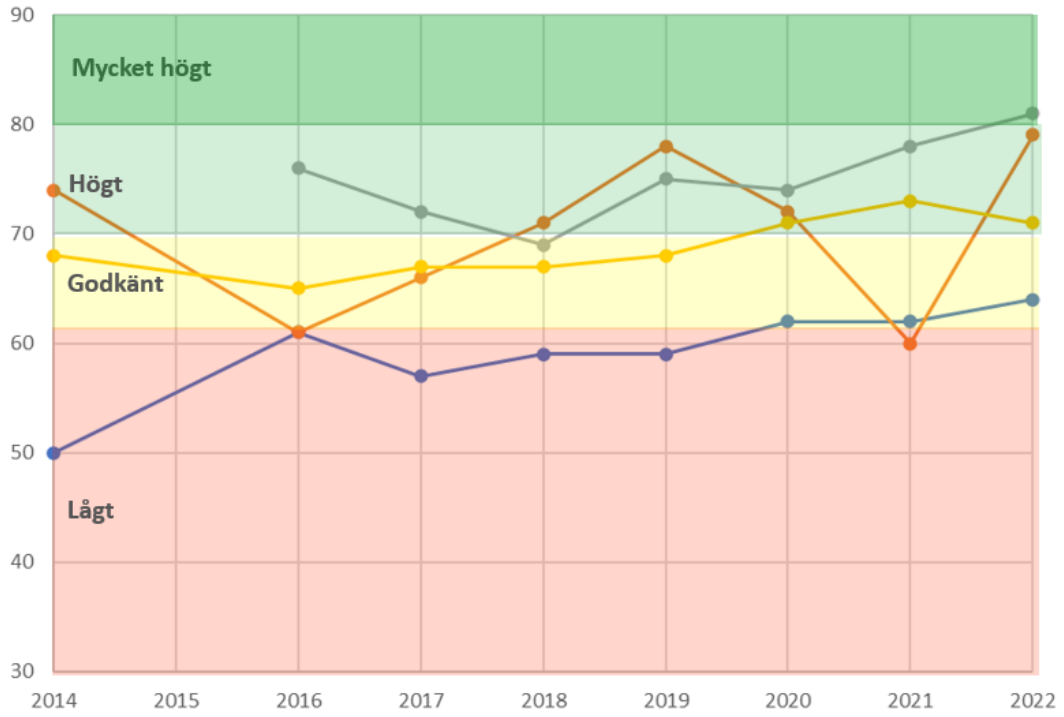

Ljusgrön linje = Livsmedel, Rödbrun linje = Serveringstillstånd, Orange linje = Miljö- och hälsoskydd och Blå linje = Bygglov

Insikt är en nationell kundundersökning som samordnas genom SKR och där cirka 190 kommuner deltar. Företag som har haft ett ärende får ett antal frågor att svara på inom en månad.

Organisation
Under året har en organisationsförändring genomförts. Genom förändringen minskades antalet enheter nom avdelningen från 4 till 3. Delar av miljöbalkstillsynen, vatten, avlopp har samlats inom en av enheterna.

Budget- och skuldrådgivning
Efterfrågan på budget- och skuldrådgivning har ökat under året vilket även medfört längre kötider. Även inom konsumentrådgivning ökar antalet rådgivningstillfällen. Resurserna motsvarar inte behovet och det har bland annat lett till svårigheter att leva upp till målen för service till kommuninvånarna.

Energi och klimat
Energi- och klimatrådgivningen samt projektverksamheten har under året levererat enligt plan.

Lokala miljömålen
Insatserna inom åtgärdsprogrammet för Umeå kommuns lokala miljömål pågår inte enligt plan och krafttag behövs under 2024.

Livsmedel och serveringstillstånd
Under året har Livsmedelsverket beslutat om den nya riskklassningsmodellen som från och med år 2024 ska ersätta dagens modell. Rally VM under början av året innebar en större insats för livsmedelskontroll och tillsyn av serveringstillstånd.

Länsstyrelsen tillsyn
Nämndens har haft tillsyn från länsstyrelsen över hur verksamheten bedrivs inom alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter samt lag om tobaksfria nikotinprodukter. Några påpekade brister kommer hanteras under året och andra delar tas med till 2024.

Naturvård
Nya naturvårdsprojekt är beviljade. Bland annat drivs Lövskogsprojektet vidare och ett projekt avseende informationsinsatser gällande invasiva arter har beviljats ekonomiska resurser.

Enskilda avlopp
Nämnden har under året i enlighet med Utvecklingsstrategin för vatten och avlopp tagit fram en handlingsplan för arbetet med enskilda avlopp. 5 700 enskilda avlopp i kommunen bedöms inte uppfylla gällande reningskrav.

Miljöövervakning
Nämnden har under året tagit fram en plan för miljöövervakning i enlighet med Utvecklingsstrategin för vatten och avlopp.

Tillväxt & tillsyn
Nämnden har under året genomfört en 4-dagarsutbildning för 10 medarbetare på temat service och bemötande som anordnats av företaget Tillväxt & Tillsyn

Tilläggsuppdrag från fullmäktige
Nämnden har inga tilldelade tilläggsuppdrag för 2023.

Personalrapport 2023

Nämndens arbete för att nå de personalpolitiska målen

Miljö- och hälsoskyddsnämnden	Bedömning
Mål 6: Umeå kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som klarar kompetensförsörjningen.	Enligt plan
Mål 7: Umeå kommun ska ha ett närvarande ledarskap som skapar förutsättningar för goda resultat där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte ska vara fler än 30.	Enligt plan
Mål 8: Umeå kommun ska ha hälsofrämjande arbetsplatser och en sjukfrånvaro som ligger lägre än genomsnittet för Sveriges kommuner. Olikheter mellan kvinnors och mäns arbetsmiljöer, arbetsvillkor och sjukfrånvaro ska minska.	Mer arbete krävs
Mål 9: Umeå kommun ska ha heltid och tillsvidareanställning som norm.	Enligt plan

Åtgärder och viktig utveckling/viktiga händelser inom målområdena

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare (Mål 6)

Vägen mot en modern och attraktiv arbetsplats sker genom det arbete som förvaltningen kallar “Vår arbetsplats”. Uppföljning av arbetet har skett genom enkäter till medarbetarna. Nämndens kompetensförsörjningsplan har reviderats under året och aktiviteter har skett enligt plan. Kompetensutveckling sker enligt ett års hjul och genom de individuella utvecklingsplanerna.

Nämnden anordnar cirka 15 gånger per år kompetensfrukostar i Översten. Under hösten anordnas en årlig höstfest för medarbetarna. Festen anordnas av en blandad grupp av medarbetare från de olika avdelningarna. Spelregler finns framtagna sedan 2020 för att tydliggöra det erbjudande som det innebär att vara anställd inom BN och MHN. I dessa ingår en årlig möjlighet till ett studiebesök med övernattning för medarbetarna inom en avdelning.

Ledarskap (Mål 7)

Förvaltningens chefsnätverk har träffats fyra gånger under året. Under dessa träffar möts chefer och ledare för utveckling, utbyte och dialog inom olika områden som rör chefs- och ledarskap. Under året har bland annat en av nätverksträffarna handlat om jämställdhet och lika rättigheter och möjligheter. Under året har ett förberedande arbete skett inför en omorganisering vid årsskiftet där antalet enhetschefer inom avdelningen minskat från fyra till tre. Enhetscheferna får en mera renodlad chefstjänst med större möjligheter att jobba med ett närvarande och tillitsbaserat ledarskap. Riktvärdet för antal medarbetare per chef uppnås.

Hälsofrämjande arbetsplatser och systematiskt arbetsmiljöarbete (Mål 8)

Den årliga uppföljningen av systematiskt arbetsmiljöarbete visar att verksamheten har ett fungerande systematiskt arbete, både för arbetsmiljön och för aktiva åtgärder.
Under perioden har bl.a. följande åtgärder genomförts enligt årshjulet för arbetsmiljöarbete:

- Mål och handlingsplaner för 2023 gällande OSA, har tagits fram samt genomförts, grundat på resultaten i medarbetarundersökningen 2022.
- Löpande riskbedömningar har genomförts på samtliga enheter inom avdelningen
- Utifrån skyddsrond samt fortsatt arbete med “den goda arbetsplatsen” har investeringar gjorts gällande den fysiska arbetsmiljön
- Risk- och konsekvensanalys har genomförts inför två omorganisationer av avdelningen som beslutats under 2023
- Ombyggnation av fikarummet har påbörjats
- Brandskyddsinformation har uppdaterats
- Uppdatering av avdelningsspecifika dokument kopplat till arbetsmiljö t.ex. krisledningsplan, Säkerhetsrutin gällande förvaltarna, spelregler för vårt kontor
- Fördjupad arbetsmiljökartläggning inom enheten Hållbar ekonomi

Heltid och tillsvidareanställning (Mål 9)
Verksamheten är organiserad utifrån en heltidsorganisation och där deltider finns, är det utifrån den enskilde medarbetens behov. Personal anställs tillsvidare förutom där skäl för visstidsanställningar finns två vikariat för föräldraledighet.

Resultatmått	Målvärde 2023	Utfall 2023			Utfall 2022		
		Kvi	Män	Tot	Kvi	Män	Tot
Sjukfrånvaro totalt i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.	3,5	4,4	4,7	4,5	6,6	1,3	4,8
Andel långtidsfriska (%)	80	74	62	70	58	70	62
Andel heltidsanställda (%)	99	98	100	99	98	100	99
Andel tillsvidareanställda (%)	90	98	100	99	90	96	92
Andel utbildade skyddsombud (%)	100	100	-	100	100	100	100
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)	100	100	100	100	100	100	100
OSA-index	-	4,9	4,9	4,9	4,8	4,8	4,8

* Skyddsombud som genomgått arbetsgivarens introduktion för nya skyddsombud

Ekonomirapport 2023

Händelser av väsentlig betydelse

Nämndens ekonomi belastades under året negativt av ett personalärende där kostnaden uppgick till cirka 1 400 tkr. Nämnden har under året tagit fram en handlingsplan för en budget i balans och presenterat denna för KSNAU.

Budgetavvikelse, utfall i år samt föregående år

Nämnden redovisar som helhet ett resultat för perioden på -1 835 tkr. Intäkterna för året är 1 493 tkr högre än budgeterat. Av detta utgör 2 210 tkr projektintäkter vilket innebär att den ordinarie verksamhetens intäkter var 717 tkr under budget. Kostnaderna var 3 328 tkr högre än budget fördelat mellan personalkostnader (-848 tkr) och övriga driftskostnader (-2 479 tkr). Av detta står projektverksamheten för -923 tkr i personalkostnader och 980 tkr i övriga driftkostnader. Personalärendet beskrivet ovan är fördelat på -700 tkr i personalkostnader och -400 tkr i driftkostnader. Nettointäkten på projektverksamheten i år var 307 tkr att jämföra med föregående års 1 739 kr. Detta tillsammans med kostnaden för personalärendet utgör skillnaden i nettokostnad mellan åren.

Nämnd (tkr)	Budget 2023	Utfall 2023	Budgetavvikelse 2023	Utfall 2022	Budgetavvikelse 2022
Verksamhetens intäkter	**21 873**	**23 366**	**1 493**	**23 262**	**4 609**
Verksamhetens kostnader	**-40 863**	**-44 191**	**-3 328**	**-40 316**	**-4 005**
Verksamhetens nettokostnad	**-18 990**	**-20 825**	**-1 835**	**-17 054**	**604**

Diagrammet nedan visar nämndens årsbokslut under de senaste fem åren. Negativ budgetavvikelse har inträffat under ett år och positiv budgetavvikelse under fyra år.

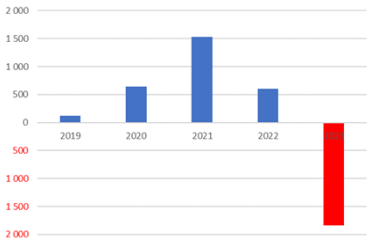

Nämnden har sedan 2019 ett pågående arbete med att höja kostnadstäckningsgraden utifrån beslutade taxor. De årliga avgiftsintäkterna har så långt ökat med cirka 6 mnkr vilket nyttjats i arbete med grund- och tilläggsuppdrag mot 200 000 invånare år 2050.

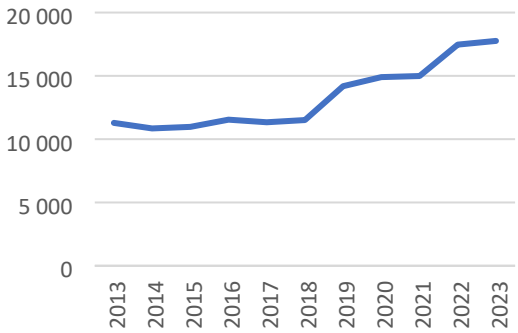

Investeringar

Nämndens investeringar under året har uppgått till 135 tkr vilket underskrider budgeten.

Nämnd (tkr)	Budget 2023	Utfall 2023	Budgetavvikelse 2023	Utfall 2022
Verksamhetens nettoinvesteringar	**-283**	**-135**	**148**	**-289**

Annan väsentlig ekonomisk information

Inga säsongsvariationer eller cykliska effekter har påverkat verksamheten under rapportperioden.

Flyktingmottagande Ukraina

Nämnden har ingen ekonomisk påverkan av flyktingmottagandet under perioden.

Redovisning av externa utförare av väsentlig betydelse

Nämnden bedriver i likhet med tidigare sin verksamhet i egen regi.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Verksamhetsuppföljning 2023

2024-02-09

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Besöksadress: Skolgatan 31A
Postadress: 901 84 Umeå
090-16 10 00
www.umea.se

UMEÅ KOMMUN

Innehållsförteckning

Sammanfattning ... 3
Miljö- och hälsoskyddsnämndens grunduppdrag ... 4
Grunduppdraget ... 4
Styrning och ledning ... 4
Bedömningar ... 5
Uppföljning - Grunduppdrag ... 6
Kund ... 7
Verksamhet ... 9
Personal ... 13
Ekonomi ... 15
Uppföljning - Inriktningsmål och program ... 17
Program - Tillväxt ... 17
Program – Social hållbarhet ... 17
Program - Klimat ... 18
Program - Digitalisering ... 18
Uppföljning - Tilläggsuppdrag ... 19
Uppföljning - Internkontroll ... 20

Sammanfattning

Delar av denna rapport används för rapportering till kommunfullmäktige utefter den kommunövergripande uppföljningsprocessen med rapportering tre tillfällen per år.

Grunduppdrag

Nämndens bedömning är att leverans huvudsakligen sker utifrån aktuellt grunduppdrag i reglemente och planeringsdirektiv.

Inriktningsmål och program

Inriktningsmål 4: ”Umeå ska vara klimatneutralt till 2040” är destinerat till miljö- och hälsoskyddsnämnden till 2023. Programmen har under 2023 formerat sina programstyrgrupper och tagit fram programunderlag för arbetet framåt. För 2023 finns därmed inga specificerade insatser/åtgärder att följa upp utan arbete sker inom ordinarie verksamhet.

Tilläggsuppdrag

Miljö-och hälsoskyddsnämnden har inga tilldelade tilläggsuppdrag för 2023.

Personal

Ackumulerad sjukfrånvaro under perioden är lägre än jämförande period föregående år. För män respektive kvinnor är sjukfrånvaron i ungefär samma nivå där det tidigare varit en skillnad mellan könen.

Ekonomi

Leverans i förhållande till budget avviker för 2023, endast med anledning av ett personalärende. Övrig ordinarie verksamhet följer med andra ord budget. Handlingsplan för budget i balans är framtagen, föredragen och godkänd av miljö- och hälsoskyddsnämnden samt KSAU under maj månad.

Internkontroll

Nämnden bedömer att den interna styrningen och kontrollen är ändamålsenlig och tillräcklig.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens grunduppdrag

Grunduppdraget

Enligt kommunens riktlinjer för aktiverande styrning ska alla nämnder ha ett av kommunfullmäktige beslutat skriftligt grunduppdrag som förtydligar ändamålet med nämnden. Respektive nämnd har ansvar att föreslå hur grunduppdraget bör formuleras och om skäl finns påtala behov av revidering. Respektive nämnd ansvarar även för att verkställa sitt grunduppdrag inom de ramar som lagstiftning och resurstilldelning ger samt utforma en verksamhetsstyrning utifrån behovet. Respektive nämnd ansvarar vidare för att utforma och genomföra uppföljning och bedömning av grunduppdragets genomförande i enlighet med anvisning från kommunstyrelsen. Grunduppdraget för 2023 är formulerat på följande sätt:

> *I miljö-och hälsoskyddsnämndens uppdrag ingår att möjliggöra god hälsa och en hållbar utveckling i Umeå. Nämnden ansvarar för prövning och tillsyn beträffande miljö- och hälsoskyddsområdet, livsmedelssäkerhet samt serveringstillstånd. Nämnden bidrar med underlag för en god samhällsplanering och utveckling genom miljöövervakning, energieffektivisering och klimatpåverkan, naturvård samt kompetensstöd i miljöfrågor vid översiktsplanering och detaljplanering. Nämnden ansvarar också för den lagstadgade budget- och skuldrådgivningen samt för att tillvarata konsumenternas intressen inom konsumentpolitikens område. I tillägg till det ska kommunens förvaltare fullgöra uppgifter enligt föräldrabalken. Nämnden ansvarar även för att avgöra i vilken omfattning tillsynsansvar enligt miljöbalken ska övertas från länsstyrelsen.*

Grunduppdragen ska vara långsiktiga och gälla för minst en mandatperiod. Kommunfullmäktige följer årligen upp hur nämnd/bolag hanterat sitt grunduppdrag.

Styrning och ledning

Ett viktigt verktyg för miljö- och hälsoskyddsnämnden verksamhetsstyrning är förvaltningens verksamhetsplan. Verksamhetsplan är upprättas med utgångspunkt i kommunfullmäktiges planeringsdirektivet och budget. Till verksamhetsplanen beslutar även nämnden om internkontrollplan, nyckeltal för uppföljning av grunduppdraget och tillsynsplaner. Syftet med uppföljningen är att ge nämnderna insyn och möjlighet att hantera avvikelser. Inom ramen för tilldelat grunduppdrag har nämnden möjlighet att utifrån sina specifika förutsättningar och behov fastställa hur verksamhetsstyrning och uppföljning ska utformas. Detta innebär att varje nämnd inom grunduppdragets ramar, lagstiftning, övriga direktiv och

riktlinjer från kommunfullmäktige har mandat att besluta om mål, uppdrag och aktiviteter för sina egna verksamheter. Vid utformning av nämnds- eller bolagsspecifik verksamhetsstyrning och uppföljning har dock nämnd och bolag att följa eventuella krav från lagstiftning och författning samt beslut och direktiv från kommunfullmäktige samt anvisning från kommunstyrelsen om hur styrning och uppföljning ska utformas. Nämnden beslutade under 2022 hur styrning och uppföljning av nämndens grunduppdrag ska ske.

> *Uppföljning av grunduppdrag: Nämndens uppföljning av grunduppdraget sker utifrån följande perspektiv: personal, ekonomi, kund och verksamhet. Inom respektive perspektiv finns kommungemensamma eller nämndspecifika nyckeltal angivna. Samtliga nyckeltal är viktiga för uppföljningen av nämndens grunduppdrag. De nyckeltal som är särskilt viktiga eller nyckeltal inom områden där nämnden önskar en förflyttning åsätts ett målvärde eller målintervall som följs upp av nämnden per månad, tertial eller år.*

Bedömningar

Uppföljning av grunduppdraget sker genom att nämnden bedömer i vilken omfattning nämnden verkställt grunduppdraget och rapporterar bedömningen till kommunstyrelsen som sammanställer inför hantering i kommunfullmäktige. Respektive nämnd lämnar rapport med bedömning av hur väl man lyckats med sitt grunduppdrag inom ramen för ordinarie verksamhetsuppföljning. Nämndens bedömning styrks med sammanställning av relevanta underlag av kvantitativ och kvalitativ karaktär (statistik, mätningar, medborgare/ brukarundersökningar, medborgardialoger, etc).

Kommunstyrelsen har ansvar och mandat att utforma anvisning för när och hur rapportering från nämnder och bolag ska ske. För att ge kommunfullmäktiges insyn och möjlighet att hantera avvikelser sker rapportering från nämnder, bolag och kommunstyrelse till kommunfullmäktige via årsredovisning, delårsbokslut samt via en förenklad rapport som behandlas vid kommunfullmäktiges sammanträde i juni.

Förenklad rapport:	I maj för perioden 1 januari till och med 30 april. Den förenklade rapporten innehåller information relaterad till nämndens personalförhållanden samt ekonomisk ställning och prognos för helåret. Den förenklade rapporten är ej att betrakta som ett delårsbokslut.
Delårsbokslut:	I september för perioden 1 januari till och med 30 augusti.
Årsredovisning:	I februari för helåret.

Uppföljning - Grunduppdrag

Uppföljning av nämndens verksamhet sker i perspektiven kund, personal, ekonomi och verksamhet. Finner nämnden skäl att styra verksamheten åt något håll sätts ett målvärde på det aktuella nyckeltalet. Målbilden är att kommunens plattform för Öppna data framöver kommer nyttjas för uppföljning av nyckeltalen.

Kund
Nämndens kunder är sökanden, berörda grannar och våra allmänna intressen. Uppföljning av kundperspektivet har detta breda anslag och behöver utvecklas över tid.

Personal
För nämnden, chefer och medarbetare inom förvaltningen ger nyckeltalen möjlighet att följa och uppmärksamma trender som behöver hanteras utifrån en god personalpolitik och ambitionen om att vara en attraktiv arbetsplats. Arbetet med systematiskt arbetsmiljöarbete och med kompetensförsörjning.

Ekonomi
För en god kunskap och för att uppmärksamma trender över tid är detta perspektiv viktigt. Nyckeltal som följer och beskriver hur taxor och avgifter finansierar verksamheten.

Verksamhet
Resultat och prestationer som nämnden levererat under året utifrån avdelningens tillsyns- och aktivitetsplan.

Kund

Nyckeltal kund

Nr	Nyckeltal	2019	2020	2021	2022	2023	Mål
K1a	NKI Miljöbalken företag	-	-	73	71	73	-
K1b	NKI Livsmedel företag	-	-	78	81	83	-
K1c	NKI Serveringstillstånd företag	-	-	60	79	71	-
K1d	NKI Miljöbalken övriga	-	-	76	76	61	-
K1e	NKI Livsmedel övriga	-	-	89	88	93	-
K1f	NKI Serveringstillstånd övriga	-	-	-	51	-	-
K2	NKI – Insatser hp Insikt (%)	-	-	-	-	100	100
K3	NKI Hållbar ekonomi	-	-	-	-	-	-
K4	Kundenkäter interna kunder	-	-	-	-	-	-
K5	Kommunikation – Nyhetsbrev/nyhetsinsatser (st)	-	-	-	-	2	-
K6a	Återkoppling – Enskilt avlopp	-	-	98	98	94	100
K6b	Återkoppling - Värmepump	-	-	100	99	96	100
K6c	Återkoppling - Vattenverksamhet	-	-	97	100	100	100
K6d	Återkoppling - Anmälan	-	-	-	93	94	100
K6e	Återkoppling - Miljörapport	-	-	97	100	88	100
K6f	Återkoppling - Klagomål	-	-	90	96	94	100
K7a	Rådgivning – Budget och skuld	-	-	100	100	100	100
K7b	Rådgivning - Konsument	-	-	90	34	52	100
K7c	Rådgivning – Energi och klimat	-	-	100	100	100	100
K8a	Branschträffar – Antal (st)	-	-	-	-	5	-
K8b	Branschträffar – Deltagare totalt (st)	-	-	-	-	95	-
K9	Rättssäkerhet – (%)	-	-	-	-	75	-

K1: Målvärde finns inte för de olika områdena men målsättningen är alltid att behålla alternativt öka NKI-värdet jämfört med föregående år. Detta kan vi se för områdena Miljöskydd samt Livsmedel. En sänkning har skett gällande område Serveringstillstånd, men resultatet ligger fortfarande över 70 vilket för anses vara en hög nivå.

K5: Definitionen kommer att revideras till 2024 för att omfatta alla typer av kommunikationsinsatser t.ex. pressmeddelanden i traditionella medier, publiceringar i sociala medier, skickade nyhetsbrev, skickade pressmeddelanden, etc.

K6a: 7 av totalt 122 ärenden uppfyller ej kvalitetsdeklarationen. Endast 1 av dessa ärenden överstiger 3 veckor innan återkoppling.

K6b: 6 av totalt 167 ärenden uppfyller ej kvalitetsdeklarationen. Inget av dessa ärenden överstiger 3 veckor innan återkoppling.

K6d: 5 av totalt 50 ärenden uppfyller ej kvalitetsdeklarationen. Endast 2 av dessa ärenden överstiger 3 veckor innan återkoppling.

K6e: I år är utfallet att 8 av 66 miljörapporter inte fick besked inom tiden. 4 av dem fick svar 1 dag efter utsatt tid.

K6f: 19 av totalt 325 ärenden uppfyller ej kvalitetsdeklarationen. Endast 4 av dessa ärenden överstiger 3 veckor innan återkoppling.

K7b: Den minskade andelen jämfört med 2021 och början av 2022 gällande påbörjade rådgivningsärenden inom 10 arbetsdagar beror på en ökning av antalet ärenden inom verksamheten samt att telefontiden togs bort under T1. Förbättringsarbeten har genomförts med t.ex. hemsida samt ärendeprocessen varför siffran åter vänt uppåt under 2023.

K9: 20 ärenden som prövades i sak. 5 av dessa som överinstansen gjorde (större eller mindre) ändring i.

Verksamhet

Avdelningsövergripande

Huvuddelen av övergripande aktiviteterna är påbörjade eller genomförda under året. Bland annat har medarbetare deltagit i utbildningen ”Kommunikation och bemötande” som en del av Handlingsplanen Insikt kopplat till Nöjd Kund Index. Ett annat utvecklingsarbete som har slutförts under året är integrationen mellan kommunens e-tjänstplattform och verksamhetssystemet Ecos. Detta effektiviserar registreringen av inkomna ärenden. Vidare har en modul köpts till Ecos för att kunna genomföra tillsyn och kontroll digitalt i fält.

Budget- och konsumentrådgivning

Under 2023 var det fortsatt en hög efterfrågan på nämndens rådgivningstjänster. Antalet pågående ärenden fortsätter att öka och kön minskar inte. För att klara efterfrågan på bästa sätt och för att arbeta strukturerat för att korta ner kön till vår budget- och skuldrådgivning, har denna lagstadgade arbetsuppgift prioriterats framför konsumentrådgivningen. Resurser har flyttats till budget- och skuldrådgivningen och istället har tid lagts på att utveckla vår hemsida m.m. gällande konsumentrådgivningen. Resurser har också lagts på att utveckla vår ärendeprocess gällande budget- och skuldrådgivningen, både för att få likhet mellan handläggarna och för att korta vår handläggningstid. Detta utvecklingsarbete kommer att fortgå under 2024.

Projekt inom social hållbarhet har genomförts genom att besök skett i skolklasser på Södra Ålidhemsskolan och Ersängsskolan. Vårt projekt har haft en proaktiv ansats i syfte att gynna barn, ungdomar och deras föräldrar samt att motverka framväxten av utsatta områden, barnfattigdom, segregation och kriminalitet i Umeå.

Miljöbalken

Inom miljöbalkstillsynen har den mesta tillsynen skett enligt plan. Den planerade tillsynen av enskilda avlopp pausades under 2023 på grund av beslut att invänta den handlingsplan som nämnden antog under hösten. En informationsinsats har skett genom en sponsrad annons efter sommaren för att öka förståelsen av vikten av ett fungerande avlopp för kvalitén på våra vatten.

Tillsyn i samband med Brännbollsyran är genomförd och blev betydligt mer omfattande än vad som var planerat. Utefter klagomål från tidigare år har tillsyn skett riktat mot ljudnivåerna och utfallet blev att klagomålen var färre under detta år. Under året har även två projekt genomförts inom miljöfarlig verksamhet, dels en inventering av industriell verksamhet i Holmsund och dels ett projekt inom märkning av kemiska produkter inom detaljhandeln.

När det gäller efterbehandling av förorenade områden (EBH) pågår arbeten bland annat gällande nedlagda kemtvättar, tillsyn av saneringen på Norrbyskär och PCB i mark vid skolor. De uppsatta målen i handlingsplanen för förorenad mark kommer inte att nås. Planen kommer därför att revideras och fastställas i nämnden under 2024, för att överensstämma utifrån aktuella förhållanden. Av handlingsplanen anges att cirka 70 % av objekten som har riskklass 1 eller 2 som ligger inom MHS ansvarsområde är genomförda.

Livsmedelskontroll

Den planerade livsmedelskontrollen är genomförd till 98 %. Ny riskklassning har genomförts i mycket stor omfattning. Endast verksamheter som inte hade någon planerad kontroll under året kvarstår till 2024. Kontroller har skett på evenemangen Brännbollsyran, SM-veckan och Noliamässan med goda resultat.

Under hösten genomfördes ett omhändertagande av livsmedel vilket är en sällan förekommande arbetsuppgift. Rutiner och material har setts över inför framtida behov. För området dricksvatten visst fokus på beredskap.

Serveringstillstånd m.m.

För området serveringstillstånd har 97 % av den yttre tillsynen genomförts och 87 % av inre tillsynen. Tillsynen vid Brännbollsyran är en återkommande större tillsynsinsats och även för Noliamässan genomfördes tillsyn.

Länsstyrelsen genomförde tillsyn över kommunens hantering av tillsynen inom alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, samt lag om tobaksfria nikotinprodukter. Vissa brister noterades som har rättats till under året. Länsstyrelsen riktade även kritik mot att tillsyn inte utförts i tillräcklig omfattning gällande både serveringstillstånd och tobak. Detta har beaktats i tillsyns- och aktivitetsplanen för 2024.

Ett enskilt ärende har tagit mycket arbetstid i anspråk under året. Rutiner och arbetssätt har eller kommer att ses över för att säkerställa samsyn samt att upprätthålla god arbetsmiljö för handläggare.

Tillsynsplan för tobak m.m. är genomförd till 85 %. Yttre tillsyn är genomförd till 80 %. Den inre tillsynen är till 90 % genomförd. Utöver detta har tillsyn av rökfria skolgårdar genomförts på högstadium och gymnasium.

Både livsmedel och servering/tobak har deltagit i Lokal operativ samverkan tillsammans med andra myndigheter med lyckat resultat.

Naturvård/planering

Inom miljöplanering är det fortsatt många planer som ska hanteras inom stöd för detaljplaner och översiktsplaner. Naturvårdarna har haft mer rådgivning och service, både internt och externt, än planerat som påverkar övriga delar. Nya naturvårdsprojekt har beviljats. Bland annat drivs Lövskogsprojektet vidare och ett projekt avseende informationsinsatser gällande invasiva arter har beviljats. Aktiviteterna inom åtgärdsprogram för Umeå kommuns miljömål pågår inte enligt plan. En aktivitet som påbörjats är framtagande av ett grönstrukturprogram där ett förslag på projektplan tagits fram för vidare arbete under 2024. Arbetet med att effektivisera rådgivning och service samt att ta fram en plan för att arbete vidare med åtgärdsprogram fortsätter under hösten och 2024.

Energi och klimat

Energi- och klimatrådgivningen hade färre rådgivningar i början av året men har därefter ökat stadigt under året. Projekt: SF4C pågår med besök på skolor och förskolor. Under 2023 har cirka 40 stycken besök utförts. Hybes har startat upp och fortskridit under 2023 och projekt Cirkulära flöden och klimatcoaching har avslutats i oktober. Vi har även deltagit i arbetet med Klimatneutralt Umeå 2030. Inom de externa projekten har nätverkandet fortskridit både inom Umeå men även nationellt och internationellt. En utbildningsinsats gällande energitillsyn har anordnats för miljöinspektörer där även några handläggare från avdelningen bygglov också deltog.

Nyckeltal verksamhet

Nr	Nyckeltal	2019	2020	2021	2022	2023	Mål
V1a	Tillsynsbesök miljöbalken – Objekt (st)	-	-	336	331	297	-
V1b	Tillsynsbesök miljöbalken – Händelse (st)	-	-	379	309	275	-
V2a	Andel genomförd tillsyn miljöbalken (%)	-	-	90	98	100	100
V2b	Andel genomförd kontroll livsmedel (%)	-	-	-	-	98	100
V2c	Andel genomförd tillsyn serveringstillstånd (%)	-	-	-	-	97	100
V2d	Andel genomförd tillsyn tobak, folköl, receptfria läkemedel (%)	-	-	-	-	85	100
V3a	Livsmedel kontroll – Planerad (st)	-	-	897	893	820	-
V3b	Livsmedel kontroll - Uppföljande (st)	-	-	233	196	143	-
V3c	Livsmedel kontroll - Oplanerad (st)	-	-	20	26	20	-
V4	Antal föreläggande och förbud (st)	-	-	-	-	-	-
V5	Antal tillsynsbesök miljöbalken per årsarbetsk. (st)	-	-	34	28	26	-
V6	Antal kontrollbesök livsmedel per årsarbetsk. (st)	-	-	158	164	142	-
V7a	Arbetsvolym – Registrerade livsmedelanl per åa (st)	-	-	133	144	130	-
V7b	Arbetsvolym – Stadigvarande serveringstillstånd (st)	-	-	-	-	-	-
V7c	Arbetsvolym – Tillsynsobjekt miljöbalken (st)	-	-	-	-	-	-
V8	Åtalsanmälningar (st)	-	-	2	1	8	-
V9	Miljösanktionsavgifter (st)	-	-	36	27	23	-

Förorenad mark

V10a	Antalet identifierade objekt – Riskklass 1	-	-	-	-	-	-
V10b	Antalet identifierade objekt – Riskklass 2	-	-	-	-	-	-

V10c	Antalet identifierade objekt – Riskklass 3	-	-	-	-	-	-
V10d	Antalet identifierade objekt – Riskklass 4	-	-	-	-	-	-
V10e	Antalet färdigsanerade objekt – Riskklass 1	-	-	-	-	-	-
V10f	Antalet färdigsanerade objekt – Riskklass 2	-	-	-	-	-	-
V10g	Antalet färdigsanerade objekt – Riskklass 3	-	-	-	-	-	-
V10h	Antalet färdigsanerade objekt – Riskklass 4	-	-	-	-	-	-

Vatten

V11a	Enskilda avlopp – Antal totalt (st)	-	-	-	-	-	-
V11b	Enskilda avlopp – Antal bristfälliga (st)	-	-	-	-	5700	-
V11c	Enskilda avlopp - Andel bristfälliga (%)	-	-	-	-	-	-
V12	Dagvatten – Andel som uppfyller rening (%)	-	-	-	-	-	-
V13	Vattenskydd – Andel vattentäkter med relevant skydd (%)	88,0	91,7	91,7	83,3	-	-
V14	Ekologisk status sjöar – Andel med god status (%)	52,5	52,5	52,5	50,0	-	-
V15	Ekologisk status vattendrag - Andel med god status (%)	30,8	30,8	30,8	30,7	-	-
V16	God kemisk och kvantitativ status i grundvattenförekomster (%)	100	100	100	100	-	-

Natur

V17a	Skyddad natur totalt (%)	12,9	12,9	12,9	12,9	-	-
V17b	Skyddad natur land andel (%)	4,0	4,0	4,0	4,0	-	-
V17c	Skyddad natur hav andel (%)	20,2	20,2	20,2	20,2	-	-

Hållbar ekonomi

V18	Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll (st)	15	15	14	13	-	-
V19	Ekonomiskt utsatta äldre 65+, andel (%)	11	10	12	10	-	-
V20	Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd (st)	-	42,6	45,9	48,3	-	-

Luft

V21	Utsläpp till luft av kväveoxider (NOx), totalt, kg/inv	16,1	13,8	14,0	-	-	-
V22	Utsläpp till luft av PM2.5 (partiklar <2.5 mikrom). kg/inv	1,42	1,26	1,30	-	-	-
V23	Luftmätningar Umeå	-	-	-	-	-	-

Personal

Kompetensförsörjning

Vägen mot en modern och attraktiv arbetsplats sker genom det arbete förvaltningen kallar "Vår arbetsplats". Insatserna har följts upp genom enkäter till medarbetarna. Strategiska planen för kompetensförsörjning är reviderad för åren 2023–2025 och under året har arbete med aktiviteter skett enligt plan. Kompetensutveckling sker enligt årshjulet och de individuella utvecklingsplanerna.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Den årliga uppföljningen av systematiskt arbetsmiljöarbete visar att verksamheten har ett fungerande systematiskt arbete, både för arbetsmiljön och för aktiva åtgärder. Under året har bl.a. följande åtgärder genomförts enligt årshjulet för arbetsmiljöarbete:

- Mål och handlingsplaner för 2023 gällande OSA, har tagits fram samt genomförts, grundat på resultaten i medarbetarundersökningen hösten 2022.
- Löpande riskbedömningar har genomförts på samtliga enheter inom avdelningen.
- Utifrån skyddsronder samt fortsatt arbete med "den goda arbetsplatsen" har investeringar gjorts gällande den fysiska arbetsmiljön.
- Risk- och konsekvensanalys har genomförts inför två omorganisationer av avdelningen som beslutats under 2023.
- Ombyggnation av fikarummet har påbörjats.
- Brandskyddsinformation har uppdaterats.
- Uppdatering av avdelningsspecifika dokument kopplat till arbetsmiljö t.ex. krisledningsplan, Säkerhetsrutin gällande förvaltarna, spelregler för vårt kontor.
- Fördjupad arbetsmiljökartläggning inom enheten Hållbar ekonomi.

Måluppfyllelse personalpolitiska mål

Ackumulerad sjukfrånvaro under perioden är lägre än föregående år, vad gäller totalen. För män respektive kvinnor är sjukfrånvaron i ungefär samma nivå där det tidigare varit en skillnad mellan könen. I mindre grupper blir enstaka personers sjukfrånvaro mer påverkbar procentuellt sett. Verksamheten är organiserad utifrån en heltidsorganisation och där deltider finns, är det utifrån den enskilde medarbetens behov. Personal anställs tillsvidare förutom där skäl för visstidsanställningar finns t ex vikariat för föräldraledighet. Förvaltningens chefsnätverk har träffats fyra gånger under året, där deltar chefer och ledare för utveckling, utbyte och dialog inom olika områden som rör chefs- och ledarskap. Under året har bl.a. en av nätverksträffarna handlat om jämställdhet och lika rättigheter och möjligheter.

Året inleddes med att två nya enhetschefer anställdes och att en mindre omorganisation genomfördes där tillsynen för vatten och avlopp flyttades från enheten Miljöskydd till enheten Miljöutveckling. Under året har ett förberedande arbete skett inför en omorganisering vid årsskiftet 2023/2024, där antalet enhetschefer minskat från fyra till tre. Enhetscheferna har utifrån denna omorganisation fått en renodlad chefstjänst med större möjligheter att jobba med ett närvarande och tillitsbaserat ledarskap. Riktvärdet för antal medarbetare per chef uppnås.

Nyckeltal personal

Utöver det som redovisas nedan följs flera nyckeltal upp på avdelnings- och enhetsnivå för en ändamålsenlig styrning och ledning av verksamheten.

Nr	Nyckeltal	2019	2020	2021	2022	2023	Mål
P1	Sjukfrånvaro nämnd (%), personalpolitiskt mål	-	-	2,1	5,1	4,5	3,5
P2	Långtidsfriska nämnd (%), personalpolitiskt mål	-	-	78	63	70	80
P3	Heltidsanställda nämnd (%), personalpolitiskt mål	-	-	99	99	99	99
P4	Tillsvidareanställningar (%), personalpolitiskt mål	-	-	89	92	99	90
P5	Skyddsombud (%), personalpolitiskt mål	-	-	100	100	100	100
P6	Chefer med max 30 medarb. (%), personalpolitiskt mål	-	-	100	100	100	100
P7	Kompetensförsörjningsplan (Ja/Nej)	-	-	Ja	Ja	Ja	JA
P8	Systematiskt arbetsmiljöarbete (Ja/Nej)	-	-	Ja	Ja	Ja	Ja
P9	Personalomsättning (%), personalpolitiskt mål nämnd	-	-	7,1	10,1	3,2	3-6
P10	Medarbetarundersökning HP (%), personalpolitiskt mål nämnd	-	-	100	100	100	100
P11	Medarbetarundersökningen resultat (index)	-	-	-	4,8	4,8	-
P12	Anställda antal (st)	-	-	56,4	59,6	62,8	-
P13	Genusfördelning nämnd kvinna/man (%)	-	-	-	-	67/33	-
P14	Medelålder nämnd (år)	-	-	-	-	45,9	
P15	Åldersfördelning nämnd (10-årsklasser), < 30 år (st)	-	-	-	-	4	-
	30-39	-	-	-	-	13	-
	40-49	-	-	-	-	26	-
	50-64	-	-	-	-	23	-
	65-	-	-	-	-	1	-
P16	Anställningsår i yrket nämnd (år)	-	-	-	-	-	-

Ekonomi

Budgetavvikelse, åtgärder och årsprognos

Nämnden redovisar som helhet ett resultat för perioden på -1 835 tkr. Intäkterna för året är 1 493 tkr högre än budgeterat. Av detta utgör 2 210 tkr projektintäkter vilket innebär att den ordinarie verksamhetens intäkter var 717 tkr under budget. Kostnaderna var 3 328 tkr högre än budget fördelat mellan personalkostnader (-848 tkr) och övriga driftskostnader (-2 479 tkr). Av detta står projektverksamheten för -923 tkr i personalkostnader och 980 tkr i övriga driftkostnader. Personalärendet beskrivet ovan är fördelat på -700 tkr i personalkostnader och -400 tkr i driftkostnader. Nettointäkten på projektverksamheten i år var 307 tkr att jämföra med föregående års 1 739 kr. Detta tillsammans med kostnaden för personalärendet utgör skillnaden i nettokostnad mellan åren.

Diagrammet nedan visar nämndens årsbokslut under de senaste fem åren. Negativ budgetavvikelse har inträffat under ett år och positiv budgetavvikelse under fyra år.

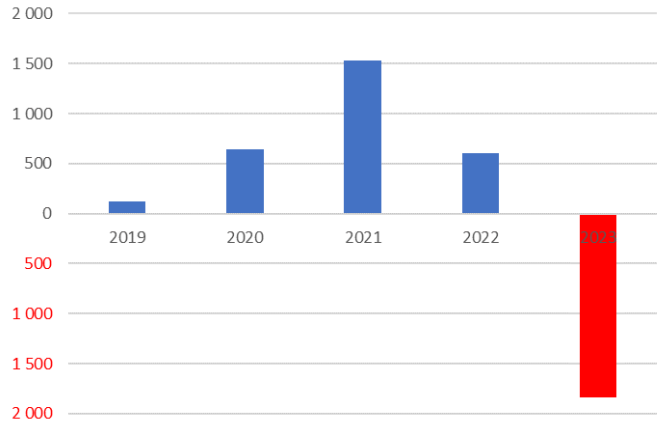

Nämnden har sedan 2019 ett pågående arbete med att höja kostnadstäckningsgraden utifrån beslutade taxor. De årliga avgiftsintäkterna har så långt ökat med cirka 6 mnkr vilket nyttjats i arbete med grund- och tilläggsuppdrag mot 200 000 invånare år 2050.

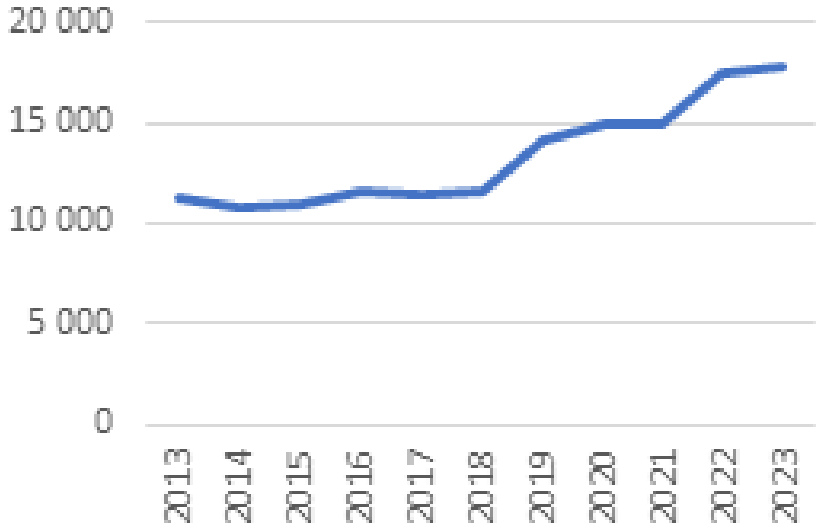

Nyckeltal ekonomi

Nr	Nyckeltal	2019	2020	2021	2022	2023	Mål
E1	Ram (tkr)	-	-	-	17658	18990	18990
E2	Bokslut (tkr)	-	-	-	+604	-1835	0
E3a	Intäkt – Nämnd (tkr)	-	-	-	23262	23366	21873
E3b	Intäkt - Miljöbalken (tkr)	-	-	8829	9350	9784	11078
E3c	Intäkt - Livsmedelslagen (tkr)	-	-	4199	4270	4596	4814
E3d	Intäkt - Alkohollagen (tkr)	-	-	1094	1814	2525	2093
E4a	Kostnadstäckningsgrad - Nämnd (%)	-	-	-	-	-	-
E4b	Kostnadstäckningsgrad - Miljöbalken (%)	-	-	59	56	53	-
E4c	Kostnadstäckningsgrad - Livsmedel (%)	-	-	86	82	66	-
E4d	Kostnadstäckningsgrad - Alkohollagen (%)	-	-	62	69	62	-
E5	Nettokostnadsavvikelse totalt (%)	-	-	-	-	-	-
E6	Intäkt för miljöbalkstillsyn per åa	-	-	422	405	453	-
E7	Intäkt för livsmedelskontroll per åa	-	-	518	540	666	-
E8	Debiterade tim. för miljöbalkstillsyn per åa	-	-	412	385	408	-
E9	Debiterade tim. för livsmedelskontroll per åa	-	-	400	408	475	-
E10a	Timtaxa miljöbalkstillsyn	-	-	-	-	-	-
E10b	Timtaxa livsmedelskontroll	-	-	-	-	-	-

Uppföljning - Inriktningsmål och program

Enligt kommunens riktlinjer för aktiverande styrning ska nämndens uppföljning av inriktningsmål och program ske på följande sätt:

Berörda nämnder följer upp och återrapporterar i vilken grad de genomfört aktiviteter relaterat till specifika inriktningsmål och program, vilka effekter/resultat programmet medfört och om programmet fortfarande är aktuellt och relevant (samt om nämnden bedömer att programmet bör omformas, fasas ut eller prioriteras).

Programstyrningen är inne på sitt första år och formering samt programunderlag är under framtagande inom respektive program. Därav saknas ännu fastställda aktiviteter kopplat till programmen. Programmet är fortsatt aktuellt.

Program - Tillväxt

Inriktningsmål: Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk, kulturell och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050.

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

Destineras till: Kommunstyrelsen, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, byggnadsnämnden, tekniska nämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, Umeå energi, AB Bostaden, Vakin samt Infrastruktur i Norr AB

Fokusområde	Beskrivning
Bostadsbyggande och attraktiva livsmiljöer	Under perioden har det inledande och övergripande arbetet med programunderlagen fortsatt. Förslag till programhandling har tagits fram och ska fastställas tidigt under hösten. Tillväxt har fokus varit på att fortsätta med aktiviteterna inom handlingsplanen för ökat bostadsbyggande. Flertalet av aktiviteterna ägs av byggnadsnämndens verksamheter. Samarbeta sker löpande med universiteten genom t.ex. vårt partnerskap och i enskilda projekt. Samarbete sker även kring kompetensförsörjning och arbetsmarknadsdagar. Nämndens verksamheter samverkar med t.ex. MEX och Näringsliv i arbetet med etableringar i Umeå.
Universiteten som tillväxtmotorer	
Etableringar och företagens tillväxt	

Program – Social hållbarhet

Inriktningsmål: Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden.

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen och individ- och familjenämnden

Destineras till: Individ- och familjenämnden, för- och grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, fritidsnämnden, kulturnämnden samt tekniska nämnden

Inriktningsmål: Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv.

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

Destineras till: För- och grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, individ- och familjenämnden, tekniska nämnden samt äldrenämnden

Fokusområde	Beskrivning
Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden	Nämndens verksamheter arbetar med utvecklingen av staden utifrån att Umeå ska växa tryggt och säkert. Detta t.ex. görs genom den fysiska planeringen. Planeringen utgår även ifrån jämställdhet, barnperspektiv. Arbetet med boende och bebyggelsemiljö hanteras genom handlingsplanen för ökat bostadsbyggande.
Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv	
Barns uppväxtvillkor	
Boende och bebyggelsemiljö	
Arbete och försörjning	

Program - Klimat

Inriktningsmål: Umeå ska vara klimatneutralt till 2040

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

Destineras till: Kommunstyrelsen, byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, tekniska nämnden, Umeå kommunföretag, AB Bostaden, Umeå energi, samt Vakin.

Fokusområde	Beskrivning
Transporter	Nämndens verksamheter ansvarar för flera åtgärder inom ramen för kommunens åtgärdsprogram för de lokala miljömålen. Åtgärderna har ansvarsfördelats och omhändertas inom ramen för verksamhetsplaneringen.
Bygg och anläggning	
Energi, el och fjärrvärme	
Cirkulär ekonomi	
Övergripande insatser	

Program - Digitalisering

Inriktningsmål: För att klara kompetensförsörjningen, förbättra arbetsmiljö och ge bättre medborgarnytta ska de möjligheter som den digitala transformationen innebär vara förstahandsalternativet för Umeå kommuns verksamhetsutveckling

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

Destineras till: kommunstyrelsen, personalnämnden, äldrenämnden, individ- och familjenämnden, tekniska nämnden, för- och grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt Umeå energi

Fokusområde	Beskrivning
Ledning, styrning och organisering	Verksamheterna har i övrigt fortsatt sitt utvecklingsarbete med stöd av handlingsplan för digitalisering.
Arkitektur och säkerhet	
Informationsförsörjning och digital infrastruktur	
Sammanhållen digital service	

Uppföljning - Tilläggsuppdrag

Nämnden hade inga tilläggsuppdrag 2023.

Uppföljning - Internkontroll

Kommunstyrelsen följer kontinuerligt upp nämndernas arbete med intern styrning och kontroll. Nämnderna ska därför tertialvis rapportera status i arbetet med intern kontroll och styrning. I samband med nämndens beslut om att godkänna nämndens rapport till kommunstyrelsen ska nämnden även ta del av och godkänna rapport över nämndens arbete med intern kontroll för motsvarande period.

Denna del av uppföljningen kommer utvecklas inför årsrapporten 2024.

Riskanalys

Nämnd: Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Upprättad: 2022-10-11
Uppföljning: 2024-02-09

Internkontrollplan 2023

Nämnd: Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Upprättad: 2022-10-11
Uppföljning: 2024-02-09

Steg 1 - Riskinventering ska nämnden vara direkt delaktig i			Steg 2 - Riskvärdering ska nämnden vara direkt delaktig i						Steg 3 - Nämndsansvarig chef tar fram förslag som beslutas av nämnd						
Kontrollområde	Identifierad risk	Nr	Sannolikhet	S-värde	Konsekvens	K-värde	Risk-värde	Rekommenderad riskhantering	Nr.	Inriktning för riskhantering från nämnd	Åtgärd	Kostnad för åtgärd	Ansvarig	Återrapporteras	Kommentar - T3
Kompetensförsörjning	Svårigheter att rekrytera erfaren personal	**R1**	Möjlig	3	Kännbar	3	9	Reducera risk	R1	Reducera risk	*Jobba utifrån framtagen kompetensförsörjningsplan*		*HR-chef*	*T3*	*Vid samtliga rekryteringar så har underlag gällande profil reviderats för att få "rätt" sökande. Fortsatt samarbete med universitetet i olika former. Dialog sker med andra kommuner i regionen om olika former av formaliserat samrbete t.ex. avtalssamverkan.*
	Svårigheter att behålla erfaren personal/nyckelkompetens	**R2**	Mindre sannolik	2	Kännbar	3	6	Reducera risk	R2	Reducera risk	*Arbeta utifrån framtagna OSA-handlingsplaner*		*Avdelningschef*	*T3*	*Personalomsättningstal har följts upp för dialog, vid varje VSG under året. Omställningsmedel har erhållits för att kunna omskola perosnal från bygglovsavdelningen utifrån stort behov av kompetens inom kommande avloppsprojekt på avdelningen*
Arbetsmiljö	Sjukdom och frånvaro	**R3**	Möjlig	3	Kännbar	3	9	Reducera risk	R3	Reducera risk	*Följa framtagna rutiner och prioriteringsordningar. Fokusera på prioriterade arbetsuppgifter.*		*Avdelningschef*	*T1, T2, T3*	*Sjuktal har följts upp för dialog, vid varje VSG under året, av avdelningschef samt vid behov på personnivå via Adato av respektive enhetschef. Prioriteringssamtal med berörda medarbetare har skett utifrån utfall*
	Lokaler och arbetsplatser inte anpassad till nya arbetssätt	**R4**	Möjlig	3	Kännbar	3	9	Reducera risk	R4	Reducera risk	*Löpande översyn av lokalbehov samt skyddsronder utefter SAM*		*Avdelningschef*	*T1, T2, T3*	*Löpande översyn av avdelninges lokaler har skett under året och åtgärder genomförts utifrån behov. Bl.a har nytt Lunch-/sammanträdesrum färdigställts samt att flertalet av avdelningens medarbetare har bytt kontor för att enheterna/grupperna ska sitta mer ihop. Skyddsrind genomfördes under maj och utifrån denna så har en del belysnings- samt elarbeten genomförts.*
	IT-system ligger nere eller är otillgängligt under längre tid	**R5**	Mindre sannolik	2	Kännbar	3	6	Reducera risk	R5	Reducera risk	*Arbete och uppföljning enligt rutin "vår arbetsplats"*		*Avdelningschef*	*T1, T2, T3*	*Fångar upp detta via avvikelserapportering. Återkommande dialoger sker med IT-avdelningens ledning.*
	Risk för försämrad arbetsmiljö vid införande av nya arbetssätt (t.ex. distansarbete)	**R6**	Mindre sannolik	2	Kännbar	3	6	Reducera risk	R6	Reducera risk	*God standard avseende nätverk och samarbete med IT*		*Avdelningschef*	*T3*	*Fångar upp detta via avvikelserapportering. Återkommande dialoger sker med IT-avdelningens ledning.*
	Risk för hot och bristande säkerhet	**R7**	Mindre sannolik	2	Allvarlig	4	8	Reducera risk	R7	Reducera risk	*Ta emot besökare på bottenplan, korridoren ska vara bemannad med min 2. Följa rutiner för tillsynsbesök.*		*Avdelningschef*	*T3*	*Ny rutin har beslutas gällande samtliga fysiska besök till stadshuset. Larm har installerats i rådgivarnas besöksrum. Rutin gällande hot och våld efterlevs exempelvis, inför ett tillsynsbesök*
	Brist på adekvat skyddsutrustning vid utomhusarbete och arbetsplatsbesök	**R8**	Mindre sannolik	2	Allvarlig	4	8	Reducera risk	R8	Reducera risk	*Arbetet sker löpande efter fastställda rutiner.*		*Avdelningschef*	*T1, T2, T3*	*Inventering har genomförts under 2023 för att fastställa kommande behov av skyddsutrustning. Trasig utrustning har ersatts omgående*
	Sårbarhet vad gäller diarieföring och arkivering	**R9**	Möjlig	3	Kännbar	3	9	Reducera risk	R9	Reducera risk	*Rutiner finns men kontinuerlig översyn av rutiner och prioriteringar förordras. Identifierat behov av godkänt e-arkiv. Särkerställa att fler kan hantera diariesystem*		*Förvaltningschef*	*T1, T2, T3*	*IHP (informationshanteringsplan) har tagits fram och nu kvarstår att implementera denna. Inom MHS hanteras alla handlingar i verksamhetssystemen men kunskapen om dokumenthantering behöver ökas med implementeringen och nya roll på avdelningen och förvaltningen.*
Ekonomi (budget i balans)	Avgiftsfinansierad verksamhet är inte självfinansierad	**R10**	Möjlig	3	Kännbar	3	9	Reducera risk	R10	Reducera risk	*Se över verksamheternas kostnadstäckningsgrad och avgifter.*		*Avdelningschef*	*T3*	*Finns numera med som nyckeltal. Från 2024 kommer detta att följas systematiskt utifrån dialoger både på avdelnings-, enhets- samt individuell nivå.*
Ekonomi (budget i balans)	Nettokostnaden ska följa budgetram	**R11**	Möjlig	3	Kännbar	3	9	Reducera risk	R11	Reducera risk	*Månadsvisa uppföljningar av fakturor*		*Avdelningschef*	*T1, T2, T3*	*Uppföljning sker månatligen i avdelningens ledningsgrupp samt vid samtliga VSG-möten.*
God ekonomisk hushållning	Regler för representation och gåvor följer inte skatteverkets regler	**R12**	Mindre sannolik	2	Lindrig	2	4	Reducera risk	R12	Reducera risk	*Årligen genomgång av reglerna om mutor och jäv*		*Avdelningschef*	T3	*Genomgång av rutin för mutor och jäv har skett. på samtliga enheters APT samt för miljö- och hälsoskyddsnämnde, under nov-dec*
	Förtroendeskada - mutor bestickning och jäv samt bisysslor, representation och gåvor	**R13**	Möjlig	3	Kännbar	3	9	Reducera risk	R13	Reducera risk	*Årligen genomgång av reglerna om mutor och jäv*		*Avdelningschef*	T3	*Genomgång av rutin för mutor och jäv har skett. på samtliga enheters APT samt för miljö- och hälsoskyddsnämnde, under nov-dec*
Effektiva och rättssäkra handläggnings-processer	Hög arbetsbelastning inom verksamheterna som kan medföra brister i handläggningen.	**R14**	Möjlig	3	Kännbar	3	9	Reducera risk	R14	Reducera risk	*Se över rutiner och arbetssätt, teambaserat arbetssätt, medhandläggning,*		*Avdelningschef*	T1, T2, T3	*Genomförs löpande på varje enhet utifrån avdelningens kvailitetsarbete.*
	Bristande juridisk kompetens kan medföra oklarheter kring tolkning av lagtext, ökade belastning på chefer	**R15**	Mindre sannolik	2	Lindrig	2	4	Reducera risk	R15	Reducera risk	*Se över rutiner, tydliggöra roller inom förvaltningen, konsekvensbeskrivning avseende tillsynsärenden*		*Avdelningschef*	T3	*Förvaltningen har under hösten 2023 rekryterat en ny jurist, för att stötta upp i detta arbete*
Införande av nya arbetssätt	Undermåligt stöd i befintliga ärendehanteringssystem som innebär risk att medarbetare lägger tid på onödig administration/kompletteringar av handlingar	**R17**	Sannolik	4	Kännbar	3	12	Minimera risk	R17	Minimera risk	*Översyn av befintliga ärendehanteringssystem*		*Avdelningschef*	T1, T2, T3	*Ärendehanteringssystemen kommer alltid kräva utveckling för att leva upp till våra behov. Utvecklingen av Ecos går långsamt men något bättre system bedöms inte finns på marknaden. Deltar från 2023 i styrelsen för användarföreningen för att ytterligare bidra i arbetet. Problemet är kanske inte alltid systemen utan bristen på väl fungerande arbetssätt och nyttjande av systemen.*
	Bristfälliga e-tjänster (och bristande information på webben) kan innebära risk att medborgares/verksamhetsutövares förväntningar avseende tillgänglighet ej tillgodoses	**R18**	Möjlig	3	Kännbar	3	9	Reducera risk	R18	Reducera risk	*Kontinuerligt arbete utifrån handlingsplan för digitalisering*		*Avdelningschef*	T3	*Inom avdelningen finns det flertalet e-tjänster (e-formulär) för medborgare och företagare att nyttja. Under 2023 driftsattes även den första integrerade e-tjänsten mellan ärendehanteringsystemet Ecos och e.umea.se. Kvaitetshöjning av e-tjänster sker löpande tillsammans med önskemål om fortsatt utevckling av e.umea.se för att kunna möte kraven ytterligare.*
Informationssäkerhet (GDPR)	Risk att medarbetare och nämnd ej har tillräcklig kunskap om gällande arbetssätt/lagstiftning.	**R19**	Möjlig	3	Kännbar	3	9	Reducera risk	R19	Reducera risk	*Utveckla rutiner för informationssäkerhet Genomföra utbildning för nämnden och samtliga medarbetare på avdelningen.*		*Avdelningschef*	T3	*Under 2023 har fokus varit att ta fram informationshanteringsplanen för nämnden vilket kombinerar dokumenthanteringsplan med informationsklassning. Den fortsatta implementeringen med utökat stöd, utbildning och tydligare arbetssätt sker under 2024.*
	Risk att obehöriga får tillgång till data p.g.a. osäker datalagring av vissa handlingar	**R20**	Möjlig	3	Kännbar	3	9	Reducera risk	R20	Reducera risk	*Utveckla rutiner för informationssäkerhet Genomföra utredning kring säker datalagring inom nämndens veksamhet*		*Avdelningschef*	T3	*Under 2023 har fokus varit att ta fram informationshanteringsplanen för nämnden vilket kombinerar dokumenthanteringsplan med informationsklassning. Den fortsatta implementeringen med utökat stöd, utbildning och tydligare arbetssätt sker under 2024.* *Under 2023 har en informationsklassning även skett av ärendesystemet Ecos2 för att säkerställa att information i systemet skyddas på rätt sätt. Utefter klassningen har en handlingsplan med åtgärder tagits fram för att åtgärde de avvikelser som noterats. Inga allvarliga avvikelser har noteras men t.ex. har det identifierats behav att tydliggöra behörigheter och hantering av sekretess i systemet."*
Övrigt	Risk att kommungemensamma mobilitetslösningar inte tillgodoser nämndens behov (t.ex. bilpool och korttidshyra)	**R21**	Sannolik	4	Kännbar	3	12	Minimera risk	R21	Minimera risk	*Inköp av egna el-cyklar, påminna om gällande rutin för leverantörsanmärkning.*		*Avdelningschef*	T1, T2, T3	*Vid problem av t.ex. kommunens bilpool görs leverantörsanmärkningar enligt fastställd rutin. Rapportering är genomförd och bilpoolen har ökad antalet bilar under 2023.*

UMEÅ KOMMUN

Beslutsförteckning över delegerade ärenden - miljö- och hälsoskyddsnämnden 2024-02-22

Utdragsdatum: 2024-02-08

Ärendenr	Datum	Rubrik	Anläggning/Fastighet	Handläggare Handläggargrupp
Anmälan/ansökan-Alkohollagen			**10 ärenden**	
2 024 12	2024-01-26	Ansökan om tillfälligt serveringstillstånd, allmänheten Tillståndsbeslut 2024-118 (Beviljat)	Norrlandsoperan, SKULD 4, Övrig anläggning	Cecilia Vollan Johansson Serveringstillstånd
2 024 212	2024-01-29	Ansökan om tillfälligt serveringstillstånd, allmänheten - Nolia - Ett tillfälle - 2024-02-14--18 Tillståndsbeslut 2024-129 (Beviljat)	SÖMMEN 1	Karin Lindmark Serveringstillstånd
2 024 212	2024-01-30	Ansökan om tillfälligt serveringstillstånd, allmänheten - Nolia - Ett tillfälle - 2024-02-14--18 Tillståndsbeslut 2024-132 (Beviljat)	SÖMMEN 1	Karin Lindmark Serveringstillstånd
2 024 237	2024-01-30	Anmälan om ändring av lokaler - Hörnefors Restaurang Anmälningsbeslut 2024-144 (Ingen erinran)	Hörnefors Restaurang, HÖRNEÅ 35:23, Övrig anläggning	Lina Lindberg Serveringstillstånd
2 024 672	2024-01-30	Anmälan om försäljning av folköl Anmälningsbeslut 2024-139 (Ingen erinran)	Biljetten 1	Cecilia Vollan Johansson Folköl
2 023 3 252	2024-01-31	Anmälan om ägarbyte - Ändrade ägarförhållanden och styrelsesammansättning Anmälningsbeslut 2024-148 (Ingen erinran)	OLearys Umeå, FORSETE 4, Övrig anläggning	Jenny Wallin Serveringstillstånd
2 023 5 687	2024-01-29	Anmälan om personer med betydande inflytande Anmälningsbeslut 2024-130 (Ingen erinran)	Lion Bar, THOR 3, Övrig anläggning	Cecilia Vollan Johansson Serveringstillstånd
2 023 6 820	2024-01-30	Anmälan om ändring i serveringstillstånd - Mindre ändring av lokal Anmälningsbeslut 2024-134 (Ingen erinran)	Hunger och Törst, ÄGIR 12, Övrig anläggning	Anna-Karin Löfgren Serveringstillstånd

Ärendenr	Datum	Rubrik	Anläggning/Fastighet	Handläggare Handläggargrupp
2 023 6 826	2024-01-29	Ansökan om tillfälligt serveringstillstånd, allmänheten - Red Barn Arena under Rally-VM 2024 2024-02-15--2024-02-17 - Umeå 4:3 Tillståndsbeslut 2024-122 (Beviljat)	Red Barn Arena, UMEÅ 4:3, Övrig anläggning	Karin Lindmark Serveringstillstånd
2 023 6 856	2024-01-30	Ansökan om tillfälligt serveringstillstånd, allmänheten - Red Barn Arena festivaltält under Rally-VM 2024 2024-02-15--2024-02-18 - Un Tillståndsbeslut 2024-137 (Beviljat)	Red Barn Arena festivaltält, UMEÅ 4:3, Övrig anläggning	Jenny Wallin Serveringstillstånd

Anmälan/ansökan-Livsmedelslagen 10 ärenden

2 024 174	2024-01-26	Registrering av livsmedelsanläggning - Försäljning av mat under rally VM Anmälningsbeslut 2024-110 (Ingen erinran)	Sjöbris mobil, UMEÅ 2:1, Livsmedelsanläggning	Tomas Karlsson Livsmedel
2 024 207	2024-01-12	Registrering av livsmedelsanläggning - Import av vin och öl Anmälningsbeslut 2024-33 (Ingen erinran)	Briljanten 2	Tomas Karlsson Livsmedel
2 024 213	2024-01-16	Registrering av livsmedelsanläggning Anmälningsbeslut 2024-47 (Ingen erinran)	Facit Bar Mobil, SÖMMEN 1, Livsmedelsanläggning	Bia Nilsson Livsmedel
2 024 375	2024-01-23	Registrering av livsmedelsanläggning - Förskolan Häradsdomaren - Tillfällig livsmedelsanläggning Anmälningsbeslut 2024-80 (Ingen erinran)	Förskolan Häradsdomaren, Häradsdomaren 13, Livsmedelsanläggning	Bia Nilsson Livsmedel
2 024 586	2024-01-23	Registrering av livsmedelsanläggning - Tillfälliga livsmedelsanläggningar under Rally-VM 2024 Anmälningsbeslut 2024-82 (Ingen erinran)		Bia Nilsson Livsmedel
2 024 670	2024-01-26	Registrering av livsmedelsanläggning - Livsmedelsbutik Anmälningsbeslut 2024-109 (Ingen erinran)	Coop Östra Station, Biljetten 1, Livsmedelsanläggning	Bia Nilsson Livsmedel
2 024 671	2024-01-26	Registrering av livsmedelsanläggning - Tillfällig livsmedelsanläggning (Norrlandsoperan) Anmälningsbeslut 2024-113 (Ingen erinran)	Blå Huset Norrlandsoperan, Skuld 2, Livsmedelsanläggning	Bia Nilsson Livsmedel
2 024 738	2024-01-31	Registrering av livsmedelsanläggning - Restaurang- och livsmedelsprogrammet Maja Beskowskolan Anmälningsbeslut 2024-150 (Ingen erinran)	LÄROVERKET 1	Carina Lindberg Livsmedel
2 024 784	2024-02-02	Registrering av livsmedelsanläggning - Norrmjölegården Anmälningsbeslut 2024-171 (Ingen erinran)	Norrmjöle 5:9	Carina Lindberg Livsmedel
2 024 843	2024-02-07	Registrering av livsmedelsanläggning - Pins Thaivagn Anmälningsbeslut 2024-186 (Ingen erinran)	Pins Thaivagn, Blåklinten 2, Livsmedelsanläggning	Carina Lindberg Livsmedel

Ärendenr	Datum	Rubrik	Anläggning/Fastighet	Handläggare Handläggargrupp

Anmälan/ansökan-Miljöbalken-Hälsoskydd 5 ärenden

2 024 17	2024-01-22	Anmälan av hälsoskyddsverksamhet - Yrkesmässig hygienisk verksamhet - Hudvård med hudpenetrering Anmälningsbeslut 2024-72 (Föreläggande om försiktighetsåt	Lindas hud och kroppsvård, Skarven 8, Hälsoskyddsverksamhet	Barbro Waldenström TEAM HÄLSOSKYDD
2 021 3 769	2024-01-12	Anmälan av hälsoskyddsverksamhet - Yrkesmässig hygienisk verksamhet - Håltagning, microneedling, nagelvård, fotvård - INVÄNTAI Beslut om åtgärdskrav 2024-38 (Föreläggande)	FRIGG 9	Barbro Waldenström TEAM HÄLSOSKYDD
2 021 3 769	2024-01-12	Anmälan av hälsoskyddsverksamhet - Yrkesmässig hygienisk verksamhet - Håltagning, microneedling, nagelvård, fotvård - INVÄNTAI Beslut om åtgärdskrav 2024-37 (Föreläggande)	FRIGG 9	Barbro Waldenström TEAM HÄLSOSKYDD
2 023 5 531	2024-01-19	Anmälan av hälsoskyddsverksamhet - Yrkesmässig hygienisk verksamhet - Spaboden no.22 (Fotvård) - Holmsund 2:48 Anmälningsbeslut 2024-69 (Föreläggande om försiktighetsåt	HOLMSUND 2:48	Ellinor Jonsson TEAM HÄLSOSKYDD
2 023 5 531	2024-02-06	Anmälan av hälsoskyddsverksamhet - Yrkesmässig hygienisk verksamhet - Spaboden no.22 (Fotvård) - Holmsund 2:48 Beslut om avgift 2024-182	HOLMSUND 2:48	Ellinor Jonsson TEAM HÄLSOSKYDD

Anmälan/ansökan-Miljöbalken-Miljöskydd 30 ärenden

2 024 31	2024-01-12	Anmälan av installation av värmepump Anmälningsbeslut 2024-39 (Föreläggande om försiktighetsåt	Innertavle 10:35, Värmepump	Peter Östlund Värmepumpar
2 024 38	2024-01-12	Anmälan av installation av värmepump - Bergvärme - Innertavle 10:36 Anmälningsbeslut 2024-36 (Föreläggande om försiktighetsåt	Innertavle 10:36, Värmepump	Peter Östlund Värmepumpar
2 024 109	2024-01-30	Ansökan om tillstånd enligt vattenskyddsföreskrifter - Hantering av diesel inom Vindelälsåsens vattenskyddsområde - Hissjön 3:2 Tillståndsbeslut 2024-146 (Beviljat med villkor)	Hissjön 3:2	Joakim Linder Vattenskydd
2 024 150	2024-01-17	Anmälan av installation av värmepump - Bergvärme Anmälningsbeslut 2024-56 (Föreläggande om försiktighetsåt	Botsmark 6:18, Värmepump	Regina Ulfsparre Värmepumpar
2 024 161	2024-02-05	Anmälan av installation av värmepump - Bergvärme - Debitera Anmälningsbeslut 2024-174 (Föreläggande om försiktighetså	Silvergranen 4, Värmepump	Angelica Frykholm Värmepumpar

Ärendenr	Datum	Rubrik	Anläggning/Fastighet	Handläggare Handläggargrupp
2 024 252	2024-01-16	Information om cisterninstallation - Cistern med HVO under Rally-VM 2024 - Umeå 4:3 Anmälningsbeslut 2024-46 (Föreläggande om försiktighetsåt	UMEÅ 4:3	Joakim Linder TEAM MILJÖFARLIG VERKSA
2 024 494	2024-01-18	Remiss miljöfarlig verksamhet - Yrkesmässig överlåtelse eller privat hantering av särskilt farliga kemiska produkter samt försäljning av Yttrande 2024-62 (Tillstyrks med förbehåll)	Preem Västerslätt, DAGGKÅPAN 2, Övrig anläggning	Regina Ulfsparre TEAM MILJÖFARLIG VERKSA
2 024 545	2024-01-25	Anmälan av installation av värmepump Anmälningsbeslut 2024-101 (Föreläggande om försiktighetså	Skepparen 8, Värmepump	Peter Östlund Värmepumpar
2 024 570	2024-01-26	Anmälan av installation av värmepump - Bergvärme Anmälningsbeslut 2024-121 (Föreläggande om försiktighetså	Degernäs 8:45	Peter Östlund Värmepumpar
2 023 1 127	2024-01-22	Anmälan av sanering av PCB - Sanering av PCB i byggnad - Dragonskolan, innergård Beslut om avgift 2024-78	SPILTAN 2	Christina Hagman EBH förorenade områden
2 023 2 082	2024-01-19	Anmälan av miljöfarlig verksamhet - Krossning av berg inför grundläggning för ny fastighet - Teglet 3 Beslut om avgift 2024-67	Teglet 3	Sabine Olsson Ärenden semesterperiod - Miljö
2 023 2 158	2024-01-22	Rapport om undersökning av förorening - Skjutbana ska flyttas Klockarbäcken Beslut om avgift 2024-79	KÅDDIS 3:1	Christina Hagman EBH förorenade områden
2 022 2 622	2024-01-24	Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Slamavskiljare - Fritidsboende Täfteå 1:69 Anmälningsbeslut 2024-93 (Föreläggande om försiktighetsåt	Täfteå 1:69	Mia Blomberg Avlopp
2 021 2 764	2024-02-01	Anmälan av sanering av PCB - Professorn 3 - Pedagoggränd 1A-F Beslut om avgift 2024-165	PROFESSORN 3	Christina Hagman EBH förorenade områden
2 023 3 871	2024-01-16	Anmälan av miljöfarlig verksamhet - Anmälningspliktig verksamhet - Återvinning av avfall för anläggningsändamål - Återvinning av ste Beslut om avgift 2024-54	Swedavia AB, Umeå Airport, ÖSTERTEG 29:1, Miljöfarlig verksamhet	Sabine Olsson TEAM MARK- OCH AVFALL
2 023 4 107	2024-01-18	Anmälan av miljöfarlig verksamhet - Återvinning för anläggningsändamål - Återvinning av sand och krossmaterial (avfall) för förstärkni Beslut om avgift 2024-60	Swedavia AB, Umeå Airport, ÖSTERTEG 29:1, Miljöfarlig verksamhet	Sabine Olsson TEAM MARK- OCH AVFALL
2 023 4 256	2024-01-18	Anmälan av miljöfarlig verksamhet - Återvinning för anläggningsändamål - användning av sand, silt och sten för att fylla igen en grop (Beslut om avgift 2024-59	Swedavia AB, Umeå Airport, ÖSTERTEG 29:1, Miljöfarlig verksamhet	Sabine Olsson TEAM MARK- OCH AVFALL
2 023 4 282	2024-01-16	Anmälan av miljöfarlig verksamhet - Anmälningspliktig verksamhet - Anmälan om återvinning för anläggningsändamål - återvinning av Beslut om avgift 2024-52	Swedavia AB, Umeå Airport, ÖSTERTEG 29:1, Miljöfarlig verksamhet	Sabine Olsson

Ärendenr	Datum	Rubrik	Anläggning/Fastighet	Handläggare Handläggargrupp
2 017 4 398	2024-02-06	Rapport om undersökning av förorening - MEX petroleumförorening Olofsdal Beslut om avgift 2024-178	 STADSLIDEN 6:2	Isabelle Lindfors EBH förorenade områden
2 023 4 524	2024-02-07	Anmälan av sanering av PCB - Sanering av PCB i byggnad - Väntar på mottagningsbekr. och besked om när saneringen fortsätter. Beslut om avgift 2024-206	 ODIN 9, Övrig anläggning	Christina Hagman EBH förorenade områden
2 019 4 651	2024-01-30	Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Permanentboende Beslut 2024-133	 Holmön 2:20	Mia Blomberg
2 023 4 918	2024-01-25	Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration - Permanentboende - Kassjö 1:65 Tillståndsbeslut 2024-102 (Beviljat med villkor)	 Kassjö 1:65, Enskilt avlopp	Christina Robertsson Avlopp
2 022 5 381	2024-02-01	Anmälan av miljöfarlig verksamhet - Anmälningspliktig verksamhet - Återvinning, sortering och lagring av icke-farligt avfall (metaller oc Anmälningsbeslut 2024-163 (Förbud)	 MAGNETEN 3	William Jonsson TEAM MARK- OCH AVFALL
2 023 5 459	2024-01-15	Anmälan om vattenverksamhet Beslut 2024-44	 SÄVAR 61:1	Hilda Persson Vattenverksamhet
2 023 5 459	2024-01-31	Anmälan om vattenverksamhet Anmälningsbeslut 2024-151 (Föreläggande om försiktighetså	 SÄVAR 61:1	Hilda Persson Vattenverksamhet
2 023 5 789	2024-02-07	Ansökan dispens från deponeringsföreskrift - Dispens för deponering av FA-slam med förhöjd TOC-halt Beslut 2024-193	 Dåva deponi- och avfallsanläggning, NYSKOGEN 1:1, Miljöfarlig verksa	Sabine Olsson
2 023 6 750	2024-01-19	Ansökan om strandskyddsdispens Dispensbeslut 2024-68 (Beviljat med förbehåll)	 Obbola 22:268	Björn Eriksson Vattenverksamhet
2 023 6 784	2024-01-16	Anmälan om vattenverksamhet - Brygga Dispensbeslut 2024-51 (Beviljat med förbehåll)	 Obbola 22:267	Björn Eriksson Vattenverksamhet
2 023 6 812	2024-01-25	Anmälan om vattenverksamhet - Brygga Dispensbeslut 2024-99 (Beviljat med förbehåll)		Björn Eriksson Vattenverksamhet
2 023 6 878	2024-01-24	Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Slamavskiljare - Väntar utförandeintyg Tillståndsbeslut 2024-97 (Beviljat med villkor)	 Norrmjöle 2:79, Enskilt avlopp	 Vilande - Avlopp - inväntar utf.ir

Inkommande rapporter/meddelanden-Rapporter/meddelanden från annan myndighet 1 ärenden

Ärendenr	Datum	Rubrik	Anläggning/Fastighet	Handläggare Handläggargrupp
2 023 5 694	2024-01-22	Anmälan om personer med betydande inflytande - Ny operativ ledare/chef samt avgående operativ ledare/chef Anmälningsbeslut 2024-74 (Ingen erinran)	 Skogis, STADSLIDEN 6:6, Övrig anläggning	Lina Lindberg Serveringstillstånd

Klassning/tillsynsavgifter-Livsmedelslagen 30 ärenden

2 024 244	2024-01-15	Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens Beslut om klassning 2024-42	 Norrskensdelikatesser AB, BRÄTTET 3, Livsmedelsanläggning	Carina Lindberg
2 024 265	2024-01-16	Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens Beslut om klassning 2024-45	 Amigo NUS, SOFIEHEM 3:1, Livsmedelsanläggning	Tomas Karlsson
2 024 373	2024-01-22	Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens Beslut om klassning 2024-77	 Lundagård vård- och omsorgsboende, HOPPET 1, Livsmedelsanläggni	Sofia Blanch
2 024 500	2024-01-18	Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens Beslut om klassning 2024-58	 Västra Paviljongen, Nanna 8, Livsmedelsanläggning	Jenny Söderholm
2 024 506	2024-01-18	Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens Beslut om klassning 2024-61	 Beans in Cup, Frakten 3, Livsmedelsanläggning	Carina Lindberg
2 024 548	2024-01-22	Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens Beslut om klassning 2024-70	 Polfärskt, Sanden 9, Livsmedelsanläggning	Tomas Karlsson
2 024 598	2024-01-23	Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens Beslut om klassning 2024-85	 Omlastningsterminal Kabelvägen, ELEMENTET 2, Livsmedelsanläggni	Tomas Karlsson
2 024 608	2024-01-23	Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens Beslut om klassning 2024-87	 Frukthörnan, YMER 2, Livsmedelsanläggning	Carina Lindberg Livsmedel
2 024 611	2024-01-23	Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens Beslut om klassning 2024-89	 Enoconcept.se, AUDUMBLA 4, Livsmedelsanläggning	Daianna Minotta
2 024 645	2024-01-29	Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens Beslut om klassning 2024-124	 Stöcke matbutik, Stöcke 7:34, Livsmedelsanläggning	Tomas Karlsson
2 024 652	2024-01-24	Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens Beslut om klassning 2024-98	 Facit Bar Mobil, SÖMMEN 1, Livsmedelsanläggning	Tobias Eriksson

Ärendenr	Datum	Rubrik	Anläggning/Fastighet	Handläggare Handläggargrupp
2 024 664	2024-01-25	Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens Beslut om klassning 2024-103	PEX Bud, UMEÅ 2:1, Livsmedelsanläggning	Tomas Karlsson
2 024 665	2024-01-25	Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens Beslut om klassning 2024-100	Älvens Strandcafé, BÖLEÅ 6:183, Livsmedelsanläggning	Sofia Blanch
2 024 668	2024-01-25	Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens Beslut om klassning 2024-104	Leia Vision, STADSLIDEN 3:10, Livsmedelsanläggning	Daianna Minotta
2 024 679	2024-01-26	Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens Beslut om klassning 2024-112	Sjöbris mobil, UMEÅ 2:1, Livsmedelsanläggning	Tomas Karlsson
2 024 685	2024-01-29	Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens Beslut om klassning 2024-131	Zanas Taverna, Stöcke 7:34, Livsmedelsanläggning	Tomas Karlsson
2 024 726	2024-01-30	Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens Beslut om klassning 2024-136	NUS - Geriatriskavdelning 4 (UB22), SOFIEHEM 3:1, Livsmedelsanlägg	Sarah Nilsson
2 024 730	2024-01-30	Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens Beslut om klassning 2024-138	ChopChop Umeå Ersboda, SKOGSLUNDEN 1, Livsmedelsanläggning	Jenny Söderholm
2 024 756	2024-01-31	Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens Beslut om klassning 2024-147		Tomas Karlsson
2 024 768	2024-02-06	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-183	Pressbyrån A. Sandström, NANNA 6, Livsmedelsanläggning	Tomas Karlsson
2 024 770	2024-01-31	Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens Beslut om klassning 2024-153	Pressbyrån A. Sandström, NANNA 6, Livsmedelsanläggning	Tomas Karlsson
2 024 777	2024-02-01	Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens Beslut om klassning 2024-155	Apotek Hjärtat Hörnefors, HÖRNEÅ 34:1, Livsmedelsanläggning	Bia Nilsson
2 024 780	2024-02-01	Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens Beslut om klassning 2024-156	Apotek Hjärtat Strömpilen, STRÖMPILEN 1, Livsmedelsanläggning	Bia Nilsson
2 024 781	2024-02-01	Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens Beslut om klassning 2024-157	Apotek Hjärtat Mariehem, ETERN 3, Livsmedelsanläggning	Bia Nilsson

Ärendenr	Datum	Rubrik	Anläggning/Fastighet	Handläggare Handläggargrupp
2 024 782	2024-02-01	Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens Beslut om klassning 2024-158	Apotek Hjärtat Kronoparken Umeå, KRONOSKOGEN 5, Livsmedelsanl	Bia Nilsson
2 024 792	2024-02-01	Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens Beslut om klassning 2024-159	NUS - Gereatrikavdelning 2 (UB21), SOFIEHEM 3:1, Livsmedelsanlägg	Sarah Nilsson
2 024 818	2024-02-06	Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens Beslut om klassning 2024-181	Golden Athlete, RIND 11, Livsmedelsanläggning	Bia Nilsson
2 024 821	2024-02-01	Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens Beslut om klassning 2024-166	Hamptjärnsstugan, GRISBACKA 13:1, Livsmedelsanläggning	Sarah Nilsson
2 024 910	2024-02-07	Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens Beslut om klassning 2024-187	Sombuts catering, ELEMENTET 31, Livsmedelsanläggning	Sofia Blanch
2 024 927	2024-02-07	Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens Beslut om klassning 2024-198	Förskolan Solgläntan Föräldrakooperativ, YTTERSJÖ 1:58, Livsmedels	Sofia Blanch

Klassning/tillsynsavgifter-Miljöbalken-Hälsoskydd 21 ärenden

2 024 267	2024-02-05	Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken Beslut om klassning 2024-173	Creative Beauty - Jonathan, VARGEN 2, Hälsoskyddsverksamhet	Amanda Jonsson
2 023 5 571	2024-02-07	Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken - Anmälningspliktig hygienisk verksamhet - ny taxa Beslut om klassning 2024-192	Hjertestrands Hälsa (fd Eddesjös Naturmedicin), RÖBÄCK 30:68, Hälsc	Amanda Jonsson TEAM HÄLSOSKYDD
2 023 5 580	2024-02-07	Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken - Anmälningspliktig hygienisk verksamhet - ny taxa Beslut om klassning 2024-205	Nefertiti, GEVÄRET 6, Hälsoskyddsverksamhet	Amanda Jonsson TEAM HÄLSOSKYDD
2 023 5 583	2024-02-07	Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken - Anmälningspliktig hygienisk verksamhet - ny taxa Beslut om klassning 2024-188	Salong Mooi- Elvira, NJORD 28, Hälsoskyddsverksamhet	Amanda Jonsson TEAM HÄLSOSKYDD
2 023 5 585	2024-02-07	Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken - Anmälningspliktig hygienisk verksamhet - ny taxa Beslut om klassning 2024-199	Kabele Skincare, Sävar 15:38, Hälsoskyddsverksamhet	Amanda Jonsson TEAM HÄLSOSKYDD
2 023 5 591	2024-02-07	Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken - Anmälningspliktig hygienisk verksamhet - ny taxa Beslut om klassning 2024-207	Ur & Penn Kungsgatan, THOR 4, Hälsoskyddsverksamhet	Amanda Jonsson TEAM HÄLSOSKYDD

Ärendenr	Datum	Rubrik	Anläggning/Fastighet	Handläggare Handläggargrupp
2 023 5 593	2024-02-07	Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken - Anmälningspliktig hygienisk verksamhet - ny taxa Beslut om klassning 2024-209	Ur & Penn Avion, MARKNADSPLATSEN 1, Hälsoskyddsverksamhet	Amanda Jonsson TEAM HÄLSOSKYDD
2 023 5 594	2024-02-07	Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken - Anmälningspliktig hygienisk verksamhet - ny taxa Beslut om klassning 2024-204	Sax & Kam Böleäng, MELONEN 1, Hälsoskyddsverksamhet	Amanda Jonsson TEAM HÄLSOSKYDD
2 023 5 597	2024-02-07	Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken - Anmälningspliktig hygienisk verksamhet - ny taxa Beslut om klassning 2024-208	Ur & Penn MVG-gallerian, ODIN 12, Hälsoskyddsverksamhet	Amanda Jonsson TEAM HÄLSOSKYDD
2 023 5 598	2024-02-07	Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken - Anmälningspliktig hygienisk verksamhet - ny taxa Beslut om klassning 2024-210	Wow Hairdressing AB, ÄGIR 11, Hälsoskyddsverksamhet	Amanda Jonsson TEAM HÄLSOSKYDD
2 023 5 601	2024-02-07	Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken - Anmälningspliktig hygienisk verksamhet - ny taxa Beslut om klassning 2024-211	Handmade by Anna, SMARAGDEN 4, Hälsoskyddsverksamhet	Amanda Jonsson TEAM HÄLSOSKYDD
2 023 5 602	2024-02-07	Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken - Anmälningspliktig hygienisk verksamhet - ny taxa Beslut om klassning 2024-191	Nail Zone, SKARPSKYTTEN 3, Hälsoskyddsverksamhet	Amanda Jonsson TEAM HÄLSOSKYDD
2 023 5 605	2024-02-07	Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken - Anmälningspliktig hygienisk verksamhet - ny taxa Beslut om klassning 2024-197	Creative Beauty - Sofia, VARGEN 2, Hälsoskyddsverksamhet	Amanda Jonsson TEAM HÄLSOSKYDD
2 023 5 606	2024-02-07	Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken - Anmälningspliktig hygienisk verksamhet - ny taxa Beslut om klassning 2024-190	Salong Mooi - Elin, NJORD 28, Hälsoskyddsverksamhet	Amanda Jonsson TEAM HÄLSOSKYDD
2 023 5 611	2024-02-07	Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken - Anmälningspliktig hygienisk verksamhet - ny taxa Beslut om klassning 2024-196	The Blue Rabbit Tattoo Studio - Daniele, ULLER 2, Hälsoskyddsverksar	Amanda Jonsson TEAM HÄLSOSKYDD
2 023 5 614	2024-02-07	Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken - Anmälningspliktig hygienisk verksamhet - ny taxa Beslut om klassning 2024-194	Badline Tattoo, SOLDENÄREN 5, Hälsoskyddsverksamhet	Amanda Jonsson TEAM HÄLSOSKYDD
2 023 5 618	2024-02-07	Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken - Anmälningspliktig hygienisk verksamhet - ny taxa Beslut om klassning 2024-195	The Blue Rabbit Tattoo Studio - Gabrielle, ULLER 2, Hälsoskyddsverks	Amanda Jonsson TEAM HÄLSOSKYDD
2 023 5 619	2024-02-07	Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken - Anmälningspliktig hygienisk verksamhet - ny taxa Beslut om klassning 2024-212	Permanent Beauty, DEGERNÄS 43:2, Hälsoskyddsverksamhet	Amanda Jonsson TEAM HÄLSOSKYDD
2 023 5 621	2024-02-07	Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken - Anmälningspliktig hygienisk verksamhet - ny taxa Beslut om klassning 2024-202	Red Dragon Tattoo - Mats, RAN 10, Hälsoskyddsverksamhet	Amanda Jonsson TEAM HÄLSOSKYDD

Ärendenr	Datum	Rubrik	Anläggning/Fastighet	Handläggare Handläggargrupp
2 023 5 628	2024-02-07	Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken - Anmälningspliktig hygienisk verksamhet - ny taxa Beslut om klassning 2024-203	Red Dragon Tattoo - Filip, RAN 10, Hälsoskyddsverksamhet	Amanda Jonsson TEAM HÄLSOSKYDD
2 023 5 636	2024-02-07	Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken - Anmälningspliktig hygienisk verksamhet - ny taxa Beslut om klassning 2024-200	Red Dragon Tattoo - Daniel, RAN 10, Hälsoskyddsverksamhet	Amanda Jonsson TEAM HÄLSOSKYDD

Klassning/tillsynsavgifter-Miljöbalken-Miljöskydd 2 ärenden

2 024 369	2024-02-06	Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken Beslut om klassning 2024-179	Stena Recycling AB, Holmsund (fd IL Recycling), HOLMSUND 2:66, Mil	William Jonsson
2 023 5 511	2024-01-22	Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken - Pålböletäkten Vänta in mottagningsbekräftelse Beslut om klassning 2024-75	Pålböletäkten, Pålböle 5:1, Miljöfarlig verksamhet	Christina Hagman

Remisser-Frågor kopplade till miljöbalken-Hälsoskydd 4 ärenden

2 024 39	2024-01-19	Remiss ordningslagen - Landningsplats åt helikoptrar och/eller parkering för bilar under Rally-VM 2024 - Umeå 5:1 Yttrande 2024-65 (Tillstyrks med förbehåll)	UMEÅ 5:1	Patrick Sandström Klagomål - miljöskydd
2 024 380	2024-01-17	Remiss ordningslagen - Uteservering Basta med musik 2024-05-01--2024-09-30 - Umeå 2:1 Yttrande 2024-55 (Tillstyrks med förbehåll)	Basta Umeå, ODIN 12, Livsmedelsanläggning	Amanda Jonsson Remisser - polisen
2 024 532	2024-01-26	Remiss ordningslagen - Nolias område ute/inne för Svenska Rally Yttrande 2024-116 (Tillstyrks)	SÖMMEN 1	Patrick Sandström
2 024 591	2024-01-23	Remiss ordningslagen - Fyrverkerier under Rally-VM 2024 2024-02-15--2024-02-18 Yttrande 2024-88 (Tillstyrks med förbehåll)		Kristina Hägglund Remisser - polisen

Remisser-Frågor kopplade till miljöbalken-Miljöskydd 3 ärenden

2 024 205	2024-01-12	Remiss ordningslagen - Blodomloppet 2024 - Umeå 2:1 Yttrande 2024-32 (Tillstyrks med förbehåll)	UMEÅ 2:1	Kristina Hägglund Remisser - polisen

Ärendenr	Datum	Rubrik	Anläggning/Fastighet	Handläggare Handläggargrupp
2 022 2 299	2024-01-12	Remiss miljöfarlig verksamhet - Kompletteringsremiss och slutremiss- tillståndsansökan fortsatt bergtäktsverksamhet, bortledande av Yttrande 2024-35 (Inget ställningstagande)	TJÄLAMARK 14:5	Märta Tobiasson
2 023 3 869	2024-01-31	Remiss miljöfarlig verksamhet - Ansökan om tillstånd för befintlig och utökad avfallshantering inom fastigheten Nyskogen 1:2 Yttrande 2024-154 (Inget ställningstagande)	Ragn-Sells Kretsloppsanläggning - Dåva, NYSKOGEN 1:2, Miljöfarlig v	Sabine Olsson

Remisser-Frågor kopplade till plan- och bygglagen 5 ärenden

2 024 600	2024-01-26	Remiss bygglov - Bygglov för nybyggnad av industribyggnad samt rivning - Syllen 7 Yttrande 2024-108 (Tillstyrks)	Syllen 7	Patrick Sandström TEAM MILJÖFARLIG VERKSA
2 024 612	2024-01-24	Remiss bygglov - Förlängning av tidsbegränsat lov för ändrad användning från skola till utslussningsverksamhet t.o.m. 2029-05-01 - H Yttrande 2024-94 (Avstyrks)	Holmsund 4:66	William Jonsson
2 024 680	2024-01-29	Remiss bygglov - Nybyggnad av enbostadshus och garage med carport, installation av eldstad samt rivning av befintliga byggnader Yttrande 2024-123 (Tillstyrks med förbehåll)	Kroksjö 20:3	Erik Nilsson Remisser - bygglov
2 024 890	2024-02-06	Remiss bygglov - Bygglov för nybyggnad av fritidshus samt rivning samt komplementbyggnad - Holmsund 7:245 Yttrande 2024-185 (Inget ställningstagande)	Holmsund 7:245	Mia Blomberg
2 022 1 264	2024-01-26	Remiss planärenden - Detaljplan för fastigheten Stadsliden 6:10 (numera Glättstenen 1) Yttrande 2024-120 (Inget ställningstagande)	STADSLIDEN 6:10	Johan Bäckman Plangrupp

Remisser-Övriga remisser 1 ärenden

2 023 5 529	2024-01-22	Remiss - Konsekvensutredning gällande förslag till nya föreskrifter om handel med vissa receptfria läkemedel Yttrande 2024-76 (Tillstyrks)		Lina Lindberg Receptfria läkemedel

Tillsyn/kontroll - händelsestyrd-Miljöbalken-Miljöskydd 5 ärenden

2 024 517	2024-01-19	Åtgärdskrav miljöfarlig verksamhet - Provtagning av utgåendevatten Beslut om åtgärdskrav 2024-63 (Föreläggande)	Bergners Bil AB, SINGELN 20, Miljöfarlig verksamhet	Patrick Sandström TEAM MILJÖFARLIG VERKSA

Ärendenr	Datum	Rubrik	Anläggning/Fastighet	Handläggare Handläggargrupp
2 024 913	2024-02-07	Åtgärdskrav miljöfarlig verksamhet - Provtagning av utgåendevatten Beslut om åtgärdskrav 2024-189 (Föreläggande)	Cramo Sverige AB, TÄNDSTIFTET 2, Miljöfarlig verksamhet	Patrick Sandström TEAM MILJÖFARLIG VERKSA
2 023 2 535	2024-01-15	Klagomål miljöskydd - Tips om nedskräpning - Asfaltrester blandat med jord Beslut om avgift 2024-40	Flurkmark 4:13	William Jonsson TEAM MARK- OCH AVFALL
2 023 4 117	2024-01-23	Anmälan av miljöfarlig verksamhet avseende ändring - Införsel och krossning av entreprenadberg -anmälan återtogs Beslut om avgift 2024-91	Bergtäkt NCC Bergsboda, Österteg 24:1, Miljöfarlig verksamhet	Christina Hagman
2 023 5 514	2024-01-23	Fastställande av egenkontrollprogram - Pålböletäkten- Inväntar återkoppling på kommentarer gällande kontrollprogram, vänta in faktu Beslut om avgift 2024-84	Pålböletäkten, Pålböle 5:1, Miljöfarlig verksamhet	Christina Hagman

Tillsyn/kontroll - planerad-Alkohollagen 2 ärenden

2 023 4 907	2024-01-23	Planerad tillsyn - Serveringstillstånd - Inre tillsyn - Erinran Beslut om åtgärdskrav 2024-81 (Övrigt)	Klang Market, FORSETE 5, Övrig anläggning	Jenny Wallin
2 023 5 705	2024-01-31	Planerad tillsyn - Serveringstillstånd - Dagtid - Erinran Beslut om åtgärdskrav 2024-152 (Övrigt)	Kummin Restaurang Nolia, SÖMMEN 1, Övrig anläggning	Jenny Wallin

Tillsyn/kontroll - planerad-Livsmedelslagen 44 ärenden

2 024 91	2024-01-29	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-128	Max Kungsgatan, FORSETE 5, Livsmedelsanläggning	Jenny Söderholm
2 024 159	2024-01-12	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-34	Normal Umeå Utopia, FORSETE 5, Livsmedelsanläggning	Carina Lindberg
2 024 181	2024-01-26	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om åtgärdskrav 2024-114 (Föreläggande)	Gotthards Krog och Kulturbageriet, HEIMDAL 4, Livsmedelsanläggning	Jenny Söderholm
2 024 238	2024-01-15	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-41	Restaurang Umestan, STADSLIDEN 3:10, Livsmedelsanläggning	Jenny Söderholm

Ärendenr	Datum	Rubrik	Anläggning/Fastighet	Handläggare Handläggargrupp
2 024 243	2024-01-15	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-43	Eriksdals vård- och omsorgsboende, ERIKSDAL 1, Livsmedelsanläggni	Sofia Blanch
2 024 264	2024-01-16	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-48	Amigo NUS, SOFIEHEM 3:1, Livsmedelsanläggning	Tomas Karlsson
2 024 269	2024-01-16	Planerad tillsyn Beslut om avgift 2024-53	Norrskensdelikatesser AB, BRÄTTET 3, Livsmedelsanläggning	Carina Lindberg
2 024 274	2024-02-01	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-161	Lundagård vård- och omsorgsboende, HOPPET 1, Livsmedelsanläggni	Sofia Blanch
2 024 358	2024-01-16	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-50	Scandic Umeå Syd, REPARATÖREN 4, Livsmedelsanläggning	Jenny Söderholm
2 024 498	2024-01-18	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-57	Seniorhusen Berghemsköket, SNÖSTJÄRNAN 1, Livsmedelsanläggnin	Sofia Blanch
2 024 503	2024-01-29	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-127	Västra Paviljongen, Nanna 8, Livsmedelsanläggning	Jenny Söderholm
2 024 516	2024-01-19	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-64	Beans in Cup, Frakten 3, Livsmedelsanläggning	Carina Lindberg
2 024 567	2024-01-22	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-71	Polfärskt, Sanden 9, Livsmedelsanläggning	Tomas Karlsson
2 024 576	2024-01-26	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-117	Enoconcept.se, AUDUMBLA 4, Livsmedelsanläggning	Daianna Minotta
2 024 578	2024-01-22	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-73	Nya Konditoriet, BALDER 6, Livsmedelsanläggning	Jenny Söderholm
2 024 603	2024-01-23	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-83	Bryggan, stödboende, HÄRADSDOMAREN 1, Livsmedelsanläggning	Sofia Blanch
2 024 606	2024-01-23	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-86	Max Söderslätt, Marknadsplatsen S: 1, Livsmedelsanläggning	Jenny Söderholm

Ärendenr	Datum	Rubrik	Anläggning/Fastighet	Handläggare Handläggargrupp
2 024 610	2024-01-23	Planerad tillsyn Beslut om avgift 2024-90	Frukthörnan, YMER 2, Livsmedelsanläggning	Carina Lindberg
2 024 621	2024-01-24	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-96	Restaurang Harlequin, FORSETE 5, Livsmedelsanläggning	Tobias Eriksson
2 024 626	2024-01-24	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-95	Axlagården Umeå Hospice AB, BACKEN 3:67, Livsmedelsanläggning	Sofia Blanch
2 024 646	2024-02-05	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-172	Stöcke matbutik, Stöcke 7:34, Livsmedelsanläggning	Tomas Karlsson
2 024 653	2024-01-26	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-107	Zanas Taverna, Stöcke 7:34, Livsmedelsanläggning	Tomas Karlsson
2 024 654	2024-01-29	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-126	Tonka Strandgatan, Laxen 48, Livsmedelsanläggning	Carina Lindberg
2 024 663	2024-01-26	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-106	PEX Bud, UMEÅ 2:1, Livsmedelsanläggning	Tomas Karlsson
2 024 666	2024-01-26	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-111	Dragonskolan, SPILTAN 2, Livsmedelsanläggning	Carina Lindberg
2 024 669	2024-01-25	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-105	Leia Vision, STADSLIDEN 3:10, Livsmedelsanläggning	Daianna Minotta
2 024 683	2024-01-26	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-115	Lundagårds produktionskök, HOPPET 1, Livsmedelsanläggning	Sofia Blanch
2 024 692	2024-01-26	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-119	Orangeriet Boule & Bistro, VALE 17, Livsmedelsanläggning	Tobias Eriksson
2 024 708	2024-01-29	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-125	Böleängsskolan, SPARRISEN 30, Livsmedelsanläggning	Sofia Blanch
2 024 710	2024-02-06	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om åtgärdskrav 2024-180 (Föreläggande)	Espresso House Utopia, FORSETE 5, Livsmedelsanläggning	Jenny Söderholm

Ärendenr	Datum	Rubrik	Anläggning/Fastighet	Handläggare Handläggargrupp
2 024 724	2024-01-30	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-135	Aros Sysselsättning, GLIMMERN 2, Livsmedelsanläggning	Sofia Blanch
2 024 727	2024-01-30	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-143	McDonalds Kronoparken, KRONOSKOGEN 2, Livsmedelsanläggning	Tomas Karlsson
2 024 731	2024-01-30	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-140	ChopChop Umeå Ersboda, SKOGSLUNDEN 1, Livsmedelsanläggning	Jenny Söderholm
2 024 739	2024-01-30	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-141	NUS - Geriatriskavdelning 4 (UB22), SOFIEHEM 3:1, Livsmedelsanlägg	Sarah Nilsson
2 024 740	2024-01-30	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-142	Deli Marché, STADSLIDEN 3:10, Livsmedelsanläggning	Tobias Eriksson
2 024 742	2024-02-02	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-168	Kajen, Heimdal 6, Livsmedelsanläggning	Tomas Karlsson
2 024 757	2024-01-31	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-149	GP:s The Guilty Pleasure Café, FORSETE 5, Livsmedelsanläggning	Jenny Söderholm
2 024 801	2024-02-01	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-160	NUS - Gereatrikavdelning 2 (UB21), SOFIEHEM 3:1, Livsmedelsanlägg	Sarah Nilsson
2 024 803	2024-02-01	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-162	Klang Market, FORSETE 5, Livsmedelsanläggning	Jenny Söderholm
2 024 823	2024-02-02	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-170	Hamptjärnsstugan, GRISBACKA 13:1, Livsmedelsanläggning	Sarah Nilsson
2 024 852	2024-02-05	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-175	Maja Beskowskolans kök, LÄROVERKET 1, Livsmedelsanläggning	Jenny Söderholm
2 024 856	2024-02-05	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-176	Frendo Hörnefors, HÖRNEÅ 11:1, Livsmedelsanläggning	Tomas Karlsson
2 024 900	2024-02-06	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-184	Aylia Sushibar, KRONHJORTEN 1, Livsmedelsanläggning	Jenny Söderholm

Ärendenr	Datum	Rubrik	Anläggning/Fastighet	Handläggare Handläggargrupp
2 024 928	2024-02-07	Planerad tillsyn - Livsmedel Beslut om avgift 2024-201	Restaurang Amango, LEOPARDEN 2, Livsmedelsanläggning	Tobias Eriksson

Tillsyn/kontroll - planerad-Miljöbalken-Miljöskydd 6 ärenden

2 024 246	2024-02-01	Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken Beslut om klassning 2024-164	Lageryta i Umeå hamn Dåva DAC, HOLMSUND 2:65, Miljöfarlig verksa	Sabine Olsson
2 021 586	2024-02-02	Planerad tillsyn - Tillsyn av enskilda avlopp 2021 - Täfteträsket- kommunicering förbud med vite Beslut om åtgärdskrav 2024-167 (Förbud)	Södervik 1:38, Enskilt avlopp	Hilda Persson
2 024 826	2024-02-02	Åtgärdskrav miljöfarlig verksamhet - Provtagning utgåendevatten Beslut om åtgärdskrav 2024-169 (Föreläggande)	Ramirent AB, Lasten 7, Miljöfarlig verksamhet	Patrick Sandström TEAM MILJÖFARLIG VERKSA
2 019 1 235	2024-01-30	Planerad tillsyn - Tillsyn av enskilda avlopp 2019 - Holmön- Ska installera förbränningstoalett till 2023 Beslut om avgift 2024-145	Holmön 17:2	Mia Blomberg
2 019 1 409	2024-01-24	Planerad tillsyn - Tillsyn av enskilda avlopp 2019 - Holmön, Ny ägare Beslut om åtgärdskrav 2024-92 (Förbud)	Holmön 8:11	Mia Blomberg Avlopp
2 023 3 948	2024-02-05	Planerad tillsyn - Miljöfarlig verksamhet - 30 JUNI INKOMMA MED UPPGIFTER Patholmsvikens småbåtshamn Beslut om avgift 2024-177	Patholmsvikens småbåtshamn, HOLMSUND 2:72, Övrig anläggning	Christina Robertsson